

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΙ ΟΡΙΖΟΥΝ
ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ ΜΑΣ!

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΥΡΩ 5

Ἀποκλειστική δήλωσή του στο «Δ»:

ΛΥΚ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ: «**ΔΥΟ ΑΓΝΩΣΤΟΙ**
ΜΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΝΑ ΠΑΙΞΩ ΤΟ ΡΟΛΟ
ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ 17 ΝΟΕΜΒΡΗ»

Ἡ παγκόσμια προκατακλυσμαία
Γλῶσσα καὶ Γραφή τῶν «θεῶν»

Μηνιαίο Περιοδικό
Πρωτοποριακής Έρευνας.
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 0103223957,
0103314986, 0109841655.
Τηλομοιότητα: 0103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ήλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτής-Ίδιοκτήτης-
Έκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα, τηλ.: 010
5225.479.

- Τιμή αντιτύπου: 5 ευρώ.
- 12μηνη συνδρομή: 47 ευρώ.
- Όργανισμών κ.λπ.: 70,50 ευρώ.
- Φοιτητών: 38 ευρώ.
- Έξωτερικού: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος του
ένδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση
καθ' οιονδήποτε τρόπον
δημοσιευμάτων του «Δαυλού»
χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 16246:

Παναθρακισμός: Η νέα «έκδοση» της
Πλανηταρχίας

Δ.Ι.Λ.

ΣΕΛΙΣ 16249:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Α. ΖΑΜΠΟΥΚΑΣ, Γ. ΓΡΗΓΟΡΕΑΣ, Ν. Α. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, Ν.
ΑΣΠΙΩΤΗΣ, Δρ Α. ΛΥΡΑΚΟΣ, Δρ Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ, Π.
ΧΙΩΤΑΚΑΚΟΣ.

ΣΕΛΙΣ 16249:

Έν τῷ ναῶ τοῦ Σῶλτ Λαίηκ Σίτν

ΑΡΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16253:

Η παγκόσμια γλώσσα και γραφή των θεών

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16267:

Π. Κουταλιανός: Η επιβίωση του αρχαίου
ήρωϊκού ιδεώδους στους Έλληνες του 19^{ου} αϊ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΣ - ΛΕΥΚΑΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16278:

Ο Αΐολος - Ψυχή

ΘΩΜΑΣ Γ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16279:

Ειρηνική αναβίωση αρχαίων πολεμικών πλοίων

Ι. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗΣ - Φ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16283:

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ: Μου πρότειναν να παίξω
το ρόλο του αρχηγού της 17 Νοέμβρη

Αποκάλυψη του στόν ΠΑΝ. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗ

ΣΕΛΙΣ 16285:

Νέα δράση θανάτων στην περιοχή Θηβών

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 16289

Μηδέν - Άπειρον - Σημείον - Μονάς

ΚΩΣΤΗΣ ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16293:

Έπεμβάσεις της Εκκλησίας στην Έλληνική Παιδεία
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 16301:

Άνεκαλύφθη αίγυπτιακός ναός στη Ν. ΜΑΚΡΗ

ΚΩΝ. Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16304:

«Κατακυριεύσατε την γῆν»

ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16305:

Διάλογος για τὸν Ἀφροκεντρισμὸ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 16311:

Οἱ ἀριθμοὶ ποὺ καθορίζουν τὴ διαγωγὴ μας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 16317:

«Ἀντισταθῆτε στὴν ἀποθλάκωση!»

Συνέντευξη τοῦ Ζ. ΤΕΡΖΑΚΗ σὸν Π. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗ

ΣΕΛΙΣ 16322:

Ἡ Γνώση θὰ καταργήσῃ τὴν Πίστη

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΑΜΒΑΚΗΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 16265 • Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ:
σελ. 16310 • Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 16321
• Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 16322.

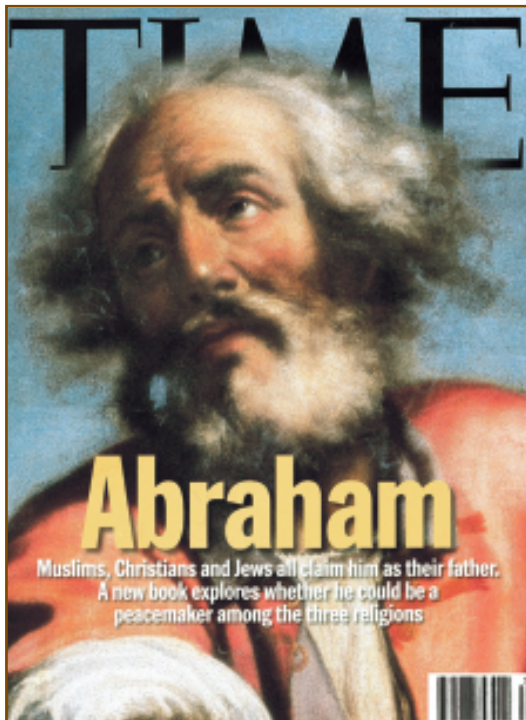
ΠΑΝΑΑΒΡΑΑΜΙΣΜΟΣ

«Ἀβραάμ. – Μουσουλμάνοι, Χριστιανοὶ καὶ Ἑβραῖοι τὸν διεκδικοῦν ὡς πατέρα τους. Ἕνα νέο βιβλίο ἐξετάζει, ἐὰν (ὁ Ἀβραάμ) μπορῇ νὰ γίνῃ εἰρηνοποιὸς μεταξύ τῶν τριῶν θρησκειῶν.»

Μὲ τὸ ἀπίστευτο αὐτὸ ἐξώφυλλο τὸ παγκόσμιας κυκλοφορίας περιοδικὸ «TIME» «ἀναθέτει» ἐν ἔτει 2002... παγκόσμιο πολιτικὸ ρόλο γιὰ ἔξοδο ἀπὸ τὸ τραγικὸ ἀδιέξοδο τῆς παγκοσμιο-ποίησης σ' ἓνα ἱστορικὸ φάντασμα (δημοσιεύοντας μάλιστα καὶ μιὰ... αὐθεντικὴ εἰκόνα του!), πὺν ἕως τῶρα ἀποτελοῦσε προπαγανδιστικὸ μῦθο πρὸς ἐκμετάλλευσιν μόνον τῆς θεοκρατικῆς ἐξουσίας. Ὁ παγκόσμιος Σιωνισμός, ἀφοῦ ἐξάντλησε μάταια ὅλες τὶς πρακτικὰς τῆς ἐγκόσμιας ἐξουσίας, ἐπιστρέφει ὀλοταχῶς στὶς δοκιμασμένες ἐπὶ χιλιετίες συνταγὰς τοῦ Σκοταδισμού, ὅπου ἡ ἱστορία γίνεται φαντασίωση, ἡ ἔρευνα γίνεται πίστη, ὁ πολιτισμὸς γίνεται δόγμα καὶ οἱ νόμοι τοῦ σύμπαντος γίνονται θεός.

Ποιά ἀδυσώπητη ἀνάγκη ὥθεϊ τὴ Διεθνῇ Ἐξουσία στὸ νὰ ξεθάβῃ «πλάσματα» – ἀποκνήματα τῆς φαντασίας τῶν διαστρεβλωτῶν τῆς Ἱστορίας, πὺν καμμὶὰ ἐπιστημονικὴ μέθοδος δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ τοὺς δώσῃ ἔστω στοιχειώδη ἱστορικὴ ἀπόδειξη τῆς ὑπάρξεώς τους, καὶ νὰ τὰ ἀνακηρύσσῃ σὲ πατέρες - πολιτικὸνς ὁδηγοὺς λαῶν, πὺν ὅχι μόνον ἱστορικὰ ἢ ἀνθρωπολογικὰ δὲν ἔχουν καμμὶὰ συγγένεια μαζί τους, ἀλλὰ καὶ ἀποτελέσαν τὰ «μοντέλλα» ἀτελείωτων ποταμῶν αἵματος καὶ ἀμέτρητων αἰώνων σκότους καὶ βαρβαρότητας, γενοκτονιῶν καὶ ρατσισμῶν, διωγμῶν τοῦ Πνεύματος καὶ κατατρογμῶν τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ;

Μὲ τὸ «δικαίωμα» πὺν ἀπορρέει ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ «Δανλὸς» πρῶτος σὲ παγκόσμια κλίμακα ξεσκεπάζει συστηματικὰ ἐδῶ καὶ 21 χρόνια τὰ πραγματικὰ ἰδεολογικὰ θεμέλια τῆς παλαιότητος καὶ τῆς σημερινῆς ἱστορικῆς παθολογίας τῆς ἀνθρωπότητος, πὺν δὲν εἶναι ἄλλα ἀπὸ τὰ πρότυπα τῆς ἰσχύουσας Θεοκρατικῆς Ἀλογίας καὶ τὶς μυστικιστικὰς - μεταφυσικὰς φαντασιώσεις πὺν αὐτὰ προκαλοῦν, ἅς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσουμε ὅτι φαινόμενα τύπου «Κοινὸς Πατέρας Ἀβραάμ» δὲν εἶναι παρὰ ἐλαφρῶς ἐκσυγχρονισμένες ἐκδόσεις τῆς πρὸ 2000 ἐτῶν ἐφαρμοσθείσας συνταγῆς «Κοινὸς (Ἕνας)

Τὸ ἀπροσδόκητο ἐξώφυλλο τοῦ διεθνoῦς περιοδικοῦ ἐπικαιρότητας «TIME» τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 2002, πὺν γιὰ μιὰ ἐβδομάδα «μοστράρησε» στὶς προθῆκες τῶν περιπτέρων τῆς Ὑψηλίου. Ἐντύπωση προκαλεῖ ἡ... ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ Ἀβραάμ, ἐνὸς «προσώπου» ἡ ὑπαρξὴ τοῦ ὁποῖου ἀγνοεῖται ἀπὸ ὅλες τὶς ἱστορικὲς πηγές.

Πατὴρ ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς» (= Γιαχβέ), ἡ ὁποία ἀπέδωσε πλουσιώτατους καρποὺς σ' αὐτοὺς πὺν τὴν ἐπινόησαν – καρποὺς ἀνάλογους πρὸς τὶς συμφορὲς πὺν προκάλεσε στὴν ἀνθρωπότητα, μέχρι νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀνακαλύπτῃ καὶ πάλι μιὰ ἄλλη θεώρηση τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Κόσμου, τὴν Ἑλληνικότητα (Ἀναγέννηση)· συνταγῆς ἡ ὁποία σήμερα – φαίνεται – καθίσταται γιὰ τὸν ἐξουσιασμό νομοτελειακὴ ἀνάγκη μετὰ τὸν θρίαμβο τῆς Ἡλεκτρονικῆς Λογικῆς καὶ τῇ διάχυση τῆς Πληροφορίας, συνεπεία τῶν ὁποίων σαρῶνονται οἱ «θεοὶ» καὶ ὡς «πατέρες» καὶ ὡς «εἰρηνοποιοί».

Ἀλλὰ πῶς νὰ πείσῃς π.χ. τὸν ξανθὸ Σουηδὸ χριστιανὸ ἢ τὸ μαῦρο Σουδανὸ μουσουλμᾶνο ὅτι «πατέρας» τον εἶναι ὁ «Ἀβραμ ὁ Ἐβραῖος», ὅπως τὸν «πολιτογραφεῖ» ἡ Παλαιὰ Διαθήκη (Γένεσις ιδ' 13), ἢ πανάρχαιους ἱστορικοὺς λαοὺς ὅπως τοὺς Ἕλληνες ὀρθοδόξους ἢ τοὺς Αἰγύπτιους ἰσλαμιστὲς ὅτι τὸ παλιὸ αὐτὸ πλαστὸ «μοντέλλο» τοῦ Σιωνισμοῦ πὺν ἐκεῖ ὅπου πήγαινε, ἄφηνε πίσω καπνίζοντα ἐρεῖπια (Γέν. ιθ' 28) ἢ «τὴ δόλενε» πασσάροντας ἐπ' ἀμοιβῇ τῇ σύζυγό του στοὺς διάφορους ἰσχυροὺς πὺν συναντοῦσε περιφέροντας τὰ κοπάδια του (Γέν. ιθ' 11-20 καὶ κ' 2-16)· πῶς νὰ τοὺς πείσῃς – λέω – ὅτι διαθέτει τόσο κῦρος, ἐντιμότητα καὶ παράδο-

ση πολιτισμοῦ, ὥστε νὰ γίνη κοινὰ ἀποδεκτὸς ὡς... «εἰρηνοποιὸς» στὶς μεταξὺ τους διαμάχες; Σίγουρα γιὰ τοὺς ὀνειρευόμενους τὴν Σιωνιστικὴ Πλανηταρχία ἢ ἀνακήρυξη τοῦ Ἀβραάμ ὡς συμβόλου τῆς ἐνότητός της δὲν εἶναι ἡ καλύτερη ἐκλογή.

Ἔχουμε πολλὲς φορὲς ἐπισημάνει στὸν «Δ», ὅτι αὐτὸ ποὺ χωρίζει τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ἴσα - ἴσα ἢ τρέλλα τῆς Ἀνατολίτικης Ἀλογίας καὶ αὐτὸ ποὺ τὴν ἐνώνει εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος. Τὸ θέμα ἔχει παντοιοτρόπως ἀναλυθῇ ἀποδεικτικά στὸ περιοδικὸ ποὺ κρατᾶτε στὰ χέρια σας, ἀλλ' ἴσως ἐνδείκνυται νὰ ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ ἓνα μικρὸ ἀπόσπασμα ποὺ δημοσιεύσαμε πρὶν ἀπὸ ἓνα ἀκριδῶς ἔτος.

«Καὶ εὐαγγελίζεται ὁ “σταυροφόρος”, καίοντας τὸν “ἰσλαμιστὴ”, τὸν ἐπίγειο παραδείσιό του, τὴν Πλανηταρχία του· καὶ λιγώνειται ὁ “ἰσλαμιστής», καίοντας τὸν “σταυροφόρο”, ἀπὸ τὴν γλυκαπαντοχή τοῦ ἐπουράνιου παραδείσου του, τῶν οὐρὶ καὶ τῶν πιλαφιῶν. Καὶ ἀμφότεροι δυθισμένοι μέσα στὸ ἡδονικὸ ὄνειρό τους (“American Dream” ἢ “Σουράτ”, ἀδιάφορο) δὲν βλέπουν ὅτι, ἂν π.χ. πάθουν καρκίνο, οὔτε ὁ Γιαχβὲ οὔτε ὁ Ἀλλάχ θὰ τοὺς σώσουν, ἀλλὰ καὶ οἱ δυὸ θὰ προσφύγουν στὴν Ἐπιστήμη· ἂν ἐπέλθῃ πείνα, οὔτε ὁ Σταυρὸς οὔτε ἡ Ἡμισέληνος θὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν τὸ “σταίηκ” ἢ τὸ “πιλάφι”, ἀλλὰ ἡ Τεχνολογία· ἂν κινδυνεύῃ ἡ ἐλευθερία τους, οὔτε ἡ Σταυροφορία οὔτε ἡ Τζιχάντ θὰ τοὺς προστατεύσουν, ἀλλὰ ἡ Δημοκρατία· ἂν ἀποφασίσουν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ πνευματικὸ σκότος, ὅπου ἔχουν χαθῇ, οὔτε ἡ Βίβλος οὔτε τὸ Κοράνι θὰ τοὺς φωτίσουν, ἀλλὰ ἡ Ἑρευνα· ἂν θελήσουν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴ μοῖρα τοῦ κτήνους, οὔτε ἡ Πίστις οὔτε τὸ Κισμετ θὰ τοὺς ὀδηγήσουν, ἀλλὰ ὁ Λόγος· ἂν ἐπιδιώκουν νὰ αἰσθανθοῦν ἀδελφωμένοι, οὔτε τὸ Πάσχα οὔτε τὸ Ραμαζάνι θὰ τοὺς ἀδελφοποιήσουν, ἀλλὰ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες... Μὲ μία φράση, ἂν ποτὲ ὑπάρξῃ μία πανανθρώπινη Παγκοσμιότητα, οὔτε ἡ “Παγκοσμιο-ποίηση” (!) οὔτε ὁ “Πολυπολιτισμὸς” θὰ τὴν γεννήσουν, ἀλλὰ ἡ μία καὶ μοναδικὴ πανανθρώπινη πνευματικὴ μήτρα, ἡ ὑπαρκτὴ Παγκόσμια Ἑλληνικότητα».

(«Δαυλός», τ. 239, Νοέμβριος 2001, σ. 15328-15329)

Ἐδῶ θὰ προσθέσωμε μόνο κάτι, ποὺ τὸ δανειζόμαστε ἀπὸ τὴ λαϊκὴ σοφία τῶν Ἑλλήνων: «Ὁ Ἐδραῖος σὰ φτωχαίνει, τὰ παλιὰ τεφτέρια παίρνει».

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Τό ιστορικό αίσχος τοῦ ἀναθεματισμοῦ τῶν Ἑλλήνων

1.

Κύριε διευθυντά,
Στό σχόλιο σας στό τεῦχος 247 γιά τὸ θέμα τῶν ἀναθεματισμῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ χαρακτηρίζεται τήν ἀπάντησή τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας «μεγίστης ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας» καὶ προσθέτετε ὅτι «οἶσθαι τὸ δάρος τὸν ἀπὸ τὴν ὑψιστὴ θέσιν ποὺ κατέχει, νὰ τεθῇ τέρας στό ἱστορικό αὐτὸ αἶσχος».

Μεγίστης ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας θὰ ἦταν μία ἀπόφαση τοῦ προέδρου νὰ μὴν παραστή στήν ἐπομένη ἀκολουθία τῆς Ἀ' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν (Ὁρθοδοξίας). Εἶναι ἀδιανόητο ὁ κορυφαῖος ἐκπρό-

σωπος τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἡ ὑπόλοιπη πολιτική, στρατιωτική καὶ πνευματική ἡγεσία νὰ συμμετέχουν σὲ μιὰ τελετὴ, ὅπου ὁ Ἑλληνισμὸς ὑβρίζεται μὲ τὸ χειρότερο τρόπο.

Ὁ Κωστής Στεφανόπουλος σὰν πρόσωπο ἀλλὰ καὶ σὰν πρόεδρος εἶναι ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ νὰ τὸ ἀνήν.

Μόνο ἐτσι θὰ γίνη ἡ ἀρχή, γιὰ «νὰ τεθῇ τέρας στό ἱστορικό αὐτὸ αἶσχος».

Μετὰ τιμῆς
Ἀντώνης Ζαμπούκας
Νέα Φιλαδέλφεια

2.

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,
Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιστολή τοῦ κ. Χατζηθεοδώρου πρὸς τὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλον, δημοσιευθεῖσαν στό τεῦχος 247 τοῦ περιοδικοῦ σας, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς:

Πόσα χρόνια πρὶν ἐψάλλοντο οἱ ἐπτὰ ἀναφερόμενοι ἀναθεματισμοὶ κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας παρουσία τοῦ νῦν προέδρου τῆς δημοκρατίας καὶ ὄλων τῶν προηγούμενων προέδρων, καθὼς καὶ ἀντιπροέδρων τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἡγεσίας;

ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ (ΤΡΑΦΗΣΕΣΘΕ) ΤΟΥ ΣΩΛΤ ΛΑΙΗΚ ΣΙΤΥ

Κύριε διευθυντά,
Ἀναδρασμὸς καὶ ἀγανάκτηση ἐπικρατεῖ στήν ἑλληνικὴ παροικία τῆς Utah - Salt Lake City (ἔδρα τῶν Χειμερινῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 2002), ποὺ στήν πλειονότητά της ἀποτελεῖται ἀπὸ Κρητες, ἐπειδὴ ὁ ἐπίσκοπος Ἡσαΐας τοῦ Denver, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάγονται ἐκκλησιαστικά, κατήργησε πρᾶξι-κοπηματικά τὸν Πρόεδρο καὶ τὸ Δ.Σ. τῆς Κοινότητος. Ἡ ἐνέργεια αὕτη εἶναι ἀντίθετη μὲ τὸ νομικὸ καθεστὼς τῆς Πολιτείας, δεδομένου ὅτι νομικὰ ἡ Κοινότητα εἶναι Νομικὸ Πρόσωπο μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα καὶ διέπεται ἀπὸ τὴν τοπικὴ νομοθεσία τῆς Πολιτείας, ὅπου τὸ Δ.Σ. ἐκλέγεται ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν της.

Ἡ κρίσις στὶς σχέσεις μεταξὺ Ἐπισκόπου καὶ Κοινότητος ἄρχισε, ὅταν ὁ ἐπίσκοπος Ἡσαΐας ἀπαίτησε μεγαλύτερη εἰσφορὰ ὑπὲρ τῆς Ἐπισκοπῆς του ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων τῆς Κοινότητος (Ἑλληνικὸ Φεστιβάλ – ἔκτακτες δωρεές εὐεργετῶν κ.λπ.) καὶ ὅχι ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν - μέλους, ὅπως ὀρίζει ὁ Χάρ-

Τό γεγονός ὅτι κανεῖς δέν διεμαρτυρήθη γιά τοὺς ἀνα-
θεματισμοὺς αὐτοὺς κατὰ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους ἐπὶ
τόσα χρόνια σημαίνει, ὅτι οὐδεὶς σκέφθηκε νὰ «*θγάλη*
τὰ κάστανά ἀπὸ τὴ φωτιά», γιὰ νὰ μὴν δυσανεστήσῃ
τὰ «*ράσα*» ἢ ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς «*ύποκριτικῆς*
ἀφοσίωσης» τῶν ἐπωνύμων πέρασαν οἱ ἀφορισμοὶ
ἀπαράτητοι ἢ ἀνεξήγητοι, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ κείμενα
αὐτὰ ἔχουν διατυπωθῇ ἀπὸ τὴν Ζ' Οἰκουμένην Σύ-
νοδο πρὶν ἀπὸ 1215 χρόνια σὲ γλῶσσα ἀρχαῖζουσα

ἐλληνική, τὴν ὁποία προφανῶς ὁ κ. Χατζηθεοδώρου
ἐρμήνευσε.

Συνεπῶς ἡ ὀψιμη αὐτὴ παρέμβασις τοῦ προέδρου
τῆς Δημοκρατίας μετὰ τὴ διαμαρτυρία τοῦ κ. Χατζη-
θεοδώρου δέν δύναται νὰ χειροκροτηθῇ ἐνθέρμως.

Μετὰ τιμῆς
Γιάννης Ε. Γρηγορέας
Ἀθήνα

Οἱ κάτοικοι τοῦ Εἰρηνικοῦ μιλοῦν Ἑλληνικά

Κύριε διευθυντά,

Στὶς 2 Ὀκτωβρίου, περίπου στὶς 17.00 ἡ ὥρα, στὴν
τηλεόραση τῆς NET παρουσιάσθηκε ἓνα ντοκυμα-
νταῖρ γιὰ τὴν Πολυνησία, στὸ ὁποῖο ἀναφέρθηκε ὅτι
τὸ πηλότερο βουνὸ τῆς Ταϊτῆς ὀνομάζεται Ἀοράι.
Παρατηρῶ ὅτι ἐδῶ στὴν τοπικὴ μας διάλεκτο λέμε
ἀκόμα, «οἱ γέδικοί μας οἱ ἀορεῖτες», πὺν σημαίνει οἱ
δικοὶ μας πὺν ζοῦν στὰ ὄρη ἢ χωριά τῶν ὄρεων. Ἡ λέ-
ξη χρησιμοποιεῖται ὡς ἐπίθετο: *ἀορεῖτης ὁ, ἀορεῖτις*-

σα ἢ, ἀορεῖτικο τό.

Ἐπίσης ὑπάρχει τοπωνύμιο στὸ Ἡράκλειο τὰ «Δύο
Ἀοράκια». Εἶναι δύο μικρὰ βουνά ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη.

Δέν ξέρω ἂν ἔχω δίκιο γιὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ θέ-
ματος τῆς λέξεως Ἀοράι μὲ τὶς δικές μας. Εὐχαριστῶ
γιὰ τὸν χρόνο πὺν διαθέσατε στὴν σκέψι μου.

Μετὰ τιμῆς
Νικόλαος - Λεωνίδας Παπαδάκης
Ρέθυμνο

Σημ. «Δ»: Παραπέμπουμε στὶς ἔρευνες τοῦ Ἰωάννου Δ. Λάμπρου, μὲ τίτλο «**Οἱ κάτοικοι τοῦ Εἰρη-
νικοῦ μιλοῦν Ἑλληνικά**» («*Δαυλός*», τ. 169 καὶ 170), στηριζόμενες στὸ ἔργο τοῦ καθηγητῆ τοῦ
Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελέδεργης δρ Νόρς Γιόζεφσον μὲ τίτλο «**Greek Linguistic Elements in the
Polynesian Languages. – Hellenicum Pacificum**», ἔκδ. Heidelberg University Press, ὅπου παρατίθε-
νται ἑκατοντάδες λέξεις ἐλληνικῆς αἰολοδωρικῆς προελεύσεως τῶν διαλέκτων τῶν νησιῶν τῆς
Πολυνησίας. Ἐπίσης στὴ συνέντευξιν τοῦ Γιόζεφσον στὸ «Δ», τ. 214.

της τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς. Ἦδη καταβάλλεται τὸ ποσὸ τῶν
100.000 \$ ἐτησίως. Ἡ παράνομος αὔξησις τῆς εἰσφορᾶς, σύμφωνα μὲ τὴν ἄπο-
ψη τῶν τοπικῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν, θὰ ὀδηγήσῃ τὴν ἱστορικὴ Κοινότητα σὲ
πτώχευση. Σύμφωνα μὲ τὸν ἐτήσιο ἰσολογισμό καὶ τὰ οἰκονομικὰ πεπραγμέ-
να, πὺν διενεμήθησαν κατὰ τὴν τελευταία Γενικὴ Συνέλευση, τὸ 75% τῶν τα-
κτικῶν καὶ μὴ ἐσόδων τῆς κοινότητος δαπανῶνται γιὰ τὴ μισθοδοσίαν τῶν ἱε-
ρέων, ἀφοῦ ὁ ἐπίσκοπος Denver ἐπέβαλε μισθοὺς τῆς τάξεως τῶν 80.000 \$ γιὰ
τὸν κλῆρο σὺν δωρεὰν αὐτοκίνητο καὶ σπίτι. Οἱ νέες διεκδικήσεις τοῦ ἐπι-
σκόπου προκαλέσαν ἀγανάκτηση καὶ ἀποτροπιασμό στὸ κληρικὸ στοιχεῖο τῆς
περιοχῆς, τὸ ὁποῖο τὶς ἀπέρριψε διὰ βοῆς στὴν τελευταία Γ. Συνέλευση. Ἐκτο-
τε ἄρχισαν οἱ μεθοδεύσεις γιὰ τὸν διαχωρισμὸ τῆς κοινότητος σὲ ἐλληνόφω-
νους καὶ ἀμερικανόφωνους μὲ στόχο βέβαια τὴν ἄλωση τῶν περιοριστικῶν
στοιχείων τῆς Κοινότητος. Σύσσωμη ἡ ὁμογένεια ἀντέδρασε καὶ ἡ σχετικὴ
πρόταση ἀπορρίφθηκε κατὰ πλειοψηφίαν ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευση, ἐνῶ ὁ
κλῆρος ὑποχρεώθηκε νὰ τελῇ τὰ ἱερὰ Μυστήρια καὶ τὴν θεία λειτουργίαν καὶ
στὶς δύο γλώσσας.

Τὸ «Hebrew is Greek» ὑπάρχει στὶς γερμανικὲς βιβλιοθήκες

Ἰ. Αἰσιότιμε κ. Λάμπρου,
Θὰ ἤθελα νὰ κάμω δύο παρατηρήσεις, ὅσον ἀφορᾷ
στὸ τεύχος 245 τοῦ «Δαυλὸς» (Μάιος, 2002):

α) Στὴν σελίδα 15854 ὁ κ. Γεωργανᾶς στὸ ἄρθρον
του μὲ θέμα «*Ὁ ἀντίλογος τῆς σωπῆς*» γράφει περὶ
τοῦ βιβλίου τοῦ J. Yahuda: «*Τὸ σύγγραμμά του*
ἐκδοθὲν τὸ 1982 ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς». Διε-
ρωτᾷται κανεὶς, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαφανίζονται
ἐπιστημονικὰ βιβλία καὶ συγγράμματα; Πρὸ τριῶν
εἰσὼν εἶχα στὰ χέρια μου τὸ βιβλίο τοῦτο, δανεισμένο
ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Wolfsburg γιὰ 6 ἑβδομάδες,
τοῦ ὁποίου μάλιστα ἐπιτρέπεται ἡ φωτοτομή. Ἐ-
ρευνῆσα λοιπόν, διὰ νὰ δῶ ἐὰν εἶναι ἀληθές ὅτι ἐξη-
φανίσθη τὸν τελευταῖο καιρὸ. Τηλεγραφικῶς ἀναφέ-
ρω, ὅτι τὸ βιβλίο τοῦ Joseph LL. B. Isaak Yahuda, μὲ
τίτλο «Hebrew is Greek» [τὸ ὅποιον προλογίζει ὁ Saul
Levin, ἐξεδόθη τὸ 1982 στὴν Ὁξφόρδη, ἔχει 686 σελί-
δας (32 σελ. εἶναι ὁ πρόλογος) καὶ ἔχει τὸν ἀριθμὸν
παραγγελίας ISBN: 0728900130 τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου
Becket Publ.] ὑπάρχει στὶς ἐξῆς βιβλιοθήκες:

Bibliotheksverband Bayern, British Library, IDS Zürich
Zentralbibliothek ETH-NEBIS National Library of
Scotland, Library of Congress – 24h κ.ἄ. Μήπως ὁ κ.
Γεωργανᾶς ἐννοεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει στὶς (ἀνύπαρκτες)
ἐλληνικὲς βιβλιοθήκες;

β) Ὅσον ἀφορᾷ στὰ τρία ἔργα τοῦ Anselm
Feuerbach μὲ θέμα τὸ «*Συμπόσιον τοῦ Πλάτωνος*»,
εὐρίσκονται τὸ μὲν πρῶτον στὴν Kunsthalle τῆς
Karlsruhe (1869, ὕψ. 3.20 x πλ. 6.50 μ.), τὸ δὲ δεύτερον
στὴν Nationalgalerie τοῦ Βερολίνου (1873, ὕψ. 4.14 x πλ.
7.50 μ.). Τὸ τρίτον, ἐὰν θεωρηθῇ πῖναξ, διότι ἦτο πε-
ρισσότερον σχέδιον τῶν ἐπομένων ἔργων, εἶναι μικρῶν
διαστάσεων (ὕψ. 0.62 x πλ. 0.90 μ.), ἀκουαρέλλα, κατὰ
τὶς πληροφορίες τῶν Γερμανῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχη
σχέσι μὲ τὸν πίνακα - ἀντίγραφο τοῦ Ἑλλήνου ζω-
γράφου Παλληκαρά, τὸν ὁποῖον εἶδε ὁ κ. Γεωργανᾶς
(ἐπιστολή, σελ. 15837).

Μετὰ τιμῆς

Νικ. Ἀσπιώτης

Βόλφσμπουργκ, Γερμανία

Ποιὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς «Ἄξονας τοῦ Κακοῦ»;

Κύριε διευθυντά,

Δὲν μπορεῖ καὶ δὲν εἶναι δυνατόν σὰν νοήμων
ἄνθρωπος νὰ παραμῆνῃ κανεὶς ἀπαθὴς μὲ ὅσα συμ-
βαίνουν στὴν Παλαιστίνη. Ὁ κ. Σαρὸν, σιωνιστὴς ὁ
ἴδιος καὶ ἐγκληματίας πολέμου, μὲ τὴν ἀνοχή ἂν ὄχι

στήριξη τῆς κυβέρνησης τῶν ΗΠΑ, ἡ ὁποία εἶναι ὑπο-
χείριος τῶν σιωνιστῶν, ἐπιτελεῖ μὴ γενοκτονία κατὰ
κατὰ τῶν Παλαιστίνων γιὰ δεύτερη φορὰ στὴν ἱστο-
ρία αὐτῆς τῆς περιοχῆς. Ἡ πρώτη συνετελέσθη κατὰ
τὴν κατάκτηση τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους

*Ἡ κρίση κορυφώθηκε, ὅταν προστατενόμενος τοῦ Ἡσαΐα ἱεροδιάκονος, ποὺ
εἶχε τὴν ἐπιμελητεία τῶν Γραφείων τῆς τοπικῆς κοινότητος, συνελήφθη πα-
ρανομῶν μὲ καταχρηστικὲς πράξεις καὶ ἀπελύθη. Τότε ὁ ἴδιος σὲ ἀντίδραση
ἀπέλυσε παράνομα καὶ καταχρηστικὰ τὸ Δ.Σ. τῆς Κοινότητος καὶ ἐπιλεκτικὰ
καὶ πραξικοπηματικὰ διώρισε «ἡμετέρους» τον. Ὅταν οἱ νεοδιορισθέντες
ἐμφανίσθηκαν νὰ ὀρκισθοῦν ἀπὸ τὸν ἱερέα, παρεμποδίσθηκαν καὶ ἀπειλήθη-
καν ἐπεισόδια. Μόνο «μπαλωθιές» δὲν ρίχτηκαν, σύμφωνα μὲ αὐτόπτη μάρτυρα
καὶ παράγοντα τῆς Παγκρητικῆς. Τὴν ἴδια ὥρα τὸ ἀποπεμφθὲν Δ.Σ. μὲ ἀπό-
φασή του σφράγισε ὅλα τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς
Κοινότητος καὶ ζήτησε νὰ ληφθοῦν προληπτικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἐπισκόπου
ἀπὸ τὰ τοπικὰ δικαστήρια καὶ τὴν τοπικὴ νομοθεσία.*

*Ἀπορία ἐν τῷ μεταξὺ προκαλεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Δημήτριος,
παρὰ τὶς ἐπανελλημμένες ἐκκλήσεις τόσο τοῦ προέδρου ὅσο καὶ ἄλλων ἐπι-
φανῶν μελῶν τῆς παροικίας, ἀρνεῖται νὰ ἀπαντήσῃ.*

Ἄρης

Σὼλτ Λαίηκ Σίτυ, ΗΠΑ

ὑπὸ τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅπου μάλιστα μετὰ τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἰερωδᾶ δὲν ἄφηναν τίποτα ζωντανό: «...οὐ ζωορήσετε ἀπ' αὐτῶν πάν ἐμπνέον» («Δευτερονόμιον», Κ, 16-17). Λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι ἔχουν καὶ πείρα καὶ «θεϊκὴ ἐντολὴ» νὰ ἐξοντώνουν μετὰ θωρακισμένα καὶ τὴν ὑπεροπλίαν τοὺς γυναῖκες καὶ μικρὰ παιδιά, ποὺ ἀμύνονται μετὰ πέτρες. Τὸ ἐξοργιστικὸ εἶναι ὅτι ἐφορτάζουν τὸ «ὄλοκαύτωμα», τὴν ἴδια στιγμήν ποὺ οἱ ἴδιοι ἐπιδίδονται στὴν γενοκτονίαν τῶν Παλαισινίων.

Ὅσο γιὰ τὴν «τρομοκρατία» σίγουρα δὲν πείθει ὁ κ. Μποῦς, ὅτι εἶναι τρομοκράτες ὅσοι ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐλευθερίαν τους. Τότε ὅλοι οἱ λαοὶ ποὺ ἀγωνίστηκαν ἢ ἀγωνίζονται γιὰ αὐτὲς τὶς ἀξίες θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηριστοῦν τρομοκράτες, μετὰξὺ αὐτῶν βέβαια καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ἀμερικανοί, ποὺ ὑπὸ τὸν Γεώργιο Οὐάσιγκτον ἀγωνίστηκαν ἐναντίον

τῶν Ἀγγλῶν.

Τώρα ἄλλα εἶναι τὰ συμφέροντά μας καὶ οἱ ἐξαρτήσεις μας, κοινὸ ὅμως εἶναι τὸ αἰσθημα (ἢ δεδαιότης) ὅτι ὁ μόνος ἄξονας τοῦ κακοῦ εἶναι ὁ παγκοσμιοποιημένος, ὁ ἐξουσιαστικὸς ἄξονας μετὰξὺ ΗΠΑ καὶ Ἰσραήλ. Ὅλες οἱ ἐνοπλές ἐπεμβάσεις ποὺ προσφάτως ζοῦμε, προέρχονται ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄξονα καὶ ἀναίσχυντα διατείνονται, ὅτι δροῦν κατὰ τῆς «τρομοκρατίας», τὴν ὁποία οἱ ἴδιοι ἐξέθρεψαν καὶ στηρίζουν, ἀκριδῶς γιὰ νὰ ἔχουν τὰ προσχήματα. Οἱ κυβερνήσεις τῶν ἄλλων κρατῶν καὶ ἰδίως τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης ἄδουλες καὶ ἀσπόνδυλες χύνουν κροκοδείλια δάκρυα ἢ παίζουν τὸ ρόλο τῶν χειροκροτητῶν. Ἀλήθεια, πόσοι Ἑδραῖοι ὑπῆρξαν θύματα στοὺς Δίδυμους Πύργους;

Μετὰ τιμὴν

Ἀντώνιος Λυράκος

Ψυχίατρος

Οἱ ἐθνικὲς προδοσίαι μιᾶς μοναστικῆς κοινότητος

Κύριε διευθυντά,

Μετὰ ἀφορμὴν τὴν ἔρρενα τοῦ κ. Β. Μαυρομαμάτη μετὰ θέμα τὴν προδοσία τῶν Ἀγιορειτῶν κατὰ τὴν Ἑπανάστασιν τοῦ '21 («Δ», τ. 247), ἃς μοῦ ἐπιτραπὴ νὰ ἀναφερθῶ σὲ μιὰ ἄλλη προδοσίαν τῆς μοναστικῆς κοινότητος τοῦ Ἱ. Ἀθω, πλὴν πρόσφατην, ποὺ συνέβη ὅταν τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος στέναζε κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺ ζυγὸ τῆς Γερμανοκατοχῆς. Θαυμάστε τὸ ντοκουμέντον, ποὺ ἀποδεικνύει τοῦ λόγου μου τὸ ἀληθές:

«Ἀνοικτὴ Ἐπιστολὴ Ἱερᾶς Ἐπιστολῆς

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα

Ἀρχηγόν τοῦ Γ' Ράιχ

Ἀδόλφον Χίτλερ

«Ἡμεῖς οἱ 20 ἐκλεγμένοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἱσάριθμων ἱερῶν μονῶν τῶν ἀποτελουσῶν τὴν Μοναστικὴν Πολιτείαν τοῦ Ἀγιωνύμου Ὁρους Ἱ. Ἀθω δημοσιεύομεν εἰς ἐπὶ ἅπαντων τὴν ἀνοικτὴν ταύτην συγχαρητήριον ἐπιστολήν διὰ τὰς κατὰ τῶν Σοβιετικῶν νίκας σας. Καὶ ἀγαλλόμενοι κραυγάζομεν ἐν θαυμασμῶ: Ἐπεσεν τὸ Ζιτομίρ καὶ ἐσώθη ἡ Χριστιανοσύνη.

»Κύριος ὁ Θεὸς κρατῆν τὴν ὑμετέραν ἐξουσίαν εἰς εἴτη πλεῖστα.

»Οἱ 20 ἀντιπρόσωποι τῆς ἐνιαυσίου συνάξεως τῶν 20 κυριάρχων μονῶν τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας.

»Α' ΤΕΤΡΑΔΟΣ: Λαύρας, Δοχειαρίου, Ξενοφώντος, Ἐσφιγμένου.

»Β' ΤΕΤΡΑΔΟΣ: Βατοπεδίου, Κοντλονμοναίου, Καρακάλλου, Σταυρονικήτα.

»Γ ΤΕΤΡΑΔΟΣ: Ἰδίων, Παντοκράτορος, Φιλοθέου, Σίμωνος Πέτρας.

»Δ' ΤΕΤΡΑΔΟΣ: Χιλανδαρίου, Ξηροποτάμου, Ἀγ. Παύλου, Ὁσίου Γρηγορίου.

»Ε' ΤΕΤΡΑΔΟΣ: Ἀγ. Διονυσίου, Ζωγράφου, Ἀγ. Παντελεήμονος, Κωνσταντίνου».

Υ.Γ. Ζιτομίρ ἦταν τὸ δυτικώτερον ὄχυρό τῶν Σοβιετικῶν, ποὺ ἔπεσε στὰ χεῖρα τῶν Ναζιστῶν, νίκη ποὺ προκάλεσε τὸν, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἐνθουσιασμὸ τῶν κατὰ τ' ἄλλα ἀπολιτικοποιημένων Ἀγιορειτῶν.

Δρ Γιώργος Μουστάκης

Καθηγητὴς Θεολογίας

Ἐπιγραφή μετὰ ὁμηρικῶν στίχους στὴ Γεωργία

Κύριε διευθυντά,

Σὲ σχετικὰ πρόσφατη ἀρχαιολογικὴ ἀνασκαφὴ στὴ Γεωργία ἀνακαλύφθηκε δίσκος, φέρων τὶς ἀκόλουθες ἐπιγραφές:

1. ΜΗΝΙΝ ΑΕΙΔΕ ΠΗΛΗΙΑΔΕΩ ΑΧΙΛΗΟΣ
2. ΑΧΙΛΗΟΣ ΑΡΓΟΣ

Ἑλληνες τουρίστες ἐντοπίσαμε τὸν δίσκο σὲ μουσεῖο τῆς περιοχῆς. Συνάγεται ἄραγε κάποιον ἐνδιαφέρον συμπέρασμα ἀπὸ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω;

Εὐχαριστῶ

Παναγιώτης Χιωτάκος

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Ἡ διάχυσή της στὸ ἀπώτατο παρελθὸν
σὲ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Ὑδρογείου

Ἡ Ὀμηρικὴ (Ἑλληνικὴ) Γλῶσσα ποὺ ἀποτελεῖ τὴν βάση, ἐπάνω στὴν ὁποία ἐστηρίχθησαν πλῆθος συγχρόνων γλωσσῶν, δὲν ὑπῆρξε ἀρχὴ μιᾶς ἐποχῆς στὴν γλωσσικὴ ἱστορία, ἀλλὰ τὸ μόνο ἀκέραιο μνημεῖο μιᾶς μακρᾶς προγενεστέρας περιόδου, κατὰ τὴν ὁποία συνετέθη γιὰ νὰ «ὀνοματίσῃ» τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὶς γνωστικὲς κατακτήσεις τοῦ μεγάλου προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ τῆς Χρυσῆς Ἐποχῆς. Ἀκόμα κι ἂν δὲν ὑπῆρχε καμμία ἄλλη ἀναφορά, ἀκόμα κι ἂν δὲν εἶχε διασωθῇ κανένα προκατακλυσμαῖο μνημεῖο, θὰ ἀρκοῦσε καὶ μόνον ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὡς ἀπόδειξι τῆς ὑπάρξεως στὸ παρελθὸν μιᾶς ἐποχῆς μεγάλου πολιτισμοῦ. Στὴ (μὴ συμβατικὴ) γλῶσσα μας εἶναι ἐμφυτευμένη ὅλη ἡ γνῶσις, ποὺ κατέκτησε ὁ ἄνθρωπος ἕως τὴν παροῦσα στιγμή. Κάθε ἑλληνικὴ λέξις – ὅρος φέρει ἓνα βαρὺ φορτίο νοήσεως, φορτίο ποὺ οἱ προγενέστεροι «ἐξώδευσαν», γιὰ νὰ κατακτήσουν γνωστικὰ τὴ συγκεκριμένη ἔννοια καὶ νὰ τὴν «βαπτίσουν» μὲ τὸ συγκεκριμένο ὄνομα – λέξι. Ὅ,τι δὲν ἔχει ὀνομασθῇ, δὲν ὑπάρχει ὡς κατακτημένη γνῶσις κι ὅ,τι ἔχει ὀνομασθῇ, αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ μόνη γνῶσις ποὺ διαθέτει σήμερα ἡ ἀνθρωπότητα – σὲ ἀντίθεσι μὲ τὰ ἄλλα εἶδη τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, ποὺ δὲν ἔχουν καμμία γνῶσι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς δὲν ἔχουν γλῶσσα. Ἡ «κατάκτησις» λοιπὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλῶσσας εἶναι τὸ πιὸ γενναιόδωρο εὐεργέτημα, ποὺ μπορεῖ νὰ προσφερθῇ ὡς πολυτιμώτατη πεῖρα τοῦ παρελθόντος στὸν σημερινὸ ἄνθρωπο. Τὸ θέμα ἔχει ἀναλυθῇ εἰς βάθος σὲ πλῆθος τευχῶν τοῦ «Δαυλοῦ».

Μία τεχνολογικὴ προσέγγισι στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα

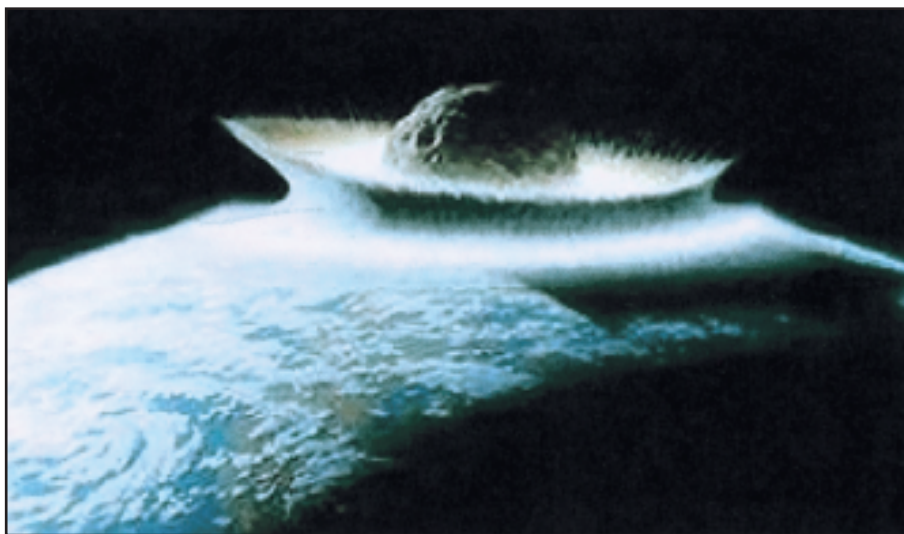
Κάθε γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου ἔχει ἓνα ὄνομα καὶ μία θέσιν· τὸ Α π.χ. λέγεται Ὑἰάλφα καὶ εἶναι πρῶτο, τὸ Β λέγεται Βῆτα καὶ εἶναι δεῦτερο κ.τ.λ. Οὕτε τὰ ὀνόματα τῶν γραμμάτων οὕτε ἡ θέσις τους εἰς τὸ ἀλφάβητο εἶναι τυχαία. Δηλαδή ὑπάρχει λόγος ποὺ τὸ Α λέγεται Λάμδα κι εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐνδέκατη θέσι, ὅπως καὶ ποὺ δὲν λέγεται π.χ. Λῆτα καὶ δὲν εὐρίσκεται σὲ κά-

ποια άλλη θέσι. «*Ἡ γνῶσις ἔδωκε μὲ σωστὸ τρόπο τὰ ὀνόματα στὰ γράμματα*» («Κρατύλος», 393 e).

Κάθε λέξις ἔχει γράμματα καὶ κάθε γράμμα εἶναι φορέας πληροφορίας. Σήμε-
ρα λέγομεν ΔΕΗ καὶ τὸ κάθε γράμμα κάτι περιγράφει, κάποια πληροφορία μᾶς
μεταφέρει (Δ = Δημόσια, Ε = Ἐπιχείρηση, Η = Ἡλεκτρισμοῦ). Ἀλλὰ καὶ τὸ κά-
θε γράμμα ἀπὸ μόνο του εἶναι φορέας πληροφορίας (π.χ. τὸ Δ μᾶς φέρει πέντε
πληροφορίες: Δ - Ε - Λ - Τ - Α). Μέχρι τώρα ἔχουν γίνει πολλές ὑποθέσεις, ἀλλὰ
καμμία δὲν ἔχει δώσει τελείως ἱκανοποιητικὲς ἐξηγήσεις γιὰ τὸ ποιὲς συγκεκρι-
μένες πληροφορίες μᾶς μεταδίδονται μὲ κάθε λέξι, σύμφωνα μὲ τὰ γράμματα ποὺ
τὴν ἀποτελοῦν. Ὁ λόγος εἶναι ἀπλός: Μὲ τέτοια θέματα ἀλφαβήτου καὶ γλῶσ-
σης ἀσχολοῦνται συνήθως μόνον φιλόλογοι, ἱστορικοὶ καὶ γλωσσολόγοι. Ὅπως
δήποτε ἡ συνεισφορά τους εἶναι ἀναγκαία, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκετή. Ἐπιπροσθέ-
τως, τὸ θέμα προσεγγίζεται μὲ τὸ σκεπτικὸ ὅτι, ὅπως ὁ πολιτισμὸς ὑποτίθεται
ὅτι ἀκολούθησε ἀνοδικὴ πορεία, τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὴ γλῶσσα. Αὐτὸ ὅμως
δὲν εἶναι καθόλου ὀρθόν.

Τὰ πρῶτα σταδιακὰ δῆματα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς γλῶσσης ἔγιναν στὸ ἀπώτατο
παρελθόν. Ὅπως ὅλος ὁ πολιτισμὸς ἔφτασε σὲ ἓνα πολὺ ὑψηλὸ ἐπίπεδο κατὰ
τὴν Χρυσή Ἑποχή, τὸ ἴδιο συνέβη μὲ τὴν γλῶσσα, καθὼς ἐπίσης καὶ μὲ τὴν γρα-
φή. Ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο εἶναι ἀπόγονοι τῆς τέ-
λειας προκατακλυσμιαίας γλῶσσης καὶ γραφῆς τῶν πεπολιτισμένων. Μὲ τὴν κα-
ταστροφή τοῦ πολιτισμοῦ ἀναμενόμενη ἦταν καὶ ἡ ἀνάλογη καταστροφή τῆς γλῶσ-
σης καὶ τῆς γραφῆς.

«*Εγὼ ἔδωσα στοὺς ἀνθρώπους τὴν γνῶσι, τοὺς ἀριθμούς, τὰ γράμματα· ἐγὼ
τοὺς ἔμαθα νὰ μιλοῦν καὶ νὰ γράφουν*», λέγει ὁ Αἰσχύλος γιὰ τὸν Προμηθεά

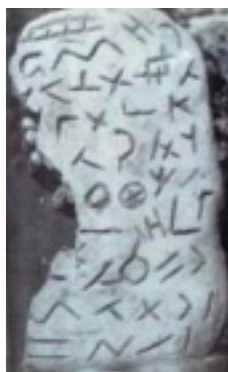
Εἰκόνα Α: *Ἀναπαράστασις σὲ Η/Υ πτώσεως μετεωρίτου ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἡ πῶσις ἐνὸς
μετεωρίτου μὲ μέγεθος ὡς τοῦ εἰκονιζομένου, εἶναι ἀρκετὴ νὰ καταστρέψῃ ὄχι μόνο
τὸν πολιτισμὸ ἀλλὰ καὶ ὅλη τὴ ζωὴ ἐπὶ τῆς γῆς.*

(«Προμηθεὺς Δεσμώτης» 419-506 περίληψις), δείχνοντας τὴν πανάρχαια προκατακυσμαία καταγωγή τῆς γλώσσας καὶ τοῦ ἀλφαβήτου. «Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀπέμειναν μετὰ τὴν θεομηνία τοῦ κατακλυσμοῦ, ἦσαν ἀγράμματοι καὶ ζοῦσαν στὰ βουνά. Δὲν εἶχαν ἰδέα γιὰ τὸ ἔνδοξο προγονικὸ παρελθὸν τους καὶ τοὺς θαυμαστοὺς νόμους τους. Εἶχαν πολλὲς στειρὲς στὴ ζωὴ τους καὶ ἐφρόντιζαν μόνο γιὰ τὴν αὐτοσυντήρησί τους» (Πλάτων, «Κριτίας», περίληψι 109 d, e – 110 a). «...Ἐπὶ πολλὰς γενεὰς οἱ ἄνθρωποι ἀπεβίωναν ἄνευ τῆς γνώσεως τῆς γραφῆς» («Τίμαιος», 23 c). Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὅμως γίνονται προσπάθειες διασώσεώς της διὰ χαράξεώς της ἐπὶ ἀκατέργαστων λίθων. Ἀς κάνουμε μία σύντομη περιήγησι τοῦ πλανήτου, προκειμένου νὰ ἐξετάσουμε τὰ σχετικὰ εὐρήματα ποὺ ὑπάρχουν.

Ἡ διάχυση τῆς Γλώσσας τῶν Θεῶν στὴν Ὑφήλιο

α' Πινακίδες Γκλοζέλ

Σὲ ἀνασκαφὲς ποὺ ἄρχισαν τὸ 1925 στὴν περιοχή Γκλοζέλ τῆς Γαλλίας, εὐρέθησαν ἑκατοντάδες ἀγάλματα καὶ πινακίδες μὲ διάφορες παραστάσεις, ἀλλὰ καὶ γραφῆς μὲ συνολικῶς 111 σύμβολα. Τὰ εὐρήματα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι πρὸ περισσοτέρων ἀπὸ ἑπτὰ χιλιετιῶν, διότι τότε χρονολογοῦνται, ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ μὲ γραφὴ κατὰ χιλιετίες ἀρχαιοτέραν τῶν γραφῶν, ὅπου ἔχει βασίσει τὰ πορίσματά της ἡ συμβατικὴ ἀρχαιολογία.

Εἰκόνα Ε1: Στὶς πινακίδες ποὺ εὐρέθησαν στὴν περιοχή Γκλοζέλ τῆς Γαλλίας καὶ χρονολογοῦνται πρὶν ἀπὸ 7 ἢ καὶ περισσότερες χιλιετίες, φαίνονται καθαρὰ πολλὰ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου, ὅπως τὰ Η, Μ, Χ, Γ, Κ κ.τ.λ.

β' Πινακίδες Νίβεν

Πρόκειται περὶ 2.600 λιθίνων ἐγχαράκτων πινακίδων μὲ ἄγνωστη ἱερογλυφικὴ γραφή. Ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὴ διάρκεια ἀνασκαφῶν τοῦ καθηγητοῦ Γουίλιαμ Νίβεν ἀπὸ τὸ 1921 ἕως τὸ 1923 στὴν περιοχή Ἀχουϊζόκτλα τῆς κοιλάδας τοῦ Μεξικοῦ. Θεωροῦνται 12.000 ἐτῶν. Πιθανῶς πρόκειται γιὰ μία γλῶσσα συμβολικὴ, ἱερατικὴ, ἱερογλυφικὴ, περιγραφικῶς ἐπιστημονικὴ, ποὺ χαράχθηκε στὶς πινακίδες σὲ μία προσπάθεια διασώσεως τῆς ὑψηλῆς προκατακυσμαίας σκέψεως.

Εἰκόνα Ε2: Μερικὰ ἀπὸ τὰ σχέδια ποὺ ὑπάρχουν στὶς πινακίδες Νίβεν. Τὰ σχέδια αὐτὰ εἶναι σύμβολα πολὺ-πλοκα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀναφέρονται σὲ ὑψηλὲς ἐπιστημονικὲς ἀλήθειες. Χρονολογοῦνται τὸ 10.000 π.Χ.

γ' Ἡ Ἐπιγραφή τοῦ Γκραιήθ Κορήκ

Στὸ ὁμώνυμο λόφο τῆς Δυτικῆς Βιρτζίνια τῶν ΗΠΑ, εὐρέθη ἡ πέτρα τῆς εἰκόνας Ε3, στὴν ὁποία φαίνονται χαραγμένα πολλὰ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου. Ἡ πινακίδα αὕτη δὲν εἶναι ἡ μόνη, ἀλλὰ ἀντιθέτως ὁλόκληρη ἡ Βόρειος

Εικόνα Ξ 3: Στην επιγραφή που εύρέθη στο Γκραίηθ Κοήκ της Δυτικής Βιρτζίνια των ΗΠΑ, φαίνονται καθαρά τὰ γράμματα K, X, Λ, T, Σ κ.λπ.

Εικόνα Ξ3α: Πέτρινη επιγραφή ελληνικής πανάρχαιας γραφής που εύρέθη σὲ ἀγρόκτημα στο Κένσιγκτον τῆς Μιννεσώτας (ΗΠΑ) τὸ 1898 (Μουσείο Μιννεσώτας, ΗΠΑ).

Εικόνα Ξ 4: Κόσμημα τῶν Ἴνκας που εἶναι στολισμένο μὲ ἑλληνικὰ γράμματα (διακρίνονται τὰ X, Σ, Υ κ.λπ.).

Ἑλληνική δοίθει πινακίδων τέτοιας γραφῆς (π.χ. Μοριστάουν καὶ Μπὰτ Κοήκ τοῦ Τενεσσή. Πολλὲς ὁμοιότητες ἐπίσης μὲ τὴν γραφή τοῦ Γκραίηθ Κοήκ φέρουν τὰ σύμβολα ποὺ ἀνευρίσκονται σὲ προδυναστικά αἰγυπτιακὰ ἀγγεῖα στὴν Ἀβυδο, καθὼς καὶ στὰ προϊστορικά σύμβολα «χάλριστινγκαρ» τῶν λαῶν τῆς Βορείου Εὐρώπης, ποὺ θεωροῦνται πρόγονοι τοῦ ῥουνικοῦ ἀλφαβήτου. (Στὴν εἰκόνα Ξ 3α φαίνεται μία ἄλλη παρόμοια ἐπιγραφή ποὺ δρέθηκε στὴ Μιννεσώτα).

δ' Κόσμημα τῶν Ἴνκας

Στὸ κόσμημα γιὰ τὸν λαιμὸ τῶν Ἴνκας τῆς εἰκόνας Ξ4 φαίνονται καθαρά πολλὰ γράμ-

ματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου.

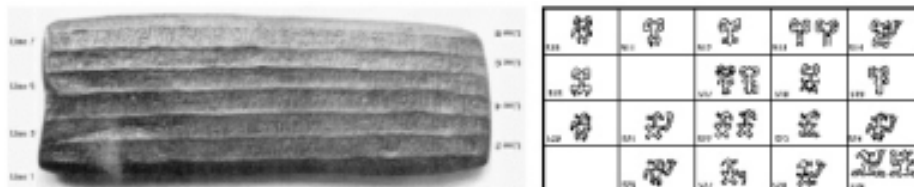
ε' Τὰ Πετρογλυφικά Πουσάρο

Στὴν εἰκόνα Ξ5 φαίνεται μέρος ἀπὸ τὰ περίεργα πετρογλυφικά σύμβολα Πουσάρο, ποὺ ἀναφέρονται ὡς πρὸ - Ἴνκας κι εὐρίσκονται στὸν ἀπομονωμένο Περουδιανὸ Ἀμαζόνιο. Πολλὲς ἐπιγραφὲς ἀνευρίσκονται ἐπίσης σὲ ὅλη τὴν περιοχὴ τῆς Ἀμαζονίας (γραφή Ἀκακόρ), στὶς ζούγκλες τῆς Βενεζουέλας, στὴν Κολομβία καθὼς

Εικόνα Ξ 5: Μέρος ἀπὸ τὰ περίεργα πετρογλυφικά σύμβολα Πουσάρο, ποὺ εὐρίσκονται στὸν ἀπομονωμένο Περουδιανὸ Ἀμαζόνιο.

καὶ στὴν Βραζιλία, ὅπου συναντᾶται ἡ περίφημος γραφὴ Παράϊμπα.

Εἰκόνα 56: Ἡ αἰνιγματικὴ γραφὴ Ρόγκο - Ρόγκο τῆς Νήσου τοῦ Πάσχα.

ζ' Ἡ γραφὴ Ρόγκο - Ρόγκο τῆς Νήσου τοῦ Πάσχα

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πολλὲς μυστηριώδεις κατασκευὲς ποὺ ὑπάρχουν στὴ νῆσο τοῦ Πάσχα, πολλὲς ἀπορίες ἔχει προκαλέσει κι ἡ συγκεκριμένη γραφὴ τῆς εἰκόνας 56 μὲ τοὺς αἰνιγματικούς χαρακτήρες, ἀρκετοὶ ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἀνθρωπομορφικοί. Τέτοια γραφὴ ἔχει εὗρεθῇ χαραγμένη σὲ βράχους καὶ στὶς ἐλάχιστες πλάκες ποὺ ἔχουν διασωθῇ ἀπὸ τὴν καταστρεπτικὴ μανία τῶν ἱεραποστόλων. Ἡ λέξις «Ρόγκο» στὴν γλῶσσα τῶν ἰθαγενῶν σημαίνει λόγος, ὁμιλία, συνεννόησις. Πρόκειται γιὰ τὴν πανάρχαια ἑλληνικὴ λέξι «λόγος», σύμφωνα μὲ τὴν ἔρευνα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελδέργης («Δαυλός», τεύχη 169 καὶ 170). Μὲ τὴν εὐκαιρίαν σημειώνεται, ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ νησιά τοῦ Εἰρηνικοῦ διατηροῦν ἀκόμη τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματά τους (Πολυνησία, Ἰνδονησία κ.τ.λ.), τὰ ὁποῖα δὲν τοὺς ἐδόθησαν ἀπὸ τοὺς δυτικούς θαλασσοπόρους ποὺ τὰ «ἀνεκάλυψαν», ἀλλὰ τὰ εἶχαν ἀπὸ πρὶν «ἀνεξήγητα». Ἕνας ἀκόμη λόγος ποὺ προξενεῖ (δικαιολογημένη) ἀμηχανία στὴ συμβατικὴ ἀρχαιολογία, εἶναι τὸ ὅτι ἡ συγκεκριμένη γραφὴ Ρόγκο - Ρόγκο τῆς Νήσου τοῦ Πάσχα, ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀρχαία γραφὴ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἰνδοῦ (εἰκόνα 56α).

Εἰκόνα 56α: Δείγματα ἀρχαίας γραφῆς τῆς νήσου τοῦ Πάσχα (ἐπάνω) καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἰνδοῦ (κάτω) σὲ σύγκρισιν. Οἱ δύο αὐτὲς γραφές (εἰκ. 56 καὶ 56α), ἀμφότερες «ἀμετάφραστες», ἀνεκαλύφθησαν σὲ δύο ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα σημεῖα τῆς ἐπιφάνειας τῆς Γῆς.

ζ' Ἡ γραφὴ Χαράππα

Πρόκειται γιὰ πανάρχαια γραφὴ 5.500 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Βόρειο Ἰνδία. Ἀποδίδεται σὲ ἄγνωστη γλῶσσα (:) μὲ ἑλληνικὰ ὅμως σύμβολα.

Εἰκόνα 57: Δείγμα γραφῆς Χαράππα ἀπὸ τὴν Βόρειο Ἰνδία, 5.500 ἐτῶν.

Γραφή των Μάγια	Γραμμική Γραφή Α
6	7
U	?
E	?
H	?
T	?
C	?
X	?
U	?
Z	?
A	?
A	?
PP	?
σ	?
N	?
B	?

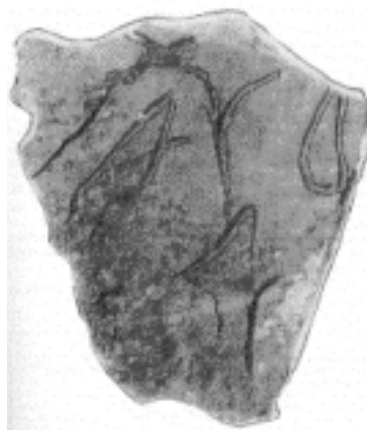
Εικόνα Ξ8: Πίνακας με την γραφή (αριστερά) των Μάγια και (δεξιά) την Μινωική Γραμμική Α. Η σύγκρισις δέν αφήνει αμφιβολίες περί της σχέσεως των δύο γραφών.

η' Η γραφή των Μάγια

Στην εικόνα Ξ8 φαίνεται η άναμφισβήτητη ομοιότητα της γραφής των Μάγια, οι όποιοι ήσαν λαός της Κεντρικής Αμερικής, και της Γραμμικής Γραφής Α. Πολλές πέτρινες επιγραφές Γραμμικής Γραφής Α και Β έχουν εύρεθῇ σὲ ολόκληρη τὴν ἀμερικανικὴ ἥπειρο («Δαυλός», τ. 172).

θ' Τὸ Ὕστρακο τῶν Γιούρων

Τὸ σημαντικώτερο ἀπὸ τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν στὸ σπήλαιο τοῦ Κύκλωπα στὰ Γιούρα τῆς Ἀλονήσου εἶναι τὸ κεραμικὸ ὅστρακο ἀπὸ ἀγγεῖο τοῦ 5000 π.Χ., πὺ φαίνεται στὴν εἰκόνα Ξ9. Σύμφωνα μὲ τὸν ἀρχαιολόγο πὺ διεξάγει τὴν ἀνασκαφὴ κ. Ἀδ. Σάμψων, πρόκειται γιὰ «σύμβολα γραφῆς» καὶ γιὰ «συνειδητὴ ἐνέργεια τοῦ κεραμέα» («Δαυλός», τ. 185). Εὐκόλα διακρίνονται χαραγμένα τὰ γράμματα Α, Υ καὶ Δ. Κι ὅμως ἡ συμβατική ἀρχαιολογία διδάσκει, ὅτι τὸ ἀλφάβητο εἰσήχθη στὴν Ἑλλάδα περισσότερα ἀπὸ 4.000 ἔτη μετὰ!

Εικόνα Ξ9: Τὸ κεραμικὸ ὅστρακο ἀπὸ τὰ Γιούρα τοῦ 5000 π.Χ. με χαραγμένα τὰ γράμματα Α, Υ καὶ Δ.

ι' Τὰ Ἀγγεῖα τῆς Μήλου

Στὴ νῆσο Μῆλο εὐρέθη πρόσφατα ἓνα τεράστιο σύνολο ἀγγείων ἀπὸ τὰ φὸ τῆς πρωτοκυκλαδικῆς περιόδου

Εικόνα Ξ10: Σύμβολα - γράμματα ἀπὸ Πρωτοκυκλαδικὰ ἀγγεῖα τῆς Μήλου (μέσα 3ης χιλιετίας π.Χ.). Διακρίνονται τὸ Χ καὶ τὸ Ν, παρομοιοτύπα γραμμένα ὡς τὰ γράμματα τοῦ σύγχρονου Ἑλληνικοῦ Ἀλφάβητου.

(μέσα 3ης χιλιετίας π.Χ.) με πολλά γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου (Μ, Ν, Κ, Ξ, Π, Ο, Ε, Χ και Ν).

ια' Ἡ Λίθινη Σφραγίδα - Ἐπιγραφή τῶν Γιαννιτσῶν

Πρόκειται για μία λίθινη σφραγίδα - ἐπιγραφή με ἐγχάρακτα σύμβολα ἡλικίας ἑπτὰ χιλιάδων ἐτῶν, πού βρέθηκε στὰ Γιαννιτσά (εἰκόνα Ξ 11).

Εἰκόνα Ξ11: Ἡ λίθινη σφραγίδα - ἐπιγραφή τῶν Γιαννιτσῶν διαστάσεων 2,5Χ5,5 ἐκ. Τὰ ἐγχάρακτα στοιχεῖα τῆς εἶναι ὀργανωμένα σὲ τρεῖς σειρὲς κατὰ μῆκος τοῦ κοιλώματος. Οἱ δύο ὁπὲς στὶς ἄκρες τοῦ ἀντικειμένου δηλώνουν τὴν ὑπαρξὴ μιᾶς ἀντίστοιχης ἐγχάρακτης ἐπιφάνειας στὴν ἀπέναντι κοιλότητα. Τὸ σφράγισμα ἦταν φορέας ἐνὸς μηνύματος διαρκoῦς νοηματικῆς ἀξίας με πολλοὺς ἀποδέκτες, ἀφοῦ ἡ ἐπιγραφή - σφραγίδα ἀποσκοποῦσε στὴν παραγωγή πολλῶν ἀντιγράφων. Ἡ χρονολόγηση τοῦ εὐρήματος στὴν ἀρχὴ τῆς 5ης π.Χ. χιλιετίας τὸ καθιστᾷ ὡς τὸ ἀρχαιότερο.

ιβ' Κινεζικοὶ Χαρακτήρες

Ὑπάρχουν ἀναρίθμητα εὐρήματα (ἀρχαιολογικά, ἀνθρωπολογικά κ.τ.λ.) πού ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἀσίας εἶχαν διεισδύσει ἐκεῖ, προερχόμενοι ἀπὸ τὴν περιοχὴ τοῦ Αἰγαίου στὸ ἀπώτατο ἱστορικὸ παρελθόν, ὅταν ἡ ἡπειρος ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ τοὺς παγετῶνες καὶ τὰ ἔλη. Γιὰ τὴν διείσδυσι αὐτὴ, πού τοποθετεῖται στὸ 25.000 π.Χ., μπορεῖτε νὰ διαβάσετε στὸ τεῦχος 170 τοῦ «Δαυλοῦ». Στὴν εἰκόνα Ξ12 φαίνονται οἱ κινεζικοὶ χαρακτήρες γραφῆς, τῶν ὁποίων ἡ ὁμοιότης με τὰ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ προφανές.

Ἡ συμβατικὴ ἀρχαιολογία διδάσκει ὅτι ἡ γραφὴ «εἰσήχθη» στὴν Ἑλλάδα τὸν 8ο αἰῶνα π.Χ.! Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ πού γράφουν οἱ ἀρχαῖοι μας συγγραφεῖς, δὲν ἔχει λάβει ἀκόμη ὑπ' ὄψιν τῆς τὶς νέες ἀνακαλύψεις, πού ὅλο

Κινεζικοὶ χαρακτήρες γραφῆς (Πίνακας ἀπὸ τὸ λεξικὸ Ξι Μπαί, πού ἐκδόθηκε στὸ Πεκίνο τὸ 1977). Ὅλα σχεδόν τὰ γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν χαρακτήρων αὐτῶν εἴτε πανομοιότυπα εἴτε σὲ παραλλαγές.

καὶ πληθαίνουν κι ἔχουν καταρρίψει ὅλες τὶς θεωρίες. Ὑποτιθέμενοι λοιπόν, ἂν ἐξετάσουμε ὅλες τὶς παραμέτρους, θὰ καταλήξουμε στὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ἀλφάβητο ἔχει τὶς ρίζες του στὴν Χρυσή Ἑποχή, ὁπότε παράλληλα μὲ τὸ κοινὸ ἀλφάβητο, πρέπει νὰ ὑπῆρχε κι ἓνα ἰδεογράμματο γιὰ ἐπιστημονικὴ - ἱερατικὴ χρῆσι.

Σὲ σχετικὰ πρόσφατα χρόνια παρουσιάζονται ὡς ἐφευρέτες τοῦ ἀλφάβητου διάφοροι Ἕλληνες (π.χ. Κάδμος, Παλαμήδης κ.τ.λ.). Αὐτοὶ δὲν ἐφηύραν τίποτε· ἀπλῶς παρέλαβαν ἀπὸ τὰ Μουσεῖα τὸ πανάρχαιο προκατακλυσμαῖο Ἑλληνικὸ Ἀλφάβητο καὶ τὸ παρέδωσαν σὲ κοινὴ χρῆσι. Εἰδικῶς ὁ Λίνος, ἓνας θεωρούμενος ὡς βασικὸς ἐφευρέτης πολλῶν ἐκ τῶν γραμμάτων τῆς ἀλφάβητου, εἶναι υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς μούσας Οὐρανίας. Σύμφωνα μὲ τὸν Διόδωρο Σικελιώτη (Βιβλ. Γ παρ. 67) ὁ Λίνος «πρῶτος ἔγραψε σὲ πανάρχαια ἐποχὴ περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Διονύσου, ὅπως καὶ ἄλλες μυθολογίες, μεταχειρισθεὶς ἄγνωστον ἀκόμα παναρχαίαν γραφήν».

Ἡ Παγκόσμια Ἑλληνικὴ Ὁμογλωσσία

Οἱ μετακατακλυσμαῖοι ἄνθρωποι δὲν ἐδημιούργησαν νέα γλῶσσα. Ἐχρησιμοποίησαν αὐτὴ πού ἦδη ὑπῆρχε καὶ διεσώθη (ὅ,τι διεσώθη) καὶ κατῴρθωσαν νὰ τὴν τελειοποιήσουν βαθμιαίως, τελειοποιήσις πού ὠλοκληρώθηκε στὴν Ἑλλάδα τὴν κλασσικὴν ἐποχὴ. Ὑπὸ αὐτὸ τὸ πρῶτο πρέπει νὰ ἐξετασθῇ κι ἡ παρατηρούμενη ὁμογλωσσία, πού ἄλλοι τὴν ὀνομάζουν ἱαπετικὴ, ἄλλοι ἰνδοευρωπαϊκὴ, ἄλλοι ἰνδογερμανικὴ κ.τ.λ. Οἱ τελευταῖες ἐρευνες πού ἔχουν δεῖ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὰ τελευταῖα χρόνια, κυρίως μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ «Δαν-λοῦ», δείχνουν ὅτι πανάρχαιοι λεκτικοὶ τύποι ὑπάρχουν στὶς γλῶσσες ὅλου τοῦ κόσμου, τοῦ Εἰρηνικοῦ, τῆς Ἀμερικῆς κ.τ.λ. ὁπότε ὁ ὀρθὸς ὁρος πού θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε πλέον εἶναι: Παγκόσμιος Ἑλληνικὴ Ὁμογλωσσία!

1. Καταλήξεις οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων

Οἱ πιὸ χαρακτηριστικὲς καταλήξεις ὀνομάτων πού ἔχουν διατηρηθῇ στὰ Πολυνησιακὰ εἶναι: -εῖα, -ία, -ιοι, -ιος, -ός, -χός καὶ μα καθὼς καὶ οἱ πληθυντικοὶ -α, -εα καὶ -οι.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ		
Κατάληξη	Ἑλληνικὴ λέξη	Πολυνησιακὴ λέξη
-εῖα	πρεσβεῖα	παβέα
-ία	μανία	μανία
-ιον	φυκίον	πουκίο
-ιος	πολιός	πολιό
-ός	όχυρός	όχερό
-χός	μοιχός	μοέχα
-ίσκη	μοχλός + ἴσκη	μοχόκι
α (πληθ.)	ἔργα	ἄνγκα
-εα (πληθ.)	τεύχεα	ταούχεα
οι (πληθ.)	μάγοι	μακόοι

2. Ἄρθρα

Οἱ πολυνησιακὲς γλῶσσες ἔχουν διατηρήσει ἀκόμα καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἄρθρα ἢ (χέ), ὁ (ὅ), τὸ (τό), αἶ (χέ), οἶ, τὰ (τάου). Μεγάλο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἐπίσης ἡ ἐπιβίωση τοῦ ὁμηρικοῦ καὶ βοιωτικοῦ τοι/ταῖ (ἐκεῖ), πού μετετράπη σὲ τόου (= αὐτὸ) στὴ διάλεκτο τῆς Νήσου τοῦ Πάσχα.

3. Ρήματα

Οἱ ρηματικὲς καταλήξεις -αω καὶ -έω μετατρέπονται σὲ -άου. Τὸ -ζω μετατρέπεται σὲ -τα, -τε, -τι, -το καὶ -του. Ἡ κατάληξη ἀπαρεμφάτου -ειν μετατρέπεται σὲ -αῖ. Ἡ κατάληξη -σω μετατρέπεται σὲ χου. Ἡ κατάληξη τοῦ γ' προσώπου πληθυντικοῦ (-οι) μετατρέπεται σὲ -τι, ἢ κατάληξη -μαι σὲ -μαί καὶ τὸ πρόσφυμα -σκ σὲ -κ. Τέλος ἡ ρηματικὴ συλλαβικὴ αὔξησις (ἐ) διατηρεῖται στὸν ἀόριστο τῶν πολυνησιακῶν ρημάτων.

4. Διατήρησης τῆς ἀρχικῆς ἑλληνικῆς ἔννοιαις

Ἡ ἀρχικὴ ἑλληνικὴ ἔννοια τῶν λέξεων διατηρεῖται σὲ ποσοστὸ 31,2% στὴν Νῆσο τοῦ Πάσχα, 16% στὴ γλῶσσα τῶν Μαορί, 12,7% στὴ Χαβάη, 8,9% στὸ Ἀρχιπέλαγος Τουαμότου, 7,4% στὶς Μαρκησίαις Νήσους Μανγκαρέδα, 5,3% στὴν Ραροτόνγκα, 4,9% στὴν Ταϊτή, 1,4% στὶς Σαμόες καὶ στὶς νήσους Τάνγκα.

Πίνακας συγκρίσεως τῆς γραμματικῆς τῆς Ἑλληνικῆς μὲ τὴν γραμματικὴ τῶν πολυνησιακῶν γλωσσῶν ἔχει ὁ καθηγητὴς Νόρς Γιόζεφσον τοῦ ἱστορικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελδέργης. Περίληψη τῆς σχετικῆς μελέτης, μὲ τίτλο: Greek Linguistic Elements in the Polynesian Languages (Hellenicam Pacificas) μπορεῖτε νὰ δοῦτε στὸν «Δαυλὸ» (τεύχη 169 καὶ 170).

Αὐτὴ ἡ ὁμογλωσσία δὲν δημιουργήθηκε ὁμως πρόσφατα ἀλλ' ἔχει τὶς ρίζες της στὸ ἀπώτατο προκατακλυσμαῖο παρελθόν. Ἰχνη ἑλληνικῆς παρουσίας ἔχουν ἀνευρεθῇ κι ὅσο προχωρεῖ ἡ ἔρευνα ἀνευρίσκονται συνεχῶς περισσότερα σὲ ὅλον σχεδὸν τὸν πλανήτη. Αὐτὰ τὰ ἴχνη ὁμως προέρχονται ἀπὸ πρόσφατες σχετικῶς ἐποχὲς (π.χ. Μινωϊκὴ Κρήτη). Γιὰ νὰ ὑπάρχουν ὁμως ὁμοιότητες μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ τῆς γλώσσης τῆς Χαβάης γιὰ παράδειγμα, πρέπει νὰ ὑπάρχει σαφὴς καὶ μακροαίωνα πολιτιστικὴ ἐπίδρασις· δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχη συμβῇ μὲ «Ἑλλήνες Ὀδυσσεῖς».

Σχέσεις ἑλληνικῆς καὶ ἀγγλικῆς γραφῆς

Ἄς δοῦμε ἓνα παράδειγμα, συγκρίνοντας τὴν Ἑλληνικὴ μὲ τὴν Ἀγγλική, πού θεωρεῖται λατινογενής. Σύμφωνα μὲ τὴν συμβατικὴ ἱστορία πολλὰς λέξεις ἐπέρασαν ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνες στοὺς Λατίνους κι ἀπὸ ἐκεῖ στὴν ὑπόλοιπη Εὐρώπη, σὲ σχετικὰ πρόσφατες ἐποχές. Αὐτὸ εἶναι ἐν μέρει σωστό, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀκριβές. Στὴν Ἀγγλικὴ ἢ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν λέξεων εἶναι εἴτε καθαρῶς ἑλληνικὲς (π.χ. democracy, mathematics κ.τ.λ.) εἴτε μὲ ἑλληνικὴ ρίζα (π.χ. west = δύσις) ἐκ τοῦ Φέσπερος – ὅπου F τὸ δίγαμμα πού ἐπροφέρετο περίπου ὅπως τὸ θῆτα καὶ ἀπεβλήθη ἀπὸ τὸ ἀττικὸ, ἀλλὰ παρέμεινε στὸ χαλκιδικὸ (λατινικὸ) ἀλφάθητο. Στὴν Ἀγγλικὴ λοιπὸν ὑπάρχουν οἱ λέξεις hypo (ὑπὸ) π.χ. hypothesis καὶ hyper (ὑπὲρ) hyperbolic. Τὸ h ὑπῆρχε καὶ

στην ἀρχαία Ἑλλάδα κι ἐπρόφέρετο ὡς δασὺ πνεῦμα, ὅπως ἀκριβῶς οἱ λέξεις history, Helen κ.τ.λ. Στὴν νέα Ἑλληνική τὸ h ἀπερρίφθη καὶ στὴ θέσι του ἐτοποθετήθη ἡ δασεῖα, ἡ ὁποία προσφάτως ἀπερρίφθη – χωρὶς λόγο – κι αὐτή. Οἱ ῥΑγγλοι λοιπὸν κάποια σχετικὰ πρόσφατη χρονικὴ στιγμή ἐπῆραν αὐτὲς τίς λέξεις ἀπὸ τὴν Ἑλληνική.

Στὴν ῥΑγγλικὴ ὑπάρχουν ὅμως καὶ οἱ λέξεις sub (ὑπὸ κι αὐτὸ) π.χ. substitute (ὑποκαθιστῶ) καὶ super (ὑπὲρ κι αὐτό). Αὐτοὶ εἶναι παλαιότεροι τύποι τῶν ιδίων λέξεων κι αὐτὸ διότι σὲ πανάρχαιες ἐποχὲς τὸ δασὺ πνεῦμα h ἐπρόφέρετο κι ἐγράφετο ὡς σ. ῥΗ διαδρομὴ δηλαδὴ τῶν λέξεων εἶχε ὡς ἐξῆς: συπὸ (sub) > hyro > ὑπὸ καὶ συπὲρ (super) > hyper > ὑπέρ. Παρατηροῦμε δηλαδὴ ὅτι ὑπάρχουν στὴ ῥΑγγλικὴ καὶ οἱ πανάρχαιοι τύποι sub καὶ super, καθὼς καὶ οἱ σχετικῶς νεώτεροι hyro καὶ hyper. ῥπομένως τὸ ἐπόμενον ἀντικείμενο μελέτης τῶν φιλολόγων καὶ τῶν γλωσσολόγων δὲν θὰ πρέπη νὰ εἶναι οἱ ἐπιρροὲς τῆς Ἑλληνικῆς στὶς ἄλλες γλώσσες, ἀλλὰ ὁ χρόνος ποὺ ἐγίνε αὐτὴ ἡ ἐπιρροή. Οἱ ἀρχαιότεροι τύποι πρέπει νὰ προέρχωνται ἀπὸ τὸ κοινὸ ὑπόστρωμα τῆς προκατακλυσμαίας παγκοσμίου ὁμογλωσσίας.

ῥΗ λέξις ΧΑΟΣ, ποὺ ἀναφέρεται καὶ στὸν ῥΟμηρο καὶ στὸν ῥΏϊοδο, ὑπῆρχε ἡ λέξις ΑΗΡ τὸ ἴδιο. Λέξεις μὲ 3-4 γράμματα ποὺ περιγράφουν ἀκριβῶς αὐτὸ ποὺ πρέπει χωρὶς συγχύσεις καὶ παρανοήσεις καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ ἑκατομμύρια ἀνθρώπους σὲ ὅλον τὸν κόσμο. Σκεφθῆτε τὴν λέξη ΑΗΡ. Πόση πληροφορία εὐρίσκεται συμπτυκνωμένη εἰς αὐτὴν καὶ πόσο εὐκόλο εἶναι νὰ διαδοθῇ καὶ νὰ περιγραφῇ αὐτὸ ποὺ θέλει χωρὶς σύγχυσι. ῥπάρχει λόγος ποὺ ὁ ΑΗΡ λέγεται ΑΗΡ καὶ δὲν λέγεται κάπως ἄλλιῶς (ΟΥΓΚ π.χ.).

Οἱ δημιουργοὶ τῆς γλώσσας μας ἐγνώριζον τέλεια τὴν θεωρίαν διαδόσεως τῆς πληροφορίας, ποὺ μόλις τὰ τελευταῖα χρόνια ἄρχισε νὰ ἀναπτύσῃ ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος. ῥΗ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι ἓνα ἄφθαστο τεχνολογικὸ ἐπίτευγμα καὶ ὡς τέτοιο πρέπει νὰ ἐξετασθῇ. «*Ὁ καθορισμὸς τοῦ ὀνόματος δὲν εἶναι ἀμελητέα ὑπόθεσις, οὔτε ἔργον ἀσημάντων ἀνθρώπων ἢ τῶν πρώτων τυχόντων*» (Πλάτων, «Κρατύλος», 390 d). «*Θὰ πάρονομα ὅσα στοιχεῖα νομίζουμε ὅτι χρειάζονται γιὰ νὰ κατασκευάσουμε συλλαβές, ὀνόματα καὶ ῥήματα καὶ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ θὰ δημιουργήσουμε μεγάλο καὶ ἀέραιο λόγο ρητορικῆς ἢ ὁποιαδήποτε θὰ εἶναι ἡ τέχνη (τοῦ λόγου).* ῥλλὰ καλύτερα ὅχι ἐμεῖς, γιατί παρασύρθηκα ἀπὸ τὴ συζήτηση. ῥλα αὐτὰ τὰ κατασκεύασαν, ὅπως εἶναι κατασκευασμένα, οἱ παλαιοί» καὶ στὴ συνέχεια συμπληρώνει: «*ἔνεκα τῆς πολυκαιρίας εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ ἐρευνήσουμε*». Γνώσεις πανάρχαιες μεταφέρονται κωδικοποιημένες μέσα στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα!

Μὲ αὐτὸ τὸ σκεπτικὸ πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν καὶ τὰ γράμματα: τὸ ὄνομά τους, τὸ σχῆμα τους καὶ ἡ θέσις τους εἰς τὸ ἀλφάβητο. ῥπισημαίνεται ὅτι, ἂν καὶ μετὰ πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ἐπιστεύετο, ὅτι τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου ἐφευρέθηκαν ὀλίγους αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ, τελευταῖες ἀνασκαφὲς ἔχουν ἀποκαλύψει συγκλονιστικὰ καὶ τελείως διαφορετικὰ πράγματα. Στὸ τεῦχος 204 τοῦ «*Δαυλοῦ*» ὑπάρχουν πληροφορίες γιὰ τὰ γράμματα Μ, Ν, Κ, Χ, Ξ, Π, Ο, Ε τοῦ Ἑλληνικοῦ ῥΑλφαβήτου, ποὺ εὐρέθησαν σὲ ἀγγεῖα τῆς Μήλου τῆς 3ης χιλιετίας π.Χ., ἐνῶ στὸ τεῦχος 185, γιὰ τὰ γράμματα Α, Υ, Δ ποὺ εὐρέθησαν σὲ κεραμικὸ στὴν νησίδα Γιοῦρα τῶν Βορείων Σποράδων τῆς 6ης χιλιετίας π.Χ.! Τόσο τὰ γράμματα, ὅσο

καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι κληρονομιά τῆς Χρυσῆς Ἐποχῆς!

Ὁ πλανήτης Δίας ἐπῆρε τὸ ὄνομα τοῦ μεγαλύτερου Θεοῦ, τοῦ Διός. Αὐτὸ δὲν εἶναι τυχαῖο. Ὁ συγκεκριμένος πλανήτης εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ ἡ μᾶζα του εἶναι περισσότερη ἀπὸ τὸ διπλάσιον τῆς συνολικῆς μάζης ὅλων τῶν πλανητῶν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Ἐπομένως ὑπάρχει λόγος ποὺ ὁ συγκεκριμένος πλανήτης ὠνομάσθη ἔτσι κι αὐτοὶ ποὺ τὸν ὠνόμασαν ἐγνώριζαν τὸ πλανητικὸ μας σύστημα. *«Αὐτοὶ ποὺ πρῶτοι ὥρισαν τὰ ὀνόματα δὲν ἦταν κάποιοι τυχαῖοι, ἀλλὰ μελετητὲς τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἀναλυτικοί»* (Πλάτων, «Κρατύλος», 401 b).

Στὸ τεῦχος 199 τοῦ «Δαυλοῦ» ὑπάρχει ἀνάλυσις τῆς ὀνομασίας τῶν ἱατρικῶν ὄρων, ἀπὸ τὴν ὁποία προκύπτει ὅτι οἱ ὀνομασίαι τῶν ἀνθρώπων ὀργάνων δὲν εἶναι τυχαῖες ἀλλὰ κάθε μία περιγράφει σαφῶς τὴν λειτουργία τοῦ ὀργάνου ποὺ ἀντίστοιχα ὀνοματίζει. Ὁ ὅρος νεφρός, γιὰ παράδειγμα, παράγεται ἐκ τοῦ ρήματος νεῶ ποὺ σημαίνει ἀνανεῶνω καὶ τὸ ρῆμα φρέω - ὦ ποὺ σημαίνει εἰσάγω, ἀφήνω κάτι νὰ εἰσέλθῃ. Αὐτὸ ἀκριδῶς κάνει καὶ ὁ νεφρός: Ἀνανεώνει τὸ αἷμα (ἀπὸ τὰ ἐπιβλαβῆ προϊόντα τοῦ μεταβολισμοῦ), καθὼς τὸ αἷμα εἰσέρχεται ἐντὸς του. Τὸ ἦπαρ, τὸ χημικὸν ἐργαστήριον τοῦ ὀργανισμοῦ ποὺ ἐπιτελεῖ πολλαπλὰς λειτουργίας «ἐπιδιορθώσεων» ἐντὸς αὐτοῦ, ὠνομάσθη ἀπὸ τὸ ρῆμα ἡπάομαι, ποὺ σημαίνει ἐπιδιορθῶνω, ἐπισκευάζω. Ἄν δεχθοῦμε τὴν γραμμικῶς αὐξουσα θεωρία τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν ἐξηγεῖται πῶς οἱ ἄνθρωποι τῆς 6' χιλιετίας π.Χ. ὅχι μόνο ἐγνώριζον τὰ ἐσωτερικὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, ἀλλὰ καὶ τὴν λειτουργία ἐπ' ἀκριδῶς τοῦ καθενὸς ἀπὸ αὐτά. *«Τὸ ὄνομα εἶναι τὸ ὄργανο ποὺ μᾶς διδάσκει καὶ καθορίζει τὴν οὐσία τῶν ὄντων»* («Κρατύλος», 388 c).

Ἡ ὁμηρικὴ γλῶσσα ἀποτελεῖ ἓνα ἀκέραιο μνημεῖο τῆς μακρᾶς προκατακλυσμαίας περιόδου, κατὰ τὴν ὁποία ἡ γλῶσσα συνετέθη γιὰ νὰ ὀνομάσῃ τὴν ἱστορία, τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὶς γνωστικὰς κατακτήσεις ὅλης αὐτῆς τῆς Χρυσῆς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα Ἐποχῆς. Τὸ ἴδιο ἀναφέρει κι ὁ Πλάτων: *«Κάποια δύναμις ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἔθεσε τὰ πρῶτα ὀνόματα στὰ πράγματα, μὲ ἀποτελεσματὰ νὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην σωστά»* («Κρατύλος» 428 c)!

Ἄστοχες προσπάθειες Ἀποδείξεως τῆς Μαθηματικῆς Δομῆς

Ἐδῶ καὶ μερικὲς δεκαετίες πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνητὲς, στὴν προσπάθειά τους νὰ δείξουν τὴν μαθηματικὴ δομὴ τῆς γλώσσας μας, ἔχουν ἀρχίσει νὰ ὑποστηρίζουν τὴν λεξαιριθμικὴ λεγομένη θεωρία, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ ταύτισις φθόγγου καὶ ἀριθμοῦ σὲ κάθε γράμμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου ὑποδηλώνει, ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν γραμμάτων μιᾶς λέξεως ἐκφράζει καὶ ἓνα ἀριθμητικὸν σύνολο. Ἔτσι πολλὰς συνώνυμες λέξεις ἔχουν τὸ ἴδιο ἄθροισμα - λεξάριθμο. Π.χ. ΘΕΟΣ = ΑΓΙΟΣ: Θ+Ε+Ο+Σ = 9 + 5 + 70 + 200 = 284, Α+Γ+Ι+Ο+Σ=1+3+10+70+200=284. Ἡ θεωρία αὕτη ποὺ εἶχε ἀντίσει καὶ στὸν Μεσαίωνα κι ἀφοροῦσε καὶ στὴν Ἑβραϊκὴ Γλῶσσα κι ἔκανε μεγάλες προσπάθειες ἀνακάλυψης δῆθεν «κρυμμένων νοημάτων» τῆς «Παλαιᾶς Διαθήκης» ἔχει τὶς ρίζες της σὲ πολὺ παλιὰ χρόνια.

Λέγοντας ὅμως μαθηματικὴ δομὴ τῆς γλώσσας, ἀσφαλῶς καὶ δὲν ἐννοοῦμε τὴν

Μία όχι και τόσο επιτυχημένη προσπάθεια έρευνήτου για την απόδειξη της μαθηματικότητας και της προβλεπτικότητας (!) της γλώσσας μας: ΚΕΝΤΕΡΗΣ ΕΛΗΝΑΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ = 688 + 324 + 988 = 2000 (τό έτος που ο πρωταθλητής μας ανέδειχθη Όλυμπιονίκης). Ο Χριστιανισμός και το νέο σύστημα αριθμώσεως των έτων ένεφανίσθησαν πολλές χιλιετίες, άφ' ότου είχε διαμορφωθή ήδη η γλώσσα μας. Στην περίπτωση της Όλυμπιονίκου κ. Πατουλίδου χρησιμοποιούνται άλλες λέξεις: ΝΙΚΗ Η ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ = 88 + 1365 + 531 = 1992!

αναπόφευκτες συμπτώσεις και δεν έχει καμμία σχέση με την μαθηματικότητα της γλώσσας μας. Σύμφωνα με τον Άριστοτέλη οποιοδήποτε τέτοιο φαινόμενο «*ἐοικε συμπτώμασιν*» (φαίνεται συμπτωματικό). Η μαθηματικότητα της Έλληνικής Γλώσσας δεν περιορίζεται σε άπλές προσθέσεις, αλλά περικλείει όλη την γνώσι από την εξέλιξι του ανθρώπινου πολιτισμού από τὰ πανάρχαια χρόνια, φθάνοντας στο άποκορύφωμά της την Χρυσή Έποχή.

Το θέμα δεν μπορεί να εξαντληθῇ ἐδῶ. Τὰ παραδείγματα που μπορούν να παρατεθοῦν εἶναι πάρα πολλά. Μόνη περίπτωση, προκειμένου να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τὸν ἄφθαστο πλοῦτο καὶ τὸ πλῆθος τῶν πληροφοριῶν καὶ τῶν γνώσεων που φέρονται στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, εἶναι νὰ τεθῇ ὑπὸ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἀντιμετωπιζόμενη μετὸν σεβασμὸ καὶ τὴν σοβαρότητα που τῆς πρέπει καὶ νὰ γίνῃ ἀντικείμενο ἐρεύνης ὄχι μόνον φιλολόγων καὶ γλωσσολόγων ἀλλὰ καὶ μαθηματικῶν, κβαντικῶν φυσικῶν, πυρηνικῶν φυσικῶν, ἀστρονόμων, γεωλόγων, ἱατρῶν, βιολόγων κ.τ.λ.

λεξαριθμικὴ θεωρία. Στὴν Ἑλλάδα ἀρκετοὺς αἰῶνες π.Χ. ὑπῆρχαν σὲ ἰσχὺ δεκάδες ἀλφάβητα, ἀνόμοια μεταξύ τους ποσοτικά καὶ ποιοτικά. Εἶναι γνωστὸ ἐπίσης, ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ εἶχε πολλὰ διαλέκτους καὶ ὅτι ἡ κάθε διάλεκτος ἄλλαζε μορφή κατὰ χρονικὴ περίοδο. Οἱ ὑποστηρικτὲς αὐτῆς τῆς θεωρίας περιορίζονται μόνο στὸ μετενκλείδιο ἀλφάβητο τοῦ 403 π.Χ. (δηλαδὴ τὸ σημερινό), χωρὶς τὴν ἀφαίρεσι τῶν δίγαμμα (F), κόππα (Q) καὶ σαμπὶ (Ε).

Πολλὲς ὁμόηχες λέξεις ἔχουν ἴδιο λεξάριθμο (π.χ. ΑΥΛΟΣ = ΑΨΛΟΣ), ἐνῶ σὲ κάθε λεξάριθμο ἀντιστοιχεῖ πληθώρα λέξεων (π.χ. 440 = ΟΡΟΣ = ΜΙΚΡΟΣ), χωρὶς καμμία λογικὴ ἢ νοηματικὴ σχέση μεταξύ τους. Ὁρισμένοι ἐρευνητὲς ἔχουν προχωρήσει ἀκόμη περισσότερο καὶ ἀναλύουν λεξαριθμικά ὁλόκληρες προτάσεις. "Αν χρησιμοποιήσουν ἕναν γρήγορο ὑπολογιστὴ μετὸ κατάλληλο λογισμικό, εἶναι σίγουρο ὅτι θὰ «ἀνακαλύψουν» ὅτιδῆποτε ἐπιθυμοῦν πολὺ εὐκολώτερα. "Ο,τι βροῦν ὅμως θὰ ὀφείλεται σὲ

Ἰωάννης Λάζαρης

Μηχανολόγος μηχανικός ΕΜΠ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

“Αχ αυτά τὰ σκυλιά, οἱ Ἕλληνες!”

«Ἐξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ φιλὼν καὶ ποιὼν ψεῦδος». Μ' αὐτὸ τὸ διδλικὸ ἀπόσπασμα τελειώνει τὴν ἐγκύκλιό του πρὸς τὸ «εὐσεβὲς ποιμνιόν» τὸν ὁ μητροπολίτης Φθιώτιδος Νικόλαος («**Λαμιακὸς Τύπος**» 4/7/02). Ἐγκύκλιος ἀναφερόμενη στὴν «**νεοειδωλολατρία**», στὴν ὁποία ὁ καλὸς δεσπότης φροντίζει νὰ συμπεριλάβῃ καὶ κάθε ἐκδήλωση ἐπιθυμίας γνώσης ἢ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Καὶ καλὰ ὅλα αὐτὰ: ἀλλὰ καὶ «**ἔξω οἱ κύνες**»... Ποιὸς ἀποκαλεῖ «σκύλους» ὁ ἐν λόγῳ ρασοφόρος; Μήπως ὅσους δὲν δηλώνουν τυφλὴ ὑποταγὴ στοῖς ἰουδαϊκὸ δόγμα, πὺν κατ' ἐπάγγελμα καὶ φανατισμὸ ὁ ἴδιος διακονεῖ; [Γκόμι (= σκυνάνθρωποι) χαρακτηρίζει καὶ τὸ Ταλμὸν δὲ τὴν ἐκτὸς τῶν Ἰουδαίων ἀνθρωπότητα!] ἢ ὅσους Ἕλληνες ζητοῦν νὰ μάθουν γιὰ τὰ ἔργα τῶν προγόνων τους; ἔργα καὶ πρόγονοι πὺν κάποιοι ἄξεστοι ρασοφόροι ἀφάνισαν μὲ ἀπίστευτη θαρραλότητα;

Ἐξω; Ἀπὸ ποιὸν τόπο ἀρχισαν καὶ πάλι νὰ ἐκδιώκουν τὰ «**φάρμακα**» τῆς σκοταδιστικῆς Ἀνατολῆς; Αὐτοὶ πὺν, βουτηγμένοι στὰ βυζαντινὰ κωνσταντινᾶ καὶ στὶς ὀθωμανικὲς λίρες, προδίδαν ἐπὶ αἰῶνες τὸν ἱερὸν αὐτὸν τόπο; Γιὰ ποιά σκυλιὰ ἐπιτέλουνς μιλοῦμε;

Π.Λ.Κ.

Ἐξουσιαστικὴ παράνοια

Ἀπολαύσαμε καὶ πάλι πρὶν ἀπὸ τὶς πρόσφατες ἐκλογὲς τοὺς ἀθανατόδρομους τοῦ ἐξουσιασμοῦ, οἱ ὁποῖοι μᾶς ὑπενθύνουν ὅτι ἢ μὴ ἄσκηση τοῦ «δικαιώματος» τοῦ ἐκλέγειν ἐπισύρει τὶς δεῖνα ποινές. Ἀλλὰ τί εἶδους «δικαίωμα» εἶναι κάτι, ὅταν αὐτὸ εἶναι ἐξαναγκαστικὸ; Καὶ ἂν τιμωρῆται κάποιος πὺν δὲν ἄσκει τὸ «δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν», γιατί νὰ μὴν τιμωρῆται καὶ ὁποῖος δὲν ἄσκει τὸ σύστοιχο «δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι»; Ἡ φιλοσοφικὴ ἠθικὴ χαρακτηρίζει «ζένη», ὅπως «δικαίωμα - καθήκον» ὡς «ἠθικὲς ἀντινομίες» μὲ τὴν ἔννοια ὅτι, ὅταν ἰσχύῃ τὸ ἓνα, δὲν ἰσχύει τὸ ἄλλο καὶ ὅτι ἀποκλείεται νὰ συνυπάρχουν καὶ τὰ δύο. Ἀλλὰ γιατί νὰ ἐπικαλούμεθα φιλοσοφικὲς ἢ ἠθικὲς ἀντινομίες, ὅταν ἐδῶ ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ καραμπινάτους λογικοὺς, συνταγματικοὺς καὶ νομικοὺς παραλογισμοὺς; Ποιὸς εἶπε ὅτι ἢ ἐξουσιαστικὴ «σκέψη» δὲν εἶναι ἀπλῶς παράνοια;

Γ.Σ.Π.

Στὴ γενέτειρα τοῦ Ἀβραάμ

Σύμφωνα μὲ ἀξιόπιστες πληροφορίες ὁ πόλεμος ἐναντίον τοῦ Ἰράκ εἶχε προσχεδιασθῇ πρὶν ὁ κ. Μπὺνς γίνῃ πρόεδρος ἀπὸ τὸ γνωστὸ συνωμοτικὸ ἱερατεῖο. Γιατί; θὰ ρωτήσετε. Πρῶτον, διότι ἡ Μεσοποταμία (γενέτειρα τοῦ μυθικοῦ γενάρχη τῶν Ἑβραίων Ἀβραάμ) εἶναι τόπος γιὰ τὴν μελλοντικὴ ἐπέκταση τοῦ «Μεγάλου Ἰσραὴλ» καὶ δεύτερον διότι τὸ Ἰράκ εἶναι ἡ δεύτερη χώρα μὲ τὰ μεγαλύτερα πετρελαϊκὰ κοιτάσματα στὸν κόσμον καὶ δι' αὐτῶν οἱ ΗΠΑ θὰ ἐλέγξουν ὁλόκληρη τὴν ἀγορὰ πετρελαίου (Εὐρώπης καὶ Ἰαπωνίας). Τὸ γεγονός ὅτι οἱ ΗΠΑ ἔχουν γίνῃ μισητὴ χώρα σὲ ὅλο τὸν κόσμον ἐξ αἰτίας τῆς ἀλαζονικῆς καὶ δάρδραρης πολιτικῆς τους, ὀλίγον ἐνδιαφέρει τὴν γνωστὴ συνωμοτικὴ κλίκα. Στόχος τους δὲν εἶναι ὁ Σαντάμ – ὅπως δὲν ἦτο καὶ ὁ Μπὶν Λάντεν – ἀλλὰ ἡ Μεσοποταμία καὶ τὰ πετρέλαια.

Κ.Χ.Κ.

Διεθνὴς Ἑλληνικὴ Γλῶσσα

Παρηγοροῦν οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εὐχάριστες πληροφορίες, ὅπως ἡ ἀπόφασις πὺν ἐλήφθη κατὰ τὴν 26ῃ Γενικῇ Συνέλευσι τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἑταιρειῶν πὺν συμμετέχουν στὴ Διεθνή Ὁμοσπονδία Κλασσικῶν Σπουδῶν (FIEC). Ἡ συνέλευσις συνήλθε στοῖς Μέννεντορφ τῆς Ζυρίχης καὶ συμμετείχαν περίπου 100 ἐπιστημονικὲς ἐνώσεις ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, πολλὲς καὶ ἐξ Ἑλλάδος. Ἐκεῖ ἐγίνε ὁμοφώνως δεκτὴ ἀπὸ ὅλες τὶς ἀντιπροσωπεῖες ἡ πρότασις τῆς Ἑλλάδος (Ι. Μαρχαντώνης, πρόεδρος τοῦ «Παρνασσοῦ»), νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὡς ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑταιρειῶν Κλασσικῶν Σπουδῶν. Μέχρι σήμερα ἐπίσημες γλῶσσες ἦταν ἢ Ἀγγλικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ. Τὸ συνέδριο τῆς Ἑταιρείας Κλασσικῶν Σπουδῶν διεξάγεται κάθε πέντε ἔτη. Τὸ ἐπόμενο θὰ συνέλθῃ στὴν Βραζιλία τὸ 2004. Παρόμοιες εἰδήσεις τακτικὰ ἀπασχολοῦν τὸν διεθνὴ τύπον, προαναγ-

γέλλοντας ενοίωνα και ευχάριστα μηνύματα μελλοντικού επανελληνισμού.

Ἡ Ἑλληνική Ἀρχαιότης και ἡ Ἑλληνική Γλώσσα δὲν εἶναι ἱστορία και παρελθόν, ἀλλὰ εἶναι τὸ παρὸν και τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος.

Θ.Α.

Ἀγιοδημητριάτικος Ἀριστοτέλης

Κατ' ἀρχὰς σκέφθηκα ἀντὶ κεμένων γιὰ τὴν διπλὴν φωτογραφία νὰ γράψω «**χωρὶς λόγια**», ὅπως συνηθίζουν οἱ σκιτσογράφοι - γελοιογράφοι· μίᾳ μικρῇ διενκρίνισι, ὅμως, θεωρήσα ὅτι θὰ ἦταν χρήσιμη. Ὅπως θὰ ἀντιληφθήκατε, αὐτὸ πὸν ἀπεικονίζεται στὴ φωτογραφία εἶναι τὸ ἐπίσημο σῆμα - ἔμβλημα τοῦ Ἀριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὅπως περιμετρικῶς ἀναγράφεται.

Ἡ λογικὴ δέδαια μᾶς ὑπαγορεύει, μετὰ δεδαιότητος νὰ ὑποθέσουμε, ὅτι τὸ εἰκονιζόμενο στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κύκλου πρόσωπο εἶναι ὁ Ἀριστοτέλης. Ἀμ' δέ! Ἀριστοτέλης μὲ φωτοστέφανο; Ἀποκλείεται. Ὁ εἰκονιζόμενος κύριος, σὰς πληροφορῶ, εἶναι ὁ **προστάτης - πολιοῦχος** τῆς Θεσσαλονίκης **ἅγιος** Δημήτριος.

Τώρα πὼς δένει τὸ Ἀριστοτέλειο μὲ τὸν Δημήτριον και τί σχέση μπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ «μυροδότης» Ρωμαῖος ἀξιωματικὸς μὲ τὴν Ἑλληνική Ἀνωτάτη Παιδεία, μόνον τὸ νεο-ελληνικὸ, ἰουδαιοχριστιανικὸ κρατίδιο μὲ τὴ δοθήθεια τοῦ Γιαχβὲ - Σαδωαὼθ ἴσως θὰ μπορούσε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ.

Π.Ι.

Μάρκος = Ὅμηρος!

Ὁνομάζεται Ντένις Μὰκ Ντόλαντ, εἶναι καθηγητὴς τῆς... Ἀρχαίας Ἱστορίας και τῆς Καινῆς Διαθήκης(!) στὸ Πανεπιστήμιο Κλέρμοντ τῆς Καλιφόρνιας και τὸν ἔφεραν στὴν Ἑλλάδα, πληρώνοντας τὰ ἔξοδα τῆς ἐπίσκεψης και μᾶς κροναζιέρας στὸ Αἶγαῖο, μαζὶ μὲ ἓναν ἀπόστολό του, νέο θεολόγο προερχόμενο ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, πὸν τοῦ χρησίμευε και ὡς διερμηνέας. Θὰ τοῦ μεταφράσουν τὸ διδλίο του στὰ Ἑλληνικά και ἤδη τὸν παρουσιάζουν σὲ ἐλληνικοὺς διαύλους, ὅπου ἀνακοινώνει τὴν ἀνακάλυψή του: ὅτι τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου εἶναι περίπου μιά νῆωτερη ἔκδοσις τοῦ Ὁμήρου.

Τὸ φαινόμενο δὲν διαφέρει οὐσιαστικὰ ἀπὸ πληθώρα ἄλλων παρεμφερῶν, στὰ ὁποῖα τὸ σταθερὸ «ρεφραῖν» εἶναι: Ἰουδαιοχριστιανισμὸς = Ἑλληνικὴ Σκέψη. Τὸ «ρεφραῖν» στιχουργεῖται και μελοποιεῖται ἀπὸ κάθε λογῆς διανοούμενους τῆς ἐθραιοσιωνίζουσας ἀμερικανικῆς Πλανηταρχίας, οἱ ὁποῖοι θρῖσκουν π.χ. ταυτότητα στὶς ἀντιλήψεις περὶ μονοθεϊσμοῦ τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων και τῆς Γραφῆς (μολονότι ὁ ἐξωσυνμπαντικὸς και προσυνμπαντικὸς Γιαχβὲ - Κτίστης τοῦ Κόσμου ἀποτελεῖ τέλεια ἀντιστροφὴ τοῦ ἐνδοσυνμπαντικοῦ Λόγου ἢ Παγκόσμιου Νοῦ ἢ Πρώτου Κινοῦντος κ.λπ. τῶν Ἑλλήνων), πλήρη ἀρμονία μεταξὺ Ἐρευνας και Πίστης, ἀπόλυτη ἐνότητα Ἐπιστήμης - Θρησκείας και πολλὰ ἄλλα θαύματα, προπαγανδιστὲς τῶν ὁποίων πολὺ συχνὰ εἶναι και οἱ διαφόρων ἀποχρώσεων «ἐλληνίζοντες» (πὼς ἀλλιῶς νὰ γεφυρώσουν τὴ σχιζοφρένεια Ἑλλῆνας - Χριστιανὸς σὲ ἐπίπεδο Ρωμοσύνης ἢ τῆς σχιζοφρένεια Λογικῆ - Πίστη σὲ ἐπίπεδο Πλανηταρχίας;).

Κανεῖς δὲν διερωτᾶται γιὰ τὸ πολὺ ἀπλό: Τί εἶδους ἄνθρωπος πλάθεται ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα - Ὁδύσσεια (οἱ ὁποῖες κατὰ τὸν Πλάτωνα «πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα πεπαιδένκασιν», δηλαδὴ ἐκπαίδευσαν τοὺς γεννιήτορες τοῦ Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ) και τί εἶδους ἄνθρωπος πλάθεται ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο (τὸ ὁποῖο «πεπαιδένκε» τοὺς δημιουργοὺς τοῦ Μεσαίωνα).

Καυμένοι ὁμηρικοὶ ἥρωες, καυμένη Ἀχιλλέα, ποιὸς νὰ σὰς τὸ ἔλεγε ὅτι γιὰ τίς ἀνάγκες τῆς μᾶς και μοναδικῆς Πλανηταρχίας θὰ καταντούσατε ἓνα και τὸ αὐτὸ «μοντέλλο» μὲ τὸν ἅγιον... Συμεὼν τὸν Στυλίτη!

Γ.Σ.Π.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΟΣ

Ἡ ἐπιβίωση τοῦ ἥρωικοῦ ἰδεώδους στὸν Ἑλληνισμό τοῦ 19ου αἰῶνα

Μετά ἀπὸ πολὺ κόπο καὶ ἀμέτρητες ὥρες ἔρευνας παραδίδουμε στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοῦ «*Δαυλοῦ*», ὅ,τι μπορέσαμε νὰ βροῦμε ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ἱστορία ἐνὸς ἀνθρώπου, ποὺ «*κάποιοι*» θέλουν νὰ ἀναγάγουν σὲ μυθολογικὸ πρόσωπο, ἀκολουθώντας τὴν πάγια τακτικὴ: «*...κάθε τι ἑλληνικὸ εἶναι μῦθος, κάθε τι μὴ ἑλληνικὸ... εἶναι ἱστορία*»!

Τὸ πρόσωπο αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν λαϊκὸ ἥρωα Παναγὴ Κουταλιανό, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἀντηχεῖ στὶς ρεμπέτικες στοές, ὅπου οἱ Ἕλληνες τραγουδοῦν τὸ:

*«...σίδερα μασάει,
τραῖνα σταματάει,
πέτρες ροκανίζει
καὶ βουνὰ γκρεμίζει
ὁ Κουταλιανός»...*

Ἡ ἐργασία ποὺ ἀκολουθεῖ εἶναι μιὰ προσπάθεια νὰ ξαναζωντανέψουμε τὸν θρύλο τοῦ περίφημου ἐκείνου ἀνδρός, διασώζοντας ὅχι μόνο ὅ,τι κυκλοφορεῖ σὰν ἱστορικὴ ἀπόδειξη, ἀλλὰ καὶ καταγράφοντας κάθε ἄλλο στοιχεῖο ποὺ ἔχει διασωθῇ σὰν παράδοση καὶ ποὺ εἴμαστε σίγουροι ὅτι μὲ μελλοντικὲς ἔρευνες θὰ ἐπιβεβαιωθῇ.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Παναγὴ Κουταλιανοῦ ἀναδύεται μέσα ἀπὸ τὴν ὁμίχλη τῆς σκοτεινῆς περιόδου 1845-1910, ὅπου ἡ πληροφόρηση συναντοῦσε τεράστιες δυσχέρειες καὶ ἡ δημοσιογραφία παγκοσμίως βρισκόταν σὲ πρωτόγονο ἐπίπεδο. Τὶς ἐρευνητικὲς δυσκολίες ἐπιβάρυνε τὸ γεγονὸς, ὅτι ὁ Κουταλιανὸς ἔζησε καὶ ἔδρασε κατὰ κύριο λόγο στὴν Ἀμερικανικὴ Ἡπειρο. Καλῶς λοιπὸν τοὺς ἀναγνώστες νὰ ἀναρωτηθοῦν γιὰ τὸ μέγεθος τῆς δύναμης ποὺ ἐπεδείκνυε ὁ Παναγῆς, ἀφοῦ ἡ φήμη του διέσχισε τὸν Ἀτλαντικὸ, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ τὸ τηλέφωνο μόλις εἶχε ἀνακαλυφθῇ. Γιὰ τὴ ζωὴ του ἐλάχιστα καταφέραμε νὰ μάθουμε μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες ἐγκυκλοπαιδειῶν, γι' αὐτὸ ἀρχίσαμε μιὰ ἐπίπονη ἀναζήτηση πληροφοριῶν σὲ ἀρχεῖα παλιῶν ἐφημερίδων τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ.

Ἐκτὸς τῆς Κούταλης στὴ Νότια Ἀμερικὴ

Γεννήθηκε στὴ νῆσο Κούταλη (τουρκιστὶ Ἐκινὶκ - ἀντᾶ) μᾶλλον τὴν περίοδο 1840-45. Τὸ νησάκι αὐτὸ βρίσκεται μεταξὺ τῆς Προκονήσου τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τῆς Ἀφισαῖς, ἐνῶ ἡ μιὰ του ὁχθὴ σχεδὸν ἀκουμπᾷ στὴν Κυζικινὴ χερσόνησο (ἢ ἄλλιως Ἀρκτόνησο). Ἕνας Λατινοαμερικανὸς μυθιστοριογράφος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μᾶς κάνει μιὰ ὥραία περιγραφή τοῦ τόπου καταγωγῆς τοῦ Κουταλιανοῦ. «...Ὅσοι ἐταξίδευσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ θαλάσσης γνωρίζουν, ὅτι μόλις τὸ ἀτμόπλοιο διαπλεύσῃ ὁλόκληρον τὸ ἀπέραντον στενὸν τῶν Δαρδανελλίων καὶ ἐγκαταλείψῃ ἀριστερὰ του τὴν Καλλίπολιν, στρέφεται ἐλαφρὰ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ

εισπλέει εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ τὴν περιφημον ἀρχαίαν Προποντίδα, πὺν ἐνώνει τὴν Μαύρην Θάλασσα μὲ τὸ Αἰγαῖον διὰ Βοσπόρον καὶ Ἑλλησπόντον. Μόλις δὲ τὸ ἀτμόπλοιον διανύσῃ δρόμον δεκαπέντε περίπου ναυτικῶν μιλίων, οἱ ἐπιβάται ἡμποροῦν ν' ἀποθανύμασιν δεξιά των ἓνα σύμπλεγμα ἀπὸ τρία μεγαλύτερα καὶ ἀρκετὰ μικρότερα χαριτωμένα νησάκια, ἐξηπλωμένα ἐπάνω στὸ γαλανὸ θελοῦδο τοῦ γιालοῦ, ὀλίγον μεσημβρινώτερα ἀπὸ τὸ μεγάλο νησι τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ πολὺν πλησίον τῆς Χερσονήσου Ἀρτάκης. Τὰ ὠραῖα αὐτὰ νησάκια ὀνομάζονται Πασσᾶ Λιμάνι ἢ Ἀλὼνι τὸ μεγαλύτερο, Ἀφσια ἢ Ὀφιοῦσσα τὸ δεύτερο καὶ Κούταλη τὸ μικρότερο. Ἡ Κούταλη εἶναι τὸ πῶς γειτονικὸ γιὰ τὸ καρδί, πὺν ταξιδεύει γιὰ τὴν Πόλη, διότι εἶναι τὸ δυτικώτερο ἀπ' ὅλα. Αὐτὸ τὸ μικροσκοπικὸ νησάκι μὲ τὸ μικροσκοπικώτερο λιμανάκι του ἐγέννησε καὶ εἶδε νὰ μεγαλῶνῃ σὲ ἀνδρεία καὶ σὲ δύναμι, ὁ περιφημὸς ἀθλητὴς Παναῆς, πὺν γνωρίσαμεν εἰς τὸ Μπουένος Ἄιρες ὑπὸ τὸσον τραγικὰς περιστάσεις...».

Φαίνεται καθαρὰ λοιπὸν ὅτι τὸ ἐπίθετο «Κουταλιανός» πὺν ἔλαβε, εἶναι «παρατσούκλι», τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζει τὸν τόπο καταγωγῆς του. Ἡ ἐπικράτηση τοῦ ψευδωνύμου τοῦ ἐναντι τοῦ ἀληθινοῦ ὀνόματός του στάθηκε κατὰ καιροὺς τροχοπέδη στὸ σωστὸ προσανατολισμὸ τῶν ἐρευνῶν πὺν ἔχουν γίνεαι γι' αὐτόν. Σχετικὴ πηγὴ μᾶς ἐνημερώνει: «...Τὸ ἐπώνυμό του ἔμεινεν ἄγνωστο ἢ ἐλησμονήθη μὲ τὰ χρόνια. Ὁ Παναῆς διὰ τοὺς συννησιώτες του, πὺν τὸν ἐθαύμαζαν, τὸν ἐλάτρευαν κυριολεκτικῶς καὶ τὸν εἶχαν καύχημά τους, ἦταν ἀπλῶς Παναῆς. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε γεννηθῇ στὴν Κούταλη καὶ ἔπρεπε νὰ πάρῃ ἓνα ἐπώνυμο γιὰ παντοτεινὴ διάκριση, τὸν ἐπωνόμασαν ἢ ὀνομάσθη μόνος του Παναῆς Κουταλιανός...».

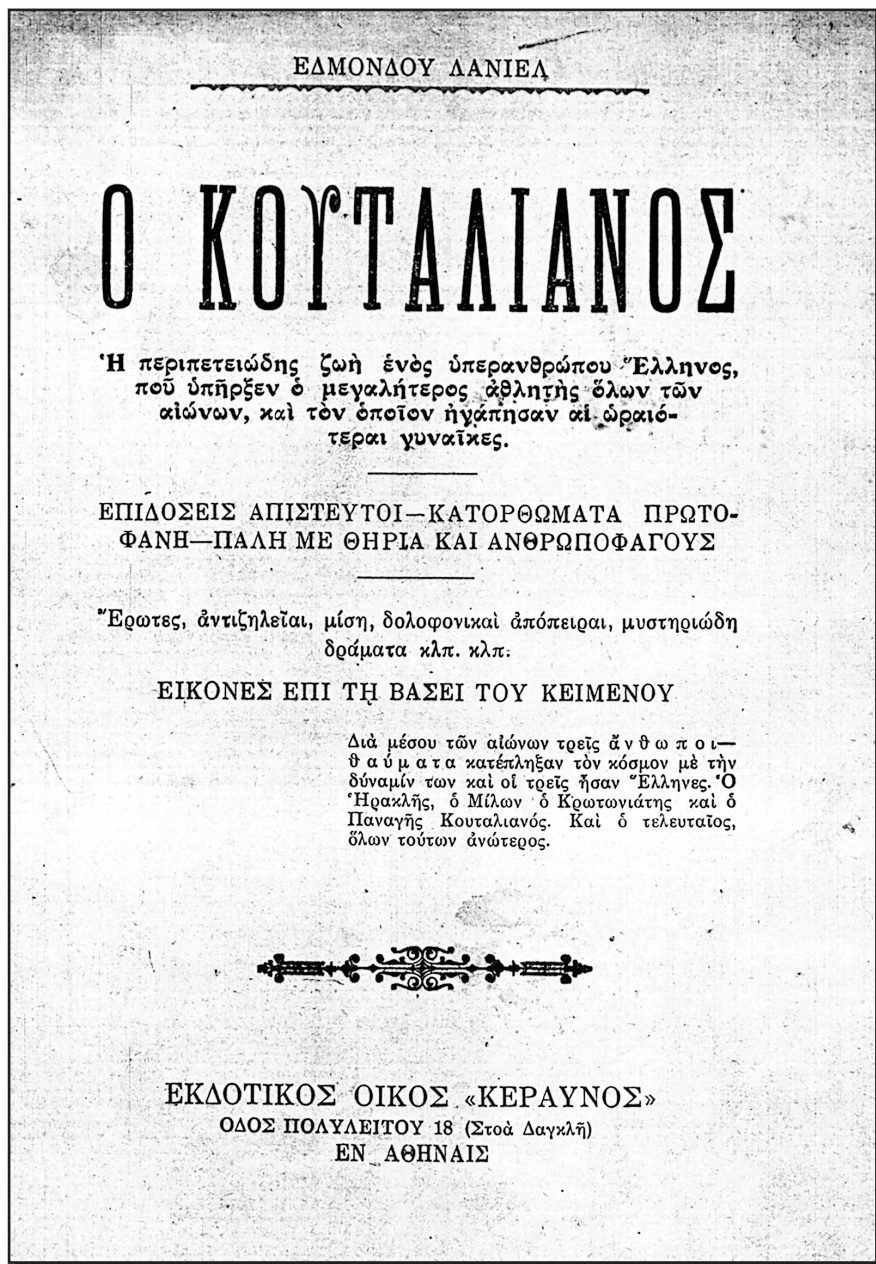
Μία ἐφημερίδα πὺν ἔπεσε στὰ χέρια μας, ἔρριξε φῶς στὴν ἀληθινὴ ταυτότητα τοῦ Κουταλιανοῦ: «Δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τὸ ἐπώνυμον τοῦτο εἰς τὸν Ἑλληνα γυμναστικὸν Παναγῇ Ἀντωνίου... μεθ' ὑπερφηφείας διηγείται ὅτι ἐγεννήθη ἐν Κουτάλῃ τῆς Προποντίδος... καὶ ὅτι εἶναι Ἑλλήν τὴν πατρίδα καὶ τὸ φρόνημα».

Μία ἄλλη πάλι πηγὴ καὶ συγκεκριμένα τὸ ἀμερικανο-βρετανικὸ περιοδικὸ «The Illustrated Police News» μᾶς ἀποκαλύπτει: «...ρητῶς δὲ ἀναφέρεται καὶ ὁ πολὺς Κουταλιανός (ὑπὸ τὸ ὄνομα Antonio Pannay γνωστός ἐν Ἀμερικῇ)»... Ἡ Κούταλη τότε ἀριθμοῦσε περίπου 300 ἑλληνικὲς οἰκογένειες, οἱ ὁποῖες δυστυχῶς ξεριζώθηκαν μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν, μεταδαινόντας οἱ περισσότεροὶ στὴν Λήμνο, ὅπου ἔχτισαν τὴν Νέα Κούταλη. Αὕτη εἶναι ἡ αἰτία πὺν στὴ Λήμνο δὲν ὑπάρχει σὲ καμμία οἰκογένεια τὸ ἐπίθετο «Κουταλιανός»· συναντοῦμε ὅμως τὸ ἐπίθετο «Ἀντωνίου».

Ἡ συνειδητοποίηση τῆς δυνάμεώς του

Ὁ Παναῆς διακατεχόταν ἀπὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα καὶ λόγῳ τῆς ἐλληνικῆς καταγωγῆς του ἐμπνεόταν ἀπὸ φιλελεύθερα ἰδανικά. Ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ στοιχεῖα πὺν κοσμοῦσαν τὸν χαρακτῆρα του τὸν ἀνάγκασαν σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Κούταλη καὶ ὡς ναυτικὸς νὰ ἀναζητήσῃ νέους κόσμους. Στὸ πρῶτο του ταξίδι διέσχισε τὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ, ἐγκυροβολώντας ἀρχικὰ στὴ Νότια Ἀμερικῇ. Μέχρι τότε δὲν γνώριζε ὅτι ἡ φύσι τὸν εἶχε προικίσει μὲ τρομακτικὴ δύναμι, πὺν ἓνα γεγονὸς ἔμελλε νὰ τοῦ τὴν ἀποκαλύψῃ. Εἶχε ἐπιδιδασθῇ σὲ ἓνα ἀτμόπλοιο τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ αὐτὰ πὺν τότε διέσχιζαν τοὺς ὠκεανούς. Τὸ πλοῖο εἶχε ἀγκυροβολήσῃ στὰ ἀνοιχτά, διότι λόγῳ τοῦ μεγέθους του ἦταν ἀδύνατο νὰ προσεγγίσῃ στὸ λιμάνι. Ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ πιάνῃ τρικυμία καὶ παρουσιάσθηκε ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τὸ πλοῖο νὰ μαζέψῃ τὴν ἄγκυρά του καὶ νὰ ἀποπλεύσῃ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ σημεῖο. Ἡ ἄγκυρα ὅμως εἶχε κολλήσῃ στὸ βυθὸ καὶ μάταια οἱ δεκάδες ναυτικοὶ τοῦ πληρώματος προσπαθοῦσαν νὰ τὴν σηκώσουν! Ὁ Παναγῆς τότε ἐντρομος ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ τοὺς συντρόφους του, πιάνοντας τὴν τεράστια ἄλυσίδα τῆς ἄγκυρας καὶ τραδώντας τὴν μὲ δύναμι. Ἐνας - ἓνας οἱ ναῦτες ἄρχισαν νὰ τὰ χάνουν. Ὁ καπετάνιος καὶ τὸ πλήρωμα προφανῶς θὰ εἶχαν δουδαθῇ, διότι ὅλοι τοὺς ἔδλεπαν τὸν Κουταλιανὸ νὰ σηκώνῃ μόνος του τὴν ἄγκυρα!

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κατόρθωμά του ἄρχισε καὶ ὁ ἴδιος νὰ συνειδητοποιῇ τὴν ὑπερφυσικὴ του

Εἰκόνα 1. Φωτοτυπία τοῦ ἐξωφύλλου τῆς βιογραφίας τοῦ Παναγῆ Κουταλιανοῦ, ποὺ συνέγραψε ὁ Ἐδμόνδος Λανιέλ καὶ ἐξέδωσε σὲ ἐλληνικὴ μετάφραση ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος τῆς Ἀθήνας «Κεραυνός». Ἡ ἔκδοση δὲν φέρει χρονολογία, μποροῦμε ὅμως μὲ βεβαιότητα νὰ τὴν τοποθετήσουμε χρονικὰ στὴν τελευταία εἰκοσαετία τοῦ 19' αἰ.

δύναμη. Ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς μᾶς ἐνημερώνει: «...τὸ πρῶτον κατόρθωμά του, ὅτε ἦτο ἀκόμη ναυτικός, ἦτο ἡ ἀνέλκυσις τῆς ἀποσπασθείσης ἀγκύρας τοῦ πλοίου, ἣν ἐξετέλεσε μόνος διασώσας ἀπὸ θανάτου κινδύνου τὸ σκάφος. Τὸ γεγονός τοῦτο ὑπῆρξε ἀφορμὴ νὰ ἐννοήσῃ καὶ οὗτος τὴν ἰδίαν ρώμην...» ἢ ὅπως λέει ἡ ἐγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς: «τῆς ἐκτάκτου φυσικῆς αὐτοῦ ρώμης ἔλαβε γνῶσιν, καθ' ὃν χρόνον ἔτι διετέλει ναυτικός καὶ ὑπεβάλλετο εἰς βαρεῖας ἐργασίας...».

Ἡ ἀποκάλυψη αὐτοῦ τοῦ «μυϊκοῦ θαύματος» στάθηκε ἀφορμὴ νὰ μεταπηδήσῃ ἀπὸ τὰ καράδια στὸν ἀθλητισμό, ὅπου τὸν περιέμενε μία λαμπρὴ καριέρα. Δυστυχῶς ἡ ἐποχὴ πού ἔζησε δὲν τὸν εὐνόησε καθόλου, διότι ὁ ἀθλητισμὸς παγκοσμίως λειτουργοῦσε κατὰ κύριο λόγο ὡς λαϊκὸ θέαμα καὶ ὄχι ὡς ὀργανωμένη δραστηριότητα ἀπὸ ἐπισήμους φορεῖς. Σὲ ὅλη τὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ τὴ Μακεδονία εὐδοκимоῦσε ἡ ἐρασιτεχνικὴ πάλη, ὅπου παλαιστὲς συνήθιζαν νὰ ἀλείφουν τὰ κορμιά τους μὲ λάδι καὶ νὰ παλεῦνουν σὲ λασπωμένες παλαίστρες. Μετὰ τὴ λήξη κάθε ἀγῶνα μὲ ἓνα καλὰθι στὰ χέρια ζητοῦσαν ἀπὸ τοὺς θεατὲς τὸ πεσκέσι (τουρκιστὶ *peskes* = καλὰθι), πού ἦταν μία ἀμοιβὴ τοῦ τύπου «...ὁ, τι ἔχετε εὐχαρίστηση!» Ἀς σημειωθῇ μάλιστα, ὅτι οἱ Τοῦρκοι μέχρι καὶ τὴν ἐποχὴ μας ὀργανώνουν τέτοιους ἀγῶνες, πού λειτουργοῦν κατ' ἔθιμον ὡς τουριστικὸ ἀξιοθέατο.

Ἐχοντας αὐτὲς τὶς μνήμες τοῦ «ὑπαίθριον ἀθλητισμοῦ» ὁ Κουταλιανὸς, ἄρχισε νὰ περιοδεύῃ σὲ ὅλη τὴν ἀμερικανικὴ ἥπειρο, νικώντας τοὺς δυνατότερους κατὰ τόπους ἀθλητὲς ὄχι μόνον στὸ ἄθλημα τῆς πάλης ἀλλὰ καὶ τῆς ἄρσης βαρῶν, ὅπως μᾶς πληροφοροῦν τὸ λεξικὸ τοῦ Ἑλευθερουδάκη: «...Διάσημος ἀθλητῆς ἐξ ἐπαγγέλματος παλαιστής καὶ ἀννυωτῆς βαρῶν, παγκοσμίου φήμης!...».

Οἱ ἄθλοι τοῦ στήν Ἀμερικὴ καὶ τὴν Εὐρώπῃ

Ἡ πρώτη μάχη πού ἔδωσε διεξήχθη στὸ Μπουένος Ἀϊρες τῆς Ἀργεντινῆς, ὅπου «...προὔκალεσεν εὐθύς εἰς πάλην τὸν διάσημον Ἰταλὸν *Perero*, τὸν ὁποῖον ἐξήπλωσεν ἐπὶ τῆς κονίστρας...». Παλεύοντας συνεχῶς καὶ ἀκαταπαύστως ἐξάπλωσε τὴ φήμη του σὲ ὅλη τὴν Ἀμερικὴ καὶ κυρίως στὸ Μεξικὸ, «...ὅπου ἐξετέλεσε κινδυνωδέστατα γυμνάσια...». Τὸ 1873 καυχῆθηκε ὅτι μπορεῖ νὰ δαμάσῃ μὲ τὰ χέρια του καὶ θηρία, προκαλώντας τὸν θυμὸ τῶν Ἀμερικανῶν, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ περπατοῦσε ἀμέριμνος, τοῦ ἔρριξαν στὸ δρόμο μία τίγρη πού ἦταν πεινασμένη. Ἡ μάχη ἐναντίον τῆς κράτησε τρισήμισι ὥρες περίπου, μέχρι πού ὁ Κουταλιανὸς κατώρθωσε ἀνοίγοντας τὸ στόμα τῆς τίγρεως νὰ χῶσῃ τὴ γροθιά του μέσα στὸ λάρυγγά της καὶ νὰ τὴν πνίξῃ. Πληγωμένος καὶ ὁ ἴδιος βαρύντα διεκομίσθη σὲ νοσοκομεῖο ἀπὸ τοὺς δυσπιστοῦντες Ἀμερικανούς, οἱ ὁποῖοι τὸν παραδέχτηκαν καὶ τοῦ ὑποσχέθηκαν δωρεὰν ἱατροφαρμακευτικὴ περίθαλψη καὶ ἓνα ὑψηλὸ χρηματικὸ ποσὸ γιὰ ἀποζημίωση. Ὁ ἴδιος δὲν τοὺς ζήτησε παρὰ μόνον τὴ χάρη, νὰ ἀπαλλάξουν ἀπὸ τοὺς φόρους τοὺς μετανάστες συμπατριῶτες του! Κατόπιν ὁ Παναῆς ἔγδαρε τὴν τίγρη καὶ ἀπὸ τότε παρουσιαζόταν φορώντας τὸ τομάρι της: «...ἡς τὸ δέρμα ἔφερεν ὡς ἄλλος *Ἡρακλῆς*...» (βλ. ἐγκ. Παπύρου): «...δυσπιστοῦντες ἀφῆκαν ἐναντίον αὐτοῦ, ἐνῶ ἐπλανᾶτο εἰς τὴν ἐξοχήν, τίγριν, ἣτις ἐφορμήσασα ἐξαίφνης ἤρπασεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ δραχίνου, ἀλλ' ὁ Παναγῆς, ὅστις δὲν ἐπτοήθη, προφθάσας συνέστρεψε τὸ ρύγχος της μετὰ δρακοντεῖον δυνάμεως καὶ ἔρριψε τὸ θηρίον αἰμόφυρτον, ἐνῶ οἱ μακρόθεν θεώμενοι τὸν ἀγῶνα ἐπενφῆμον τὸν ἀκατάβλητον παλαιστήν...».

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κατόρθωμα τὸ ὄνομα «Κουταλιανὸς» ἔκανε τὸ γυῖο τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἴδιος πῆγαινε ὅπου τὸν καλοῦσαν, γιὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴ δύναμή του. Δυστυχῶς δὲν γνωρίζουμε μὲ λεπτομέρειες πολλὰ ἀπὸ τὰ γυμνάσματα πού ἐκτελοῦσε ὁ Παναγῆς, ἀλλὰ παραδόσεις λένε πὼς λῦγιζε σίδερα οἰκοδομῶν στὰ χέρια του, μετατρέποντάς τα σὲ σοῦστες ἢ ἀκόμη πὼς ἔδενε χοντρὴ λάμα στὸ σῶερό του σάν γραβάτα! Λέγεται ἀκόμη πὼς συνήθιζε νὰ κάνῃ ἀσκήσεις μὲ σιδερένιες πολὺ βαρεῖς μπάλλες. Γιὰ παράδειγμα στερέωνε στὸ σῶερό του μιά τέτοια σφαῖρα καὶ τὴν «ἔπαιζε» στοὺς ὤμους του σάν νὰ ἦταν γεμάτη μὲ ἀέρα ἢ ἀκόμη σήκωνε ψηλὰ ἄλυσίδα πού

Εικόνα 2. Η μόνη σφζόμενη φωτογραφία - ντοκουμέντο τοῦ Κουταλιανοῦ με τὰ κανόνια. Τὰ δύο ἀπὸ αὐτὰ εἶναι κρεμασμένα ἀπὸ ἀλυσίδες με εἰδικούς γάντζους καὶ τὸ τρίτο φορτωμένο στοὺς ὤμους του.

στis ἄκρες της εἶχε δεμένες δύο τέτοιες σφαῖρες καὶ τὴ στροβίλιζε πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του!

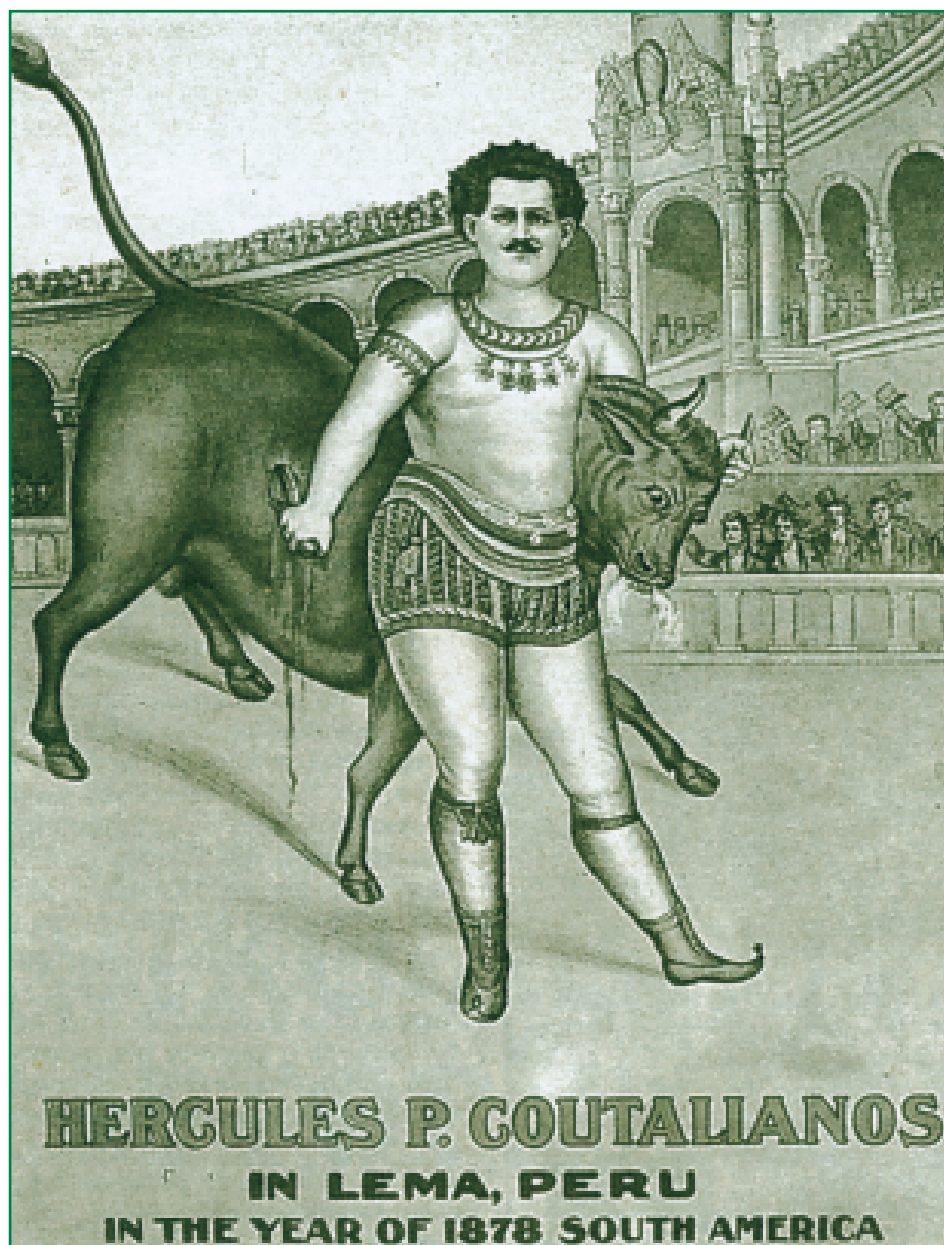
Ἐνα ἀπὸ τὰ φημισμένα του νούμερα ἦταν οἱ ἐπιδείξεις, πὺν ἔκανε σηκώνοντας κανόνια! Εὐτυχῶς αὐτὴ ἡ ἄσκηση ἔχει σωθῇ τόσο φωτογραφικῶς (βλ. εἰκόνα 2) ὅσο καὶ δημοσιογραφικῶς, ὅπως θὰ διαπιστώσετε. Συγκεκριμένα, ἔπαιρνε στοὺς ὤμους του ἓνα ὀρειχάλκινον τηλεβόλο καὶ κρεμοῦσε πάνω του ἄλλα δύο συνολικοῦ βάρους 1.500 περίπου κιλῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ ἀπὸ πυροδότηση ἐκπυρσοκροτοῦσαν πάνω του! Παραλλαγή τῆς ἰδίας ἄσκησης μᾶς περιγράφει ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς: «*Ὁ Παναγῆς Ἀντωνίου ἐφάνη καὶ ἐν Ρίῳ Ἰανείρῳ, πρωτενοῦση τῆς Βραζιλίας, ἐπὶ παρουσίᾳ χιλιάδων θεατῶν, κρατῶν ὑπὸ μάλῃς δύο τηλεβόλα βάρους 900 κιλογράμμων, εἰς τὰ ὁποῖα πληρωθέντα ἔθετε πῦρ ἀταράχως, μηδὲνα ὑποστάς κλονισμόν κατὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν...*» (βλ. φωτὸ 2: Μία ἀπὸ τῖς ἐλάχιστες ἢ ἴσως ἡ μοναδικὴ φωτογραφία, πὺν ἀπεικονίζει τὸν Κουταλιανὸ ρεαλιστικὰ σὲ αὐτὴ τὴν ἄσκηση· ἡ φωτογραφία εἶναι τραβηγμένη στis Η.Π.Α. ἢ στὴν Ἀργεντινὴ καὶ στοὺς παρελθόντες ἀποτελοῦσε εἰκόνα ἐξωφύλλου διδίου - διογραφίας τοῦ Κουταλιανοῦ).

Μία καλὴ περιγραφή τῶν ἀγώνων αὐτοῦ τοῦ ὑπαίθριου ἀθλητῆ διασφρίζει σὲ διήγημά του ἓνας λατινοαμερικανὸς συγγραφέας: «...*Τρεῖς βοηθοὶ τοῦ Παναγῆ εἶχον ἀνέλθῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην σύροντες ὀπισθεν τῶν ἄλυσίδων, διάφορα “ἐργαλεῖα τῆς τέχνης” – τὰ “σύνεργά του”, ὅπως ἔλεγεν ὁ ἀθλητῆς, εἰς γλῶσσαν νοητὴν μόνον ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του. Οἱ βοηθοὶ ἔλυσαν τὰς ἄλυσους καὶ ἀφῆκαν ἐλεύθερα ἐπὶ τοῦ σανιδώματος τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα. Ὁ Ἀνατολίτης ἀθλητῆς ἐπῆρε τότε ἓνα ὀγκῶδες ζευγὸς ὑποδημάτων ἐκ σφυρηλάτου σιδήρου, πάχους ἕως δεκαπέντε πόντων καὶ ὄγκου τριπλασίου σχεδὸν τῶν ποδῶν του. Τὰ ἐπέρασεν εἰς τὰ πόδια του ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὑποδήματά του καὶ τὰ προσήρμοσε στερεὰ μὲ τῖς λεπτότατες μετάλλινες ἄλυσιδίτσες, πὺν ἔφεραν ἀντὶ κορδονίων. Οἱ θεατῆς τὰ ἐξετίμησαν ὡς ζυγίζοντα δεκαπέντε σχεδὸν κιλιόγραμμα τὸ καθένα. Ἐκνυσε κατόπιν ὁ ἀθλητῆς, ἀνήγειρεν ἐκ τοῦ δαπέδου τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην τέσσαρες ἐν ὅλῳ σιδερένιες σφαῖρες μισομέτρον διαμέτρον ἐκάστην, τὰς ὁποίας ἐκρέμασε γύρω εἰς τὴν δερματίνην του ζώνην, ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς γάντζους, δι’ ὧν ἦσαν ἐφωδιασμένοι καὶ αἱ σφαῖραι καὶ ἡ ζώνη. Ἐκρέμασε δὲ μίαν δεξιὰ, μίαν ἀριστερά, τρίτην ἀπ’ ἐμπρὸς καὶ τὴν τετάρτην ὀπισθεν... ἀμέσως ἡ ὀρχηστρα τοῦ Ἀμφιθεάτρου... ἤρχισεν νὰ ἀνακορῇ κάποιον ἰσπανικὸν χορόν... ὁ ἀθλητῆς... ἐχόρευεν τὸν ἰσπανικὸν χορόν... μὲ σιδερένια δάρη τετρακοσίων ὀκάδων... ὁ ἀγὼν διήρκεσεν κάπου δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας, χωρὶς ὁ Ἀνατολίτης ἀθλητῆς νὰ δείξῃ τὴν ἐλάχιστην κόπωσιν...».*

Οἱ θεατῆς φώναζαν ὅτι οἱ σφαῖρες ἦταν κούφιες! «...ὁ ἀθλητῆς ἐμεδίασεν. Ἐρριψε δὲ ἓνα βλέμμα πρὸς τὸ μέρος, ἀφ’ ὅπου εἶχον ἔλθῃ αἱ διαμαρτυρίαι, ἔκαμιν ἓνα νεῦμα πρὸς τοὺς βοηθοὺς του, καὶ εἶπεν εἰς καθαροτάτην ἰσπανικὴν γλῶσσαν... (σημ.: ὁ συγγραφέας ὑπαινίσσεται τὴν γλωσσομάθεια τοῦ Παναγῆ, τὴν ὁποία ἐπιβεβαιώνει καὶ δημοσίευμα ἑλληνικῆς ἐφημερίδος τῆς ἐποχῆς): – *Πάρτε, παιδιὰ τῖς σφαῖρες καὶ τὰ ὑποδήματα καὶ παραδώστε τα εἰς τοὺς Σενόρες...* Θὰ τοὺς παρακαλέσω θερμῶς νὰ μοῦ τὰ φέρον ἐδῶ ἐπάνω σύροντάς τα ἀπὸ τῖς ἄλυσίδες τους...», πράγμα πὺν οἱ δυσπιστοῦντες Ἀμερικανοὶ δὲν κατῴρθωσαν τελικὰ. Κάνοντας αὐτὰ τὰ θαυμαστὰ ὁ Παναγῆς εἶχε ἀποσπάσει πλέον τὸν παγκόσμιον θαυμασμό: «...ἐτιμήθη δὲ κατὰ τὴν ἐν Ἀμερικῇ διαμονὴν του ὑπὸ τοῦ Περου, τῆς Βολιβίας καὶ τῆς Βραζιλίας διὰ πολλῶν παρασῆμων...».

Ἐλευθερόφρων, ἀδούλωτος καὶ πολύγλωσσος

Ἡ ἐλευθεροφροσύνη καὶ τὸ ἀδούλωτο πνεῦμα, στὰ ὁποῖα τὸν εἶχε μύσει ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία, ἦταν ἡ αἰτία τῆς ἐπιστροφῆς του στὴν Εὐρώπῃ γιὰ δύο χρόνια περίπου, προκειμένου νὰ πάρῃ μέρος στὸν γαλλο-γερμανικὸ πόλεμο ὑπὲρ τῶν φιλελευθέρων καὶ δημοκρατικῶν Γάλλων (1870-71). Βιογραφικὸ σημεῖωμα τῆς ἐποχῆς του μᾶς ἐνημερώνει σχετικὰ: «...ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπολέμησε μετὰ τῶν Γάλλων ἐν τῷ τελευταίῳ γερμανικῷ πολέμῳ...», μετὰ τὴν ἔκβαση τοῦ ὁποίου ὁ Παναγῆς ἔμεινε γιὰ λίγο στὴν Μασσαλία:

Εικόνα 3. Ό Παναγής σκοτώνει τόν ταῦρο. Λίμα, Περού 1878. Λιθογραφία, μία ἀπό τίς πολλές πού κυκλοφοροῦσαν στίς χώρες τῆς Νότιας καί Βόρειας Ἀμερικής.

«...ἐφάνη πάλιν ἐν Μασσαλία ἐκτελὼν διάφορα γυμνάσια, διὰ τὰ ὁποῖα ἐθανυμάσθη...» καὶ ὕστερα μᾶλλον ἀνεχώρησε κατευθεῖαν γιὰ τὴν Ἀμερική, ὅπου παντρεύτηκε μία λατινοαμερικάνη: «...Ὁ Παναγῆς Ἀντωνίου ἐνυμφεύθη τὸ 1872 γενονησίαν τινὰ κόρην καὶ εἶναι ἤδη πατὴρ τεσσάρων τέκνων, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἐξαετές, μικροῦ ἀναστήματος, μελαμψόν καὶ εἰς ἄκρον εὐλύγιστον – διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐπωνομάσθη ὑπ' αὐτοῦ “Καουτσούκ” – διεγείρει καὶ τοῦτο τὸν θαυμασμόν ὁσάκις ἐμφανίζεται πρὸ τοῦ κοινοῦ, ἐκτελοῦν παράδοξα διὰ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ γυμνάσια...». Ὁ δευτερός γιὸς τοῦ Παναγῆ ὠνομαζόταν Ἑλλήν καὶ ὁ τρίτος λεγόταν Γεώργιος. Τὰ παιδιὰ του τὸν παρακολουθοῦσαν, ὅταν ἐπεδείκνυε τὴ δύναμή του. Μετὰ τὸ τέλος τῶν γυμνασίων χαιρετοῦσαν μαζί με τὸν πατέρα τους τὸ κοινὸ καὶ μάζευαν τὸ «πεσκέσι», ἐνῷ μαρτυρίες ἀναφέρουν ὅτι καὶ τὰ παιδιὰ του εἶχαν τρομακτικὴ δύναμη (σημ.: δυστυχῶς τὸ ὄνομα καὶ τὸ φύλο τοῦ τετάρτου παιδιοῦ του δὲν ἔχει σωθῇ· ὑπάρχει ὁμως μία πληροφορία, ποὺ μᾶς δεδαιώνει ὅτι ἦταν καὶ αὐτὸ σπουδαῖος παλαιστής, ὠνομαζόταν Σοφοκλῆς καὶ πέθανε γύρω στὸ 1939).

Ἡ φήμη τοῦ Κουταλιανοῦ ἦταν πλέον παγκόσμια· καὶ αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὸ προαναφερόμενο παιδί του, ὁ «Καουτσούκ», προσκλήθηκε στὴ Ρωσία ἀπὸ ἐπίσημους φορεῖς, προκειμένου νὰ ἐπιδείξει τὴ δύναμή του. Σχετικὸ σημεῖωμα τῆς ἐποχῆς μᾶς ἀναφέρει: «Ὁ περιεργὸς οὗτος ἀνὴρ μεταδαιώνει εἰς Ρωσίαν, κατὰ πρόσκλησιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλήνων, ἐδέχθη νὰ παραμείνῃ μικρὸν ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει καὶ νὰ δώσῃ δείγματά τινα τῆς δυνάμεώς του ἐν τῷ παρὰ τὰ Μνηματάκια δημοτικῷ θεάτρῳ...». Ἐπίσης ἂς μὴν λησμονοῦμε, ὅτι ἡ οἰκογένειά του ἔδραζε παλαιστὲς μέχρι καὶ 3 γενεὲς μετὰ, γεγονός ποὺ ἀποδεικνύει προφανῶς τὴν κληρονομικότητα τῆς δυνάμεως τοῦ Κουταλιανοῦ. Σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο μάλιστα θὰ πρέπη νὰ γίνῃ ἀναφορὰ καὶ στὴν ἀδελφή του, ποὺ τὸν εἶχε ἀκολουθήσει στὴν Ἀμερική, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας ὁμως δὲν σφύζεται. Παραδόσεις μᾶς ἀναφέρουν ὅτι ἦταν ὁμορφη, εἶχε ὑπερφυσικὴ δύναμη καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι στὴν Ἀμερική τὴ ζητοῦσαν σὲ γάμο ἀπὸ τὸν Παναγῆ, χωρὶς ὁμως ὁ ἴδιος νὰ κἀνῃ συμβιδιασμούς μαζί τους.

Ἐκτὸς ἀπὸ δυνατὸς ἄνδρας ὁ Κουταλιανὸς φαίνεται ὅτι ἦταν καὶ πολὺ μορφωμένος, διότι ὅπως ἀναφέρει ἓνα δημοσίευμα τῆς ἐποχῆς «εἶναι εὐφύεστατος καὶ ρωμαλέος ὁ Ἡρακλῆς οὗτος ὁ ἐκ τῆς Προποντιδὸς καὶ λαλεῖ ἑπτὰ γλώσσας (σημ.: ἀνάμεσα στὶς ὁποῖες σίγουρα μιλοῦσε Ἀγγλικά, Γαλλικά, Ἰσπανικά, Τούρκικα, Πορτογαλέζικα καὶ ἴσως Ἀραβικά, Ἰταλικά ἢ Γερμανικά!) ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς».

Ὁ ἐπόμενος μεγάλος ἄθλος του ἔλαβε χώρα στὴ Λίμα τοῦ Περού, ὅπου τὸ 1878 κλήθηκε νὰ ἀντιμετώπισῃ τὸν πιὸ ἄγριο καὶ ὀγκώδη ταῦρο ὅλης τῆς Ἀμερικῆς μπροστὰ σὲ χιλιάδες θεατές. Ἡ μάχη τῶν δύο θηρίων ἦταν ἀμφίρροπη καὶ ὁ Κουταλιανὸς δὲν μποροῦσε νὰ καταβάλλῃ τὸν ταῦρο. Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὲς ὥρες ἓνας θεατὴς πέταξε ἀπὸ τὴν κερκίδα στὴν ἀρένα ἓνα μαχαίρι, ὁ Κουταλιανὸς τὸ ἔπιασε καὶ κάρφωσε τὸν ταῦρο, ἀφοῦ πρῶτα τὸν ἀκίνητοποιήσε ἀπὸ τὰ κέρατα. Οἱ θεατὲς φυσικὰ παραληροῦσαν ἀπὸ θαυμασμὸ καὶ ὁ Κουταλιανὸς ἀκόμη μία φορὰ διατήρησε τὴ δόξα τῆς κορυφῆς (βλ. εἰκόνα 3).

Ὁ Λατινοαμερικανὸς συγγραφέας Ἐδμόνδος Λανιέλ, ποὺ ἔγραψε βιογραφικὸ μυθιστόρημα (Εἰκόνα 1) γιὰ τὸν Κουταλιανό, στηριζόμενος σὲ πραγματικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα εἶχε δεῖ αὐτοπροσώπως, μᾶς δίνει μιὰ διαφορετικὴ ἐκδοχὴ τῶν ἄθλων τοῦ Κουταλιανοῦ. Συγκεκριμένα μᾶς διηγεῖται, ὅτι κάποιοι Νοτιοαμερικανοὶ δὲν χώνευαν τὸν Παναγῆ καὶ συνεχῶς τὸν προκαλοῦσαν, διότι τὸν ζήλευαν. Αὕτῃ ἦταν ἡ αἰτία ποὺ ἤθελαν νὰ τὸν δάλουν νὰ παλέψῃ μετὰ ταῦρο, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Κατὰ τὴ διάρκεια ὁμως τῆς μονομαχίας μετὰ τὸν ταῦρο ὁ θηριοδαμστής ἄφησε τὴν τίγρη ἀπὸ τὸ κλουδί ἐπίτηδες! Ὁ ταῦρος ὅταν εἶδε τὴν τίγρη τὸ ἔβαλε στὰ πόδια «...Τὸ ζῶον καὶ ἐξ ὀρμεμφύτου καὶ διότι εἶχε πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν, ἀντελήφθη περὶ τίνος ἐπρόκειτο, συνησθάνθη τὸ τρομερὸν τοῦ κινδύνου καὶ ὑπὸ τὸ πανίσχυρον αἶσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἀπηλλάγη βιαίως τοῦ ἀντιπάλου του καὶ ἐτράπη πρὸς τὴν κρύπτειν του...». Ὁ συγγραφέας συνεχίζει τὴν περιγραφὴ λέγοντας, πὼς ἓνας ἀστυνομικὸς ἀπὸ

τὴν κερκίδα, προσπάθησε νὰ πυροβολήσῃ τὴν τίγρη, ἀλλὰ δυστυχῶς τὴν πέτυχε στὰ πόδια ἐλαφρά, γεγονός πού τὴν ἔκανε νὰ ἐρεθισθῇ περισσότερο. Ἡ μάχη λέγεται πὺς κράτησε ὥρες· τελικὰ ὅμως ὁ Παναῆς «...ἐξέσχισε τὸ στόμα τοῦ θηρίου, διανοίξας καὶ ἐξαρθρώσας τὰ σαγόνια του μέχρι τῶν ὧτων... ἡ τίγρις κατέπεσε διαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, σφαδάζουσα... ἐντὸς δευτερολέπτων τὴν ἐπλησίασαν τότε οἱ Ἀλγωναζίλοι τοῦ στίβου καὶ τὴν ἀπετελείωσαν διὰ βολῶν περιστροφῶν...»

Χρησιμοποιοῦμε ὡς πηγὴ τὸν Λατινοαμερικανὸν αὐτὸν μυθιστοριογράφου, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἔζησε τὴν ἰδίαν ἐποχὴν καὶ στὰ ἴδια μέρη πού ἐδράσε ὁ Παναγῆς, ἄρα σίγουρα θὰ τὸν εἶχε δεῖ, ἀφ' ἑτέρου δὲ δίνει συγκλονιστικὰ λεπτομέρειες, γιὰ τὴν καταγωγή (ὅπως εἶδαμε προηγουμένως), τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Ἑλλήνα ἀθλητῆ: «... Ἀνθρωπος ἡρακλείων πραγματικῶς διαστάσεων, ὑψηλόσωμος, νευρώδης ἐκτάκτως, βαδίζων μὲ τὴν σταθερὰν ἰσορροπίαν περιπατοῦντος δένδρου, ὥραϊος ὡς Ἀπόλλων, μὲ καστανόμαντρο μουντάκι ἐλαφρῶς ἐστραμμένον πρὸς τὰ ἄνω, μὲ φεγγοβολοῦντα ἀνατολίτικα μάτια, ὁλόγυμνος μέχρι ὀμφαλοῦ καὶ φέρον κάτωθεν ἐφηρμοσμένον ἐπὶ τῶν ἀτσάλινων του μελῶν βελούδινο βαθυγάλο πανταλόνι, συγκρατούμενον διὰ πλατείας δερματίνης ζώνης, φερούσης γύρω χονδρὸν σιδερένιον γάντζον (βλ. **λεπτομέρεια Εἰκόνος 2**) ἀκατανοήτου προορισμοῦ. Ὁ ἀθλητὴς Παναῆς παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ καὶ ὑπεκλίθη τρεῖς μετὰ περισσῆς εὐπρεπειάς...».

Πάντως τὸ 1883 πηγὲς ἀναφέρουν ὅτι ἐπισκέπτεται πάλι τὴν Εὐρώπῃ: «...Εὐρισκόμενος ἐντὸς πλοίου ὁ Παναγῆς, καταπλεύσαντος ἐκ Μασσαλίας, ἔλαβε παρ' ἀνακτορικοῦ ὑπαλλήλου ἐπιστολὴν τοῦ ἀρχιάτρου Μανρογένῃ πασσᾶ, δι' ἧς προσεκαλεῖτο ἵνα αὐθυμερόν ἐπιδείξῃ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τὴν ῥώμην καὶ τὴν εὐστροφίαν του διὰ σωμασκιῶν...».

Μία ἄλλη πάλι ἀναπόκριση ἀπὸ ἐφημερίδα τῆς Κωνσταντινούπολης δοθεῖ Ἑλληνα δημοσιογράφου νὰ γράψῃ: «...οὗτινος αἱ ἐφημερίδες τοῦ Βυζαντίου, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκεῖσε ἀφίξεώς του, διὰ μακρῶν περιέγραψαν τὸν βίον. Μῆνας ὅλους πρὸ τῆς ἀφίξεώς του ἐπωλοῦντο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀντίτυπα τῆς εἰκόνας του καὶ ἅμα ἀνηγγέλθη αὐτῇ, πλῆθος περιέργων περιεκύκλωσε τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου κατέλυσεν, θέλον ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως νὰ συμπεράνῃ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς παραστάσεως τοῦ ἀνδρὸς περὶ τῆς ἀληθείας τῶν γραφέντων, διότι καὶ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἔγραψε ἱκανὰ περὶ αὐτοῦ...».

Στὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίζ Κιόσκ

Ὁ Παναγῆς, ὅπως κάθε φορὰ, ἔτσι καὶ τότε, ἀποδέχτηκε τὴν πρόκληση τοῦ Σουλτάνου τῶν Ὀθωμανῶν. Καὶ διαβάστε τί συνέβη: «Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην συγκίνησις μεγάλη κατεῖχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἥτις πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐκορυφώθη εἰς ἀνυπομονησίαν πυρετώδη καὶ ἀναθρασμόν ἐθνικῶν φιλοτιμιῶν ἀσυνήθῃ. Παντοῦ, πανταχόθεν πρὸς πᾶσαν γωνίαν διηυθύνετο μία ἐρώτησις, ἥν τινα διέκοπτον αἱ θριαμβικαὶ ἀνακραυγαὶ τῶν Ἀρμενίων καὶ αἱ διαμαρτυρίαι τῶν ἡμετέρων καὶ θυελλώδεις συζητήσεις, διαδοθέντος ὅτι ἡ ἀγωνιωδὴς πλέον προσδοκωμένη πάλη τοῦ Ἑλλήνος ἀθλητοῦ Παναγῆ μετὰ τοῦ Σιμών, τοῦ νικητοῦ τοῦ Γάλλον Δουβλιέ, θὰ ἐτελείτο ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Γιλδίζ Κιόσκ καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ Σουλτάνου.

Ἡ ἐπαύριον ἀνατείλασα ἐκόρσεσε τὴν ἀνυπομονησίαν τοῦ κόσμου καὶ ἐνέπλησεν αἶσχος τοὺς Ἀρμενίους, χαρὰς δὲ ἀνεκκαλήτου τοὺς ἡμετέρους, γνωσθείσης τῆς ἀληθοῦς ἐκδόσεως τῆς πάλης ἥτις ἐγένετο ὡς ἑξῆς: ...ἀλλὰ συγχρόνως δι' ἑτέρας ἐπιστολῆς προσεκαλεῖτο καὶ ὁ Σιμών εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου μόνον ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς ὁ Βαχρὴ πασσᾶς ὅτι προσεκαλοῦντο ὅπως παλαίσωσιν. Ἀπαράσκευοι, ὡς ἦσαν, παρ' ὅλας τὰς παρακλήσεις των ν' ἀναβληθῇ τοῦτο, ὡδηγήθησαν ἀμφότεροι εἰς τὸν κῆπον τῶν ἀνακτόρων, ὅπου ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου καὶ πλείστον αὐλικῶν ἐπάλειον δύο Ὀθωμανοὶ ἀδελφοί. Οὗτοι εἰς ἓν νεῦμα ἀπεχώρησαν καὶ ἐχύθησαν κατ' ἀλλήλων οἱ δύο νέοι ἀθληταί... μετ' ὀλίγον ὁ Σιμών ἔκειτο χαμαί. Ἐπαναληφθέντος κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν τοῦ ἀγῶνος, ἴσως διότι ἡ πῦσις τοῦ Σιμών δὲν ἐγένετο κατὰ τοὺς πα-

λαιστικούς κανόνες, ὁ Παναγῆς, περιλαβὼν ἐν τῇ πάλῃ διὰ τῆς μασχάλης του τὴν κεφαλὴν ἐκείνου καὶ συσφίγγας αὐτήν, τὸν περιστρέψε καὶ ἀφήκε νὰ πέσῃ καταγῆς, ἐπωδύνως πνευστιῶντα καὶ φέροντα ἀκόμη, κατὰ τὰς ἐφημερίδας ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν ταῦτα, τ' ἀποτελέσματα τῆς συνθλίψεως ἐκείνης, ὡς ὁ ἴδιος Σιμὼν ὁμολογεῖ.

»Ἐφερε πλέον εἰς τὰς χεῖρας του τὴν δάφνην ὁ Παναγῆς καὶ ἀνέμενε νὰ διαταχθῇ νὰ ἀπέλθῃ, πλὴν ἄλλως ἐσκέπτετο ὁ Σουλτάνος. Εἰς ἕτερον νεῦμα μέγας ἀνὴρ μὲ μυνάνας λεοντεῖους καὶ λάσια ὀγκώδη στήθη, ὁ δεινότατος ἀρχιπαλαιστής τοῦ Σουλτάνου, κατέρχεται γανυριῶν νὰ ἀντιμετρηθῇ πρὸς αὐτόν. Ὁ ἀγὼν ἦτο ὁμηρικός· ὡς νὰ ἦσαν ἀντιμέτωποι ὁ Αἴας ὁ Τελαμώνιος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς καί, ὡς θὰ ἔλεγε κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ τηλεθόας φίλος ἡμῶν κ. Στεφανίδης, ἐὰν εὐρίσκετο ἐκεῖ:

“θάτην ἐς μέσον ἀγῶνα,
ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν,
ὥς ὅτε ἀμειδόντες τοὺς τε κλυτὸς ἦραρε τέκτων
δόματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων.
τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θροσειάων ἀπὸ χειρῶν
ἐλκόμενα στερεῶς, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἰδρώς”.

»Συνεστρέφοντο καὶ ἐσεῖντο οἱ θαρεῖς ἐκεῖνοι κορμοί, οὐδέτερος ὅμως ἔπιπτεν, οἱ πόδες των ἐπιμόνως ἐχόννυντο ἐν τῇ γῇ. Καὶ αὖθις ὅμως ὁ Ἕλλην ἀθλητῆς μετὰ πάλῃν ὑπερανθρώπου ἐπὶ ἡμίσειαν ὄλῃαν ὥραν, μέχρις οὗ ἀνωτέρα διαταγὴ κατέπανσε ταύτην. Ἄν δὲν κατέβαλε τὸν ἀνταγωνιστὴν του, ἐτήρησεν ὅμως ἀμφίροπον τὸ ἀποτελεσμα αὐτῆς καὶ τὴν φήμην του ἀπαραιμείωτον...».

Ἐμεῖς φρονοῦμε ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς πάλης αὐτῆς ἐκλινε νικηφόρος πρὸς τὴ μεριὰ τοῦ Παναγῆ, καὶ γι' αὐτὸ ὁ Σουλτάνος, θέλοντας νὰ γλυτώσῃ τὴ φήμην τοῦ ἀρχιπαλαιστῆ του, ἔδωσε τὸ νεῦμα τῆς λήξεως τοῦ ἀγῶνα. Ἀλλῶς δὲν ἐξηγοῦνται οἱ πανηγυρισμοὶ τοῦ Παναγῆ καὶ τῶν Ἑλλήνων στοὺς λιμάνι τοῦ Γαλατᾶ μετὰ τὸν ἀγῶνα: «Περίρροντος ἐκ τοῦ ἰδρώτος ἀπῆλθεν ὁ Παναγῆς τῶν ἀνακτόρων καὶ ἐπανηγύρισε ἐν Γαλατᾶ μετὰ πολυαριθμῶν θαυμαστῶν μέχρι πρωΐας τὸν θρίαμβόν του, θύσας τῷ Βάκχῳ ἀφθόνως...». Ὁ Παναγῆς περὶ φανος τὰ ἔπινε στὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τοὺς Ἕλληνας φιλάθλους... ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν Τούρκων φαντάζεσθε τίς σκηναί:

Αὐτὸς ἦταν ὁ Κουταλιανὸς ἢ, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν στὴν Ἀργεντινῇ, ὁ Σενὸρ Παναῆ, ὁ ὁποῖος χάρεν στὴ φυσικὴ ρώμην του, πού τὴν ἐπεδείκνυε στὰ διάφορα θεάτρα τῆς Ἀμερικῆς (ὅπως παρατηρεῖ ἡ βασικὴ ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Χάρη Πάτη), ἔδινε ζωὴ καὶ ὑπερηφάνεια σὲ ἓνα ὀλόκληρο ἔθνος, πού ζοῦσε ὑποδουλωμένο. Σκεφθῆτε, ὅτι στὴν Κωνσταντινούπολιν οἱ Ἕλληνες δὲν ἦταν ὅσοι εἶναι σήμερον· διαβάστε τι ἀποκαλύπτει ἐφημερίδα τῆς ἰδίας περιόδου:

«ΠΕΡΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΩΝ. Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνταποκριτὴς τῶν “Ἡμερησίων Νέων”, ἐξαίρει τὰς προσόδους τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου. Πᾶσα παρὰ τὸν Βόσπορον ἐμπορικὴ δραστηριότης ὀφείλεται ἢ εἰς Εὐρωπαίους ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἢ εἰς Ἕλληνας. Πρὸ δέκα ἐτῶν ἐλληνικὸν ἀτμόπλοιον σπανίως διέπλεε τὸν Βόσπορον. Σήμερον ἡ ἐλληνικὴ σημαία φαίνεται διαρκῶς ἐπὶ ἀτμοπλοίων ἀναμῖξ μετὰ τῆς ἀγγλικῆς. Ὁ τουρκικὸς πληθυσμὸς ἐλαττοῦται πανταχοῦ τῆς αὐτοκρατορίας εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον. Ὁ δὲ χριστιανικὸς αὐξάνει ἀναλόγως. Ἀγγλος πρόξενος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἐφ' ἧς ἄλλοτε ἐμέτρησε 18 τουρκικὰ χωρία, ἀπῆντησεν ἐπ' ἐσχάτων μόνον 12, καὶ ταῦτα μικρότερα. Ὅπου ἦσαν ἄλλοτε τρία καὶ τέσσαρα τζαμιά, σήμερον βλέπει τις μόνον ἓν. Τὰ χριστιανικὰ χωρία ἀπ' ἐναντίας πολλαπλασιάζονται καὶ μεγαλύνονται. Οὕτω τὸ Ἀνατολικὸν Ζήτημα λύεται ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δ' ἐφηρομῶτο τὸ “Κάτω τὰς Χεῖρας” καὶ πᾶσα ξενικὴ ἐπέμβασις, ἡ μοιραία λύσις ἐπῆρχετο αὐτομάτως καὶ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ...».

Αὐτὰ λοιπὸν ἔλεγε τότε ὁ Ἀγγλος πρόξενος, λόγια πού ἀποκαλύπτουν πολλὰ γιὰ τοὺς Ἕλληνας τῆς Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ συνάμα δείχνουν, ὅτι ὁ Κουταλιανὸς θὰ εἶχε πολλοὺς ὁπαδοὺς στὴν Κωνσταντινούπολιν...

Ἡ σκοπιμότητα τῆς ἔρευνας γιὰ τὸν Κουταλιανὸ

Γιὰ τὸ θάνατό του δὲν γνωρίζουμε πολλές λεπτομέρειες λόγω ἔλλειψης πηγῶν. Μία παράδοση ἀναφέρει ὅτι δολοφονήθηκε ἀπὸ Τούρκους, οἱ ὁποῖοι ἔρριξαν δηλητήριο στὸν καφέ πού ἔπινε. Αὐτὴ ἡ παράδοση δὲν διαφέρει πολὺ ἀπὸ ὅσα μᾶς ἀναφέρει στὸ μυθιστόρημά του ὁ Ἑδμόνδος Λανιέλ, πού ὑποστηρίζει ὅτι κάποιος ἰσπανόφωνος ταυρομάχος προσπάθησε νὰ τὸν δηλητηριάσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο. Τὰ ἔχνη του χάνονται γύρω στὸ 1916-20, ὅπου πρέπει νὰ ἦταν 60 ἕως 65 ἐτῶν, σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς μας.

Τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του «...ὁ ἀνακηνυχθεὶς τόσον πανδήμως ὥς ὁ δυνατότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου...» ἀποφάσισε νὰ τὰ ζήσει στὴν ἰδιαιτέρη πατρίδα του, τὴν Κούταλη. Τὰ προβλήματα πού δημιούργησε ὅμως ὁ Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ὥθησαν τὴν Κυδέρνηση τῶν Ὁθωμανῶν στὴν ἐκτόπιση τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἔτσι ἐκπατρίσθηκε καὶ ὁ Παναῖς... Ὅμως τόσο οἱ κακουχίες ὅσο καὶ ἡ προαναφερόμενη δηλητηρίαση, ἔκαναν τὸν γίγαντα νὰ ἀφήσῃ τὴν τελευταία του πνοή, κάπου στὰ βάρη τῆς Ἀνατολῆς.

Ὡρισμένοι «καλοπρωαίρετοι» σίγουρα θὰ ρωτήσουν: «Γιατί δὲν ἔχουν σωθῇ βιογραφικὰ σημειώματα γι' αὐτὸν τὸν ἀθλητὴ, ἐφ' ὅσον ἦταν τόσο γνωστὸς καὶ δυνατός;». Ὅπως προείπαμε, ἔζησε σὲ μία πολὺ δύσκολη ἐποχὴ γιὰ τὴν ἐπικοινωνία καὶ τὴν πληροφόρηση. Μέσω τῆς ἔρευνας αὐτῆς ὁ κάθε ἀναγνώστης μπορεῖ νὰ διαπιστώσῃ, ὅτι οἱ πληροφορίες πού μαζέψαμε γιὰ τὸν Κουταλιανὸ ἔρχονται ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι:

1. Ἀγῶνες πάλιν στὴν Κωνσταντινούπολη.
2. Ἐπιδείξεις δύναμης στὴ Γαλλία.
3. Λατινοαμερικανὸς συγγραφέας γράφει διήγημα γιὰ τὴ ζωή του.
4. Ἀμερικανο-δρετανικὸ περιοδικὸ τὸν ἀναφέρει («The Illustrated Police News»).
5. Γνωστὸς στὶς ΗΠΑ καὶ στὸν Καναδᾶ.

6. Ἑλληνικὸ δημοσίευμα ἀναφέρει, ὅτι ὁ «...εὐρωπαϊκὸς τύπος ἔγραψε ἱκανὰ περὶ αὐτοῦ...».

Ὅλα αὐτὰ μᾶς δεδαιώνουν ὅτι ὁ Κουταλιανὸς στὴν ἐποχὴ του ἦταν ἀθλητῆς παγκοσμίου φήμης. Ὅταν ξεκινήσαμε αὐτὴν τὴν προσπάθεια ψάχνοντας στὶς πιὸ ἐγκριτές καὶ μεγάλες ἐγκυκλοπαίδειες, δὲ βρῖσκαμε παρὰ ἐλάχιστες πληροφορίες. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο προτιμήσαμε νὰ χρησιμοποιήσουμε τὸν «Δαυλὸ» ὡς δίαυλο ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς ἀναγνώστες του, πού εἶναι σκορπισμένοι σὲ ὅλη τὴν ὑφήλιο καὶ λόγω τῶν φιλερευνητικῶν τους τάσεων ἐλπίζουμε ὅτι θὰ μὴ μὴν ἔχουν νὰ συνδράμουν στὴν ἔρευνά μας ἢ νὰ τὴν ἐπεκτείνουν.

Συγκεκριμένα καλοῦμε:

- α) τοὺς Ἕλληνες πού ζοῦν στὶς ΗΠΑ, στὸν Καναδᾶ, στὴ Βολιβία, στὴ Χιλή, στὸ Μεξικό, στὸ Περού καὶ στὴν Ἀργεντινὴ νὰ ἀνατρέξουν στὰ δημοσιογραφικὰ ἀρχεῖα τῶν κρατῶν πού διαμένουν γιὰ τὴν περίοδο 1873-1905·
- β) τοὺς Ἕλληνες πού ζοῦν στὴν Γαλλία, νὰ ἐρευνήσουν τὰ ἀρχεῖα τοῦ Γαλλικοῦ Κράτους γιὰ τὴν περίοδο 1870-71·
- γ) τοὺς Ἕλληνες πού ζοῦν στὴν Κωνσταντινούπολη, νὰ ψάξουν σὲ παλαιοπωλεῖα γιὰ φωτογραφίες καὶ ἐφημερίδες τῆς περιόδου 1883-85·
- δ) τοὺς Ἕλληνες τῆς δικῆς μας ἐπικράτειας νὰ προδοῦν σὲ δημοσίευση τῶν εἰκόνων καὶ τῶν διδλίων, πού ἴσως κατέχουν ὡς συλλέκτες, ὥστε νὰ δημιουργηθῇ στὸ μέλλον ἓνα λαογραφικὸ μουσεῖο, τὸ ὁποῖο θὰ ἀποτελῇ μὴ ζωντανὴ ἀνάμνηση γιὰ τὸν ἡρωϊκὸ αὐτὸ ἀθλητὴ.

Υ.Γ. Οἱ πηγές μας ὑπάρχουν στὰ χεῖρα τοῦ ἐκδότη τοῦ «Δαυλοῦ».

Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος
(Λευκαρος)

Ο ΑΙΟΛΟΣ - ΨΥΧΗ

Οταν οί αρχαίοι μας μετά τον 8ο π.Χ. αιώνα ανακατώθηκαν στην ιταλική Χερσόννησο με τους Έτρούσκους, τους Λατίνους, τους Ρωμαίους και άλλα φύλα, ο θεός των Ανέμων Αἰόλος με τη μυθολογία του, τὰ πολλά του φωνήεντα και τὸ ψιλὸ και δασύ πρώτο του φθόγγο, πρόσθεσε στίς νέες γλώσσες τὸ φθόγγο *ς* (σῖγμα) και ὅπως ὁ ἥλιος ἔγινε στὰ Λατινικά *sol* και *solaris*, ἔτσι και ὁ Αἰόλος ἔγινε μέσῳ Λατινικῶν στὴν Ἀγγλική Γλῶσσα *Saiwolos*, *sawol* και *sael* και ἔμεινε στίς νέες γλώσσες νὰ σημαίνει μόνο ἄνεμος και ἄερας. Καὶ ἀπὸ τὸν Αἰόλο (= *Seolus*), τὸ γρήγορο φύσημα τοῦ ἀέρα ἀπὸ τὴ γρήγορη ἀλλαγὴ, οἱ Ἀγγλοὶ δόλεψαν τὴν ἰδέα τῆς ψυχῆς τους, πὺν μοιάζει σὰν ταχύτατο πέρασμα και ἔκαναν τὴ λέξη τους *soul* (= ψυχή). Εἶναι μία ὑποφερτὴ, ἀνθρώπινη δημιουργία πὺν μοῦ θυμίζει τὸ στίχο τοῦ Ν. Καζαντζάκη: *«Μικρὴ ἀστραπὴ ἡ ζωὴ μας, ἀλλὰ προφταίνουμε»*.

Τώρα θὰ μοῦ πῆτε, πῶς ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες κάναμε τόσο κρύα και τόσο ψυχρὴ τὴ δική μας ψυχὴ; Κανεῖς μας δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἐτυμολογήσῃ. Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους (τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Ἐπίκουρο) προσπαθοῦμε νὰ βροῦμε τὸ λόγο, γιὰ τὸν ὁποῖο τὴν εἶπαμε ψυχὴ, ἀλλὰ μένει ἕνα ἄλυτο μυστήριον. Τί ψύχει ἡ ψυχὴ; Ἐφ' ὅσον ἔχει ὄνομα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ; Κανεῖς δὲν ξέρει, κι ἂς λέγονται, κι ἂς γράφονται τόσα «περὶ ψυχῆς»! Αὐτὴ μένει «κρύα» και δὲν ἀπαντᾷ σὲ κανέναν, ὅσα ζεστά λόγια και νὰ λέμε· ὅσο πάσχουμε νὰ τὴν σώσουμε ἀπὸ τὸ ψυγεῖο. Γνωρίζουμε νὰ τὴ σώσουμε; Πῶς; Γιατί;

Αὐτὸ τὸ μυστήριον οὔτε οἱ Ἀγγλοὶ μπόρεσαν νὰ τὸ λύσουν και ἐνῶ ἔχουν τὴ δική τους ἑλληνόδγαλτῃ *Soul* (= ψυχὴ), προτίμησαν νὰ πάρουν και τὴ δική μας ψυχὴ, πὺν τὴν ἔκαναν *psyche* (προφέροντάς τὴν σάικι), ἀπ' ὅπου μποροῦν νὰ κάνουν και ἄλλες παραγωγες λέξεις: *psychic* (= ψυχικὸς), *psychology* (= ψυχολογία) και ἄλλα, ἐνῶ ἡ δική τους *soul* μένει ἀτεκνὴ και... ψυχρὴ.

Ὁ ἑλληνικὸς ἄνεμος ὅμως στὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὴν Ἑτρουρία, τὴ Ρώμη και ὡς τὴν Ἀγγλίαν ἄφησε και μίαν ἄλλη σπουδαία λέξη, θγαλμένη μετὰ τὴν ἄδεια τοῦ Αἰόλου: μέσα ἀπὸ τὸν ἄνεμο, ἔγινε ἡ λέξη *anima* (= τὸ φύσημα, ἡ ἀναπνοή, ἡ ψυχὴ, τὸ πνεῦμα). Καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἔχουμε τὴ λέξη *animal* (= ζῶο) και *animalcule* (= τὸ μικροσκοπικὸ ζῶο). Ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ ἄνεμο ἔγινε και ἡ θεωρία τοῦ ἀνιμισμοῦ (*animism*), σύμφωνα μετὰ τὴν ὁποία ὅλα τὰ φυσικὰ ὄντα και φαινόμενα ἔχουν τὴν ψυχὴ τους, τὸ πνεῦμα τους· μία πίστη σὲ «πνευματικὲς ὑπάρξεις» ὅπως φαντάσματα κ.λπ. Βλέπετε πόσο δυνατὸς εἶναι ὁ ἑλληνικὸς ἄνεμος; Μετὰ τὸν ἀνιμισμὸ ὅμως μᾶς χαντάκωσε και ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες και μετὰ αὐτὴ τὴ «φαντασματικὴ» θεωρία ξεχάσαμε πῶς και γιατί ἐκτιμούσαμε ἐθνικὰ τὴ μυθολογία μας.

Δὲν σταματᾷ ὅμως ἐδῶ ὁ ἑλληνικὸς ἄνεμος. Ὁ Αἰόλος τὸν ἐλευθέρωσε, γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ και πολλὰς ἄλλες λέξεις στὴν Ἀγγλικὴ Γλῶσσα: *animus* εἶναι τὸ ἐχθρικὸ πνεῦμα και *animosity* ἡ ἐχθρα, τὸ μῖσος (στ' ἀλήθεια εἶναι πολὺ δυνατὸς αὐτὸς ὁ ἄνεμος!). Μᾶς ἔδωσε ὅμως και τὸ ρῆμα *animate*, πὺν σημαίνει δίνω ζωὴ (φυσάω πνεῦμα μέσα σὲ κάποιον, ἐμφυσάω). *Animate* σημαίνει ἐπίσης ζωογονῶ, ἐμψυχώνω. Εἶναι ὅμως αὐτὴ ἡ λέξη πὺν ἐξελίσσεται ἀκόμη σήμερα, ὅσο ἐξελίσσεται και ἡ τηλεόραση και ὁ κινηματογράφος. Τὰ κινούμενα σχέδια τοῦ κινηματογράφου και τῆς τηλεόρασης, τὰ μίκι μᾶους, πὺν εἶναι εἰκόνες πὺν κινοῦνται ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλη και δημιουργοῦν τὴ φωτογραφικὴ κίνησι και «δίνουν ζωὴ», αὐτὰ ἡ Ἀγγλικὴ Γλῶσσα τὰ ὠνόμασε *animation* και μετὰ τὴν ψηφιακὴ σήμερα τεχνολογία εἶναι ἀγνωστο πὺν θὰ φτάσουν και τί θὰ φέρουν οἱ ἄνεμοι τῆς τεχνολογίας, πὺν και αὐτὴ στὰ Ἀγγλικά ἔγινε *technology*. Ὁ γλωσσικὸς ἑλληνικὸς ἄνεμος δὲν λείπει νὰ σταματήσῃ και ὁ Αἰόλος σπέρνει ἀφειδῶς ἑλληνικὰς λέξεις σὲ κάθε γωνιὰ τῆς γῆς.

Θωμᾶς Γ. Ἡλιοπούλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία», Μελεδούρνη

ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΤΡΙΗΡΩΝ

Ίδεολογικά και οικονομικά πλεονεκτήματα

Πάνε μερικά χρόνια που προσπαθώ να προσεγγίσω ώριμους κυβερνητικούς και να τους κάνω γνωστή μία ιδέα μου γύρω από την αρχαία πολεμική τριήρη, που κατασκευάστηκε για λογαριασμό του πολεμικού μας ναυτικού, της όποιας η πρώτη εμφάνιση στα γαλάζια νερά του Σαρωνικού ήταν παγκόσμιο γεγονός.

Η ιδέα μου ήταν η εξής: Να κατασκευάζονταν και άλλες 5 ή 6 ίδιες τριήρεις με ακριβώς τις ίδιες προδιαγραφές και να χρησιμοποιούνται τα καλοκαίρια για διεθνείς στρατιωτικούς αγώνες στο Αίγαίο. Τώρα που η Αθήνα έχει αναλάβει την Ολυμπιάδα του 2004, αυτές οι τριήρεις θα ήταν το καλύτερο μέσο διαφημίσεως της χώρας μας, με σύνθημα: «Στρατοί, αντί για πόλεμο κάνετε αγώνες»! Θα ύπηρχε, φαντάζομαι, μεγάλη συμμετοχή παγκοσμίως και φυσικά θα ύπηρχε και η ανάλογη προβολή από τους τηλεοπτικούς σταθμούς όλου του κόσμου, με πλήρη κάλυψη των αγώνων. Πιστεύω απόλυτα, ότι θα ύπηρχε τεράστια αύξηση του τουριστικού κύματος προς την πατρίδα μας, με τα γνωστά προς εμάς όφελη. Το κόστος κατασκευής και συντηρήσεως θα μπορούσαν να το αναλάβουν ανάλογα μεγάλα νησιά, έχοντάς τες υπό την προστασία τους. Τους δε χειμερινούς μήνες θα φυλάσσονταν σε ειδικά υπόστε-

«ΜΟΝΤΕΛΛΑ» ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

Κύριε διευθυντά,

Είμαι έρασιτέχνης μοντελλιστής και φτειάχνω αρχαία ελληνικά καράδια. Ξεκίνησα με μοντέλλα έμποριόν και έφτασα σε ένα επίπεδο να φτειάχνω τα δικά μου «καράδια» (πειραματική αρχαιολογία), κάνοντας αναπαραστάσεις αρχαιοελληνικών σκαριών από αρχαίες παραστάσεις αγγείων, ιστορικές περιγραφές, διασωθέντα ανάγλυφα κ.λπ.

Έχω φτιάξει την αθηναϊκή τριήρη «Όλυμπιάς» του Άγγλου J. Coats, με τα δικά του σχέδια, σε κλίμακα 1/40 (93 εκ.) και μία τριακόντορο του 8ου-9ου αιώνα π.Χ. (δικά μου σχέδια δγαλμένα από πολύμηνες μελέτες, σε κλίμακα 1/35). Έχω υπό κατασκευή ένα μυκηναϊκό είκοσάκωπο (τα «μαύρα καράδια» του Όμηρου) επίσης σε δικά μου σχέδια. Θα επιθυμούσα να παρουσιάσω στις σελίδες του «Δ» τρεις φωτογραφίες των «μοντέλλων» που κατασκεύασα.

Φίλιππος Ν. Κυριακόπουλος

Central Securities Depository S.A.

IT Division

Support Department

Σημ. «Δαυλοῦ»: Βλέπε επόμενες σελίδες.

Άνω: Μοντέλλο της κλασικής τριακοντόρου. Κάτω: Λεπτομέρεια.

Μοντέλλο τῶν «μαύρων καραβιῶν» («μελαινῶν νηῶν») τῶν Ἀχαιῶν στὴν τρωικὴ ἐκστρατεία.

για για την σχολαστική συντήρησή τους.

Για φανταστήτε, να βλέπετε τα πλοία αυτά, επανδρωμένα με νέους απ' όλο τον κόσμο, να συναγωνίζονται στα γαλάζια νερά των φιλόξενων ελληνικών θαλασσών για τη νίκη. Τί υπέροχη έμπειρία θα ζούσαν οι τυχεροί αγωνιστές σ' αυτούς τους πραγματικά συναρπαστικούς αγώνες. Υπάρχει και η ιστορική πλευρά του πράγματος, ότι αυτά τα πλοία σε κάποια στιγμή της ιστορίας ήταν τα ξύλινα τείχη, όπου έσπασαν τα μούτρα τους οι βάρβαροι εισβολείς από την Άσία.

Φυσικά όσοι άκουσαν την ιδέα μου αυτή, την βρήκαν «πολύ σπουδαία», αλλά... υπάρχει ένα αλλά. "Η δέν έβλεπαν μακροπρόθεσμα τί όφελος μπορεί να έχει ή χώρα μας ή ... (υποθέσεις κάνω πολλές). Αντί αυτού έμαθα, ότι ή υπάρχουσα τριήρης είναι έξω από το νερό χωρίς καμμία συντήρηση, εγκαταλελειμμένη – και αν αυτό τον καιρό την ρίξουν στη θάλασσα, σίγουρα θα δουλιάξει. Δεν ξέρω, αν αυτό είναι άληθές... (μου τό είπε ένα κυβερνητικό πρόσωπο, τό όποιο ζήτησε να μήν τό κατανομάσω, πράγμα πού υποσχέθηκα και κάνω). Ζητώ από τον ύπουργό Έθνικης Άμύνης να απαντήσει, μιá και τό πλοίο αυτό ανήκει στό Πολεμικό Ναυτικό. Είναι καθήκον μας να διαφυλάξωμε σάν κόρην όφθαλμού αυτό τό πολεμικό προγονικό μας πλοίο (είρηνικό σήμερα), τό όποιο άποτελεί κόσμημα και κινητό μουσειό συγχρόνως.

Ή χρηματοδότηση τών αναστυλώσεων από τό Κράτος

Ας μήν μάς διαφεύγη τής προσοχής, ότι όλος ό κόσμος, όταν αναφέρεται στους Έλληνες ή την Ελλάδα, έννοεί τούς αρχαίους υπέροχους προγόνους μας και ζητεί να δη τίς αρχαιότητες, έρχόμενος στην Ελλάδα. Η χώρα μας όφείλει να επενδύση πάρα πολλά στόν τουρισμό και να προβάλλη μέ σοβαρότητα και σεβασμό κάθε αρχαιολογικό χώρο και μουσειό στην επικράτειά της. Χρειάζεται μεγάλος ζήλος, μεράκι και άφθονο χρήμα για αναστυλώσεις, ανασκαφές και σοβαρότατη φύλαξη μουσείων και αρχαιολογικών χώρων. Χρειάζεται μεθοδικότητα, δραστηριότητα και έθελοντισμός άκόμη, για να δοθηθής αυτό τό πρόγραμμα πού επιβάλλεται να σχεδιαστή χωρίς καθυστέρηση. Τό κράτος να σταματήσει να χρηματοδοτή αναστυλώσεις μοναστηριών και να χρηματοδοτηή αναστυλώσεις αρχαίων ναών για δύο λόγους.

α. για ιστορικούς, πολιτιστικούς και πολιτικούς λόγους,

β. για τουριστικούς λόγους.

Η βαρεια διομηχανία τής Ελλάδος είναι μόνο ό τουρισμός και εκεί πρέπει να επενδύση σοβαρά ή κυβέρνηση. Τίς αναστυλώσεις τών μοναστηριών να τίς αναλάβη ή Έκκλησία μέ την άμύθητη περιουσία πού διαθέτει. "Ας δάλλη και αυτή μιá φορά τό χέρι στη δική της τσέπη. "Άλλωστε όλες οι ζημιές στους αρχαίους ναούς έγιναν από τούς φανατικούς χριστιανούς. Όφείλει τό έθνος μας να σεβαστή την ιστορία του και να την διαφυλάξει. Στο κάτω - κάτω οι αρχαιότητες ένισχύουν μέ τον τουρισμό την οίκονομία τής χώρας και όχι οι εκκλησίες, οι όποιες ένισχύονται από την οίκονομία τής χώρας.

Ίωάννης Τσοπανάκης

Νέα Ύόρκη

Λόγω έκτακτης επείγουσας ύλης ή μόνιμη στήλη μας «ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ» αναβάλλεται για τό επόμενο τεύχος, μηνός Δεκεμβρίου.

‘Αποκλειστική μαρτυρία του στὸν «Δ»:

ΛΥΚ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ: ΔΥΟ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΜΟΥ ΖΗΤΗΣΑΝ ΝΑ ΠΑΙΞΩ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ «17 ΝΟΕΜΒΡΗ»

«‘Ο Ἀρχηγὸς εἶναι κάτι σὰν κι ἐσᾶς»

[Τ]ρομοκρατία καὶ κινηματογράφος. Ἡ τεράστια δύναμη τῆς Ἑβδομης Τέχνης χρησιμοποιεῖται ἀπὸ ὅλους, ὅσοι ζητοῦν νὰ ἐπηρεάσουν τὴ συνείδηση τῶν μαζῶν. Ὁ διαπρεπὴς ἠθοποιὸς καὶ σκηνοθέτης Λυκοῦργος Καλλέργης σὲ μία ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρουσα δήλωσή του στὸν «Δαυλὸς», ποὺ ἀποτελεῖ καὶ προσωπικὴ μαρτυρία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ καὶ σεβαστοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης κατὰ τὴν τελευταία 50ετία, μᾶς ἀποκάλυψε ἓνα περιστάτικὸ ποῦ τοῦ συνέβη πρὶν ἀπὸ τέσσερα χρόνια: Δύο φορὲς δύο ἄγνωστοι, ἓνας Ἑλληνας καὶ ἓνας Ἰταλός, τὸν ἐπισκέφτηκαν στὸ σπίτι του καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ ὑποδυθῇ τὸ ρόλο «τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργάνωσης 17 Νοέμβρη», ἀρνούμενοι ταυτόχρονα νὰ τοῦ ποῦν ἄλλες λεπτομέρειες ἢ νὰ τοῦ γνωστοποιήσουν τὸ σενάριο τῆς ταινίας, δηλώνοντας ὅμως ὅτι ἡ προτίμησή τους πρὸς τὸ πρόσωπό του ὀφείλεται στὸ γεγονός ὅτι: «ὁ Ἀρχηγὸς εἶναι κάτι σὰν ἐσᾶς στὴ φυσιογνωμία, στὴν ἰδεολογία καὶ ὑπεράνω πάσης ὑποψίας». Ὁ Λυκοῦργος Καλλέργης, ὁ ὁποῖος ἀπέρριψε τὴν περίεργη αὐτὴ πρόταση, στὴ δήλωσή του καταθέτει ἐπίσης τὴ γνώμη, ὅτι οἱ δύο μυστηριώδεις ἐπισκέπτες του «ἦταν ἄνθρωποι τῆς 17 Νοέμβρη» καὶ ὅτι «ἤθελαν νὰ κάνουν μιὰ κινηματογραφικὴ παραγωγή, ποῦ θὰ ἐξιλέωνε τὶς πράξεις τους».

Ὁ «Δαυλὸς», ἀνταποκρινόμενος στὴν ἐπιθυμία τοῦ σεβαστοῦ καλλιτέχνη νὰ δῇ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας μέσῳ τῶν στηλῶν του τὸ συμβάν αὐτό, καταγράφει τὴν μαρτυρία του χωρὶς κανένα δικό του σχόλιο, δημοσιεύοντας μὲ πλήρη πιστότητα τὸ ἀκριβὲς μαγνητοσκοπημένο κείμενο τῆς σχετικῆς συζήτησής τους μὲ τὸν συνεργάτη μας κ. Π. Λ. Κουβαλάκη, ἡ ὁποία συζήτηση ἀποτελεῖ μέρος μιᾶς ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος εὐρύτερης συνέντευξής του στὸ περιοδικό, τὸ πλῆρες κείμενο τῆς ὁποίας θὰ δημοσιεύσουμε στὸ ἐπόμενο τεῦχος. – **Δ.Ι.Λ.**]

ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Συντ: Ποιὰ εἶναι ἡ γνώμη σας, κ. Καλλέργη, γιὰ τὴν τρομοκρατία στὴν Ἑλλάδα, μετὰ καὶ ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις;

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ: Θὰ σᾶς πῶ τοῦτο, ποῦ εἶναι ἀπόλυτα σαφές: Ἡ ἰδεολογία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, τὰ προσωπικά τους κίνητρα καὶ βεβαίως οἱ

πράξεις τους στηρίζονται στο παράλογο, και γι' αυτό είναι απορριπτέα.

Ξέρετε, σ' έμένα έκαναν δύο φορές πρόταση νά παίξω τόν άρχηγό της «17 Νοέμβρη». Ήρθαν έδω (σ.σ. έννοει στο σπίτι του).

Συντ: Ποιοί σās έκαναν τήν πρόταση;

Λ.Κ.: Ήρχικα ήρθαν έδω δύο άτομα ως «έκπρόσωποι μιās έλληνικής κινηματογραφικής εταιρείας» και μου έκαναν τήν πρόταση νά παίξω τόν ρόλο του άρχηγού της «17 Νοέμβρη» σέ μία υπερπαγωγή, όπως μου είπαν.

Συντ: Πότε έγινε αυτό;

Λ.Κ.: Πρίν τέσσερα χρόνια, νομίζω.

Συντ: Σās είπαν τó όνομα της εταιρείας;

Λ.Κ.: Νάι, όμως δέν τó συγκράτησα· ήταν άγνωστη σέ μένα. Τους είπα, γιατί ήρθατε σέ μένα; Πώς ξέρετε ότι έγώ μπορώ νά παίξω τόν άρχηγό της «17 Νοέμβρη»;

Μου είπαν: «Ξέρουμε ότι πρέπει ó άρχηγός νά είνα κάτι σάν κι εσās, στή φυσιογνωμία και στήν ιδεολογία· νά είναι υπεράνω πάσης ύποψίας, και εσείς τά έχετε αυτά». Έγώ τους τó άρνήθηκα και έφυγαν.

Συντ: Ποιοί πιστεύετε ότι ήταν αυτοί οί άνθρωποι;

Λ.Κ.: Έγώ νομίζω ότι ήταν άπ' τήν ίδια τήν όργάνωση. Δηλαδή άνθρωποι της «17 Νοέμβρη». Ποιός ξέρει, ίσως νά ήθελαν νά κάνουν μία παραγωγή, πού κατά κάποιον τρόπο νά έξιλέωνε τīs πράξεις τους.

Συντ: Τήν επόμενη φορά τί συνέβη;

Λ.Κ.: Μετά τήν άρνησή μου, θά είχαν περάσει όκτώ - έννιά μήνες περίπου, παρουσιάζονται πάλι δύο άτομα, ένας Ίταλός και ένας Έλληνας, πού μου ανέφεραν ότι επρόκειτο νά γίνη «μία μεγάλη έλληνοϊταλική παραγωγή μέ Έλληνες και ξένους ήθοποιούς» πάλι γιά τή «17 Νοέμβρη» και πρότειναν σέ μένα νά παίξω τόν άρχηγό της.

Μου είπαν μάλιστα πώς είμαι ó πλέον κατάλληλος γιά τόν ρόλο αυτό. Τότε τους ρώτησα: «Πού τόν ξέρετε τόν άρχηγό και πιστεύετε ότι είμαι κατάλληλος νά τόν ύποδυθώ;». Και μου είπαν: «Πρέπει νά είναι κάτι σάν κι εσās». Αποκλείεται - τους είπα - νά παίξω αυτόν τó ρόλο και έφυγαν.

Συντ: Τους ξαναείδατε ποτέ;

Λ.Κ.: Όχι, δέν τους ξαναείδα.

Συντ: Τί ηλικίας ήταν;

Λ.Κ.: Ήταν μεσήλικες. Ό ένας μάλιστα μου συστήθηκε ως σκηνοθέτης. Έγώ και στīs δύο έπισκέψεις ζήτησα νά δώ τά σενάρια. Άλλά δέν μου 'δωσαν κάτι.

Έκ των ύστέρων κατάλαβα, ότι ήταν άπ' τήν όργάνωση κατά πāsαν πιθανότητα. Ήθελαν έναν ήθοποιό, τόν όποίο ή κοινή γνώμη μέσω της ταινίας θά τόν ταύτιζε μέ τόν πραγματικό άρχηγό, ó όποιος θά έλάμβανε τελικά τó κύρος και τήν προσωπικότητα του ήθοποιού.

Θεωρώ τήν όλη κίνηση ως ένα πραγματικά εύφυέστατο τέχνασμα, πού θά τους απέφερε τήν άποδοχή της όργάνωσης άπ' τήν έλληνική κοινωνία.

Παν. Α. Κουβαλάκης

[Στό επόμενο τεύχος: Όλόκληρη ή σπουδαία συνέντευξη του μεγάλου ήθοποιού.]

ΝΕΟΙ ΔΟΛΙΟΙ ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΙ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΗΒΑΣ

**Οί καταστροφείς τῆς Κοιλιάδας τῶν Μουσῶν
σχεδιάζουν ἀνέγερση μονῆς πάνω σὲ κυκλώπειο τεῖχος!**

Στὸ τ. 248-249 τοῦ «Δ» εἶχε παρουσιασθῇ διεξοδικὰ ἡ ἄλωση μὲ χιλιάδες τόννους μπετόν τοῦ ᾽Αλσους τῶν Μουσῶν στὴ Βοιωτία ἀπὸ τὴ Μητροπολὶ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας. Μολονότι ἡ ἐν λόγῳ τοποθεσία ἀποτελεῖ ἐπίσημα ἀρχαιολογικὸ ὡρὸ καὶ μάλιστα τὸν μεγαλύτερο στῆν Ἑλλάδα, ἡ καταστροφὴ συνετελέσθη μὲ πρωτοστάτῃ κάποιον ἀρχιμανδριτὴ τῆς Μητροπόλεως. Ἡ ὑπόθεσις ὡστόσο τῆς ἐγκατάλειψης καὶ καταστροφῆς ἀρχαιοτήτων στὸν ἴδιον ὡρὸ λαμβάνει περαιτέρω προεκτάσεις μὲ πρωταγωνιστὴ σὲ μιὰ ἄλλῃ παρόμοια περίπτωσις πάλι τὸ ἴδιον πρόσωπον.

Πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ Μουρίκι τῆς Θήβας δεσπόζει τὸ ὕψωμα, ὅπου βρίσκεται ὁ ναῖσκος τοῦ Προφήτη Ἡλία. Ἡ περιοχὴ βρίθκει κυριολεκτικὰ ἀπὸ ἀρχαῖα μνημεῖα τόσο βόρεια τοῦ λόφου, ὅπου ἡ ἄλλοτε διάσπαρτη ἀπὸ ἀρχαίους τάφους πεδιάδα τοῦ Μουρικίου, ὅσο καὶ πρὸς νότον μέχρι τὴν Παραλίμνη καὶ τὸ ὄρος Πτῶον, ὅπου καὶ ἡ πανάρχαια πόλις ᾽Αρνη. Ἐπάνω στὸν ἴδιον τὸ λόφον, ὅπου ἐδράζεται τὸ ἐκκλησάκι καὶ συγκεκριμένα στὰ πρᾶνῃ τῆς νότιας πλευρᾶς ὑπάρχει ἔως σήμερον προϊστορικὸ κυκλώπειον τεῖχος **(βλ. φωτογραφία 1 καὶ 2)** σὲ ἑκτασι περίπου τριάντα μέτρων.

Οἱ ὀγκόλιθοι ποὺ τὸ ἀποτελοῦν εἶναι μὲν ἀνομοιόμορφοι, σχηματίζουν ὅμως τέλειες ἀρμογές.

Κατὰ τὸ παρελθὸν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς λίθους αὐτοὺς ἀφαιρέθηκαν ἀπὸ τίς θέσεις τους, διαλύθηκαν σὲ μικρότερα τεμάχια καὶ χρησιμοποιήθηκαν ἀπὸ βανδάλους καὶ ἀμαθεῖς χριστιανοὺς γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ναοῦ. Ὁρισμένοι λίθοι τοποθετήθηκαν ὀλόκληροι στὰ γωνιακὰ σημεῖα τοῦ κτίσματος. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ καταστροφὴ τῆς ἀρχαίας αὐτῆς ὀχυρώσεως – ποὺ σχετίζεται ἄμεσα μὲ τὴν ᾽Αρνη καὶ τὸ δικὸ τῆς κυκλώπειον τεῖχος – δὲν θὰ σταματοῦσε ἐκεῖ, ἀφοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὁ ἀρχιμανδριτὴς Ἀρσένιος ἐπεδίωξε, σύμφωνα μὲ ἀσφαλεῖς πληροφορίες, νὰ μετατρέψῃ τὸν ὡρὸ αὐτὸν σὲ μοναστικὸ κοινόβιον μὲ τὴν προσάρτησις σαράντα ἐπιπλέον στρεμμάτων γῆς ἀπὸ τὴν γύρω περιοχὴ. Προσέκρουσε ὅμως στὴν ἀρνησι τοῦ Δασαρχείου καὶ τὸ σχέδιον ματαιώθηκε.

᾽Υστερα ἀπ' αὐτὸ σειρὰ εἶχε ἡ Πεδιάδα τῶν Μουσῶν, ὅπου μὲ τίς εὐλογίες τοῦ οἰκείου μητροπολίτη Θηβῶν καὶ Λειβαδείας κ. Ἱερωνύμου τιμεντοποιήθηκε μεγάλη ἐδαφικὴ ἑκτασις. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ κυκλώπειον τεῖχος τοῦ λόφου τοῦ Προφήτη Ἡλία ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ στόχο ἐπιτήδειων, ὅπως μαρτυροῦν καὶ τὰ ἴχνη μιᾶς πρόσφατης προσπάθειας λαθρανασκαφῆς στὴ βάση του **(βλ. Φωτογραφία 3)**.

Φωτογραφία 2. Ό,τι απέμεινε στὸν χώρο μετὰ τὶς ἀρχαιοτῆτες, ἐπάνω στὸν ὁλοῦ ἐκτίσθη ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Λουκά.

Φωτογραφία 1. Τὸ ἐναπομείναν τμήμα τοῦ Κυκλωπείου τείχους, πάνω στὸ ὁποῖο δεσπόζει ὁ ναῖσκος τοῦ Προφήτη Ἡλία (διακρίνεται ἡ στέγη του). Ὁ καταστροφθεὴς τῆς Κοιλιάδας τῶν Μουσῶν («Δ», τ. 248-249) ζητεῖ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ Μουριζίου τὴν ἄδεια γιὰ ἀνέγερση μονῆς πάνω στὸ πανάρχαιο αὐτὸ ἱστορικό μνημεῖο...

Φωτογραφία 3. Δράση θανδάλων πάνω στο Κυκλώπειο τεῖχος στο Μουρίκι: Οἱ μεγάλιθοι ἔχουν θρυμματισθῇ προσφάτως μέ θαρειοπούλα

Ακόμη καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς πόλης τῆς Θήβας ἡ κατάσταση τῶν ἀρχαιοτήτων δὲν εἶναι καθόλου καλύπτερη. Ὁ ἀφύλακτος χώρος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰσμηνίου Διὸς (πλησίον τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν παράδοση εἶχαν ἐνταφιασθῇ οἱ υἱοὶ τοῦ Οἰδίποδα, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης) ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ σκουπιδότοπο καὶ σύννηθες στέκι περιθωριακῶν στοιχείων, καθὼς ἡ ἀνασκαφὴ καὶ περαιτέρω ἀνάδειξή του χαρακτηρίζεται ἀπὸ μακροχρόνια στασιμότητα. Ἀπέναντί του ἀκριβῶς, στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Λουκά καὶ τὸν περίξ αὐτοῦ χώρο, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο τῆς Θήβας, ἐπικρατεῖ ἐπισκευαστικός καὶ κατασκευαστικός ὄργανισμός, καθὼς ὥρισμαῖοι ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι προτίθενται νὰ τὸν μετατρέψουν σὲ «προσκύνημα». Τὸ ἐξοργιστικὸ στὴν παροῦσα περίπτωσι δὲν εἶναι μόνον τὸ γεγονὸς, ὅτι ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ ναὸς εἶναι θεμελιωμένος ἐπάνω σὲ ἀρχαῖες κτιριακὰς κατασκευὰς (**βλέπε φωτογραφία 2**), ὅπως φαίνεται ἄλλωστε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ μεριὰ τοῦ ἱεροῦ, ἀλλὰ ἡ καταστροφὴ ποὺ συντελεῖται στὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀρχαιοελληνικῆς τεχνοτροπίας ταφικὰ μνημεῖα τῶν δύο τελευταίων αἰώνων καὶ ἡ ἀπύθμενη ἀσέβεια τῶν ὑπευθύνων στὰ λείψανα τῶν νεκρῶν, ποὺ γίνονται δορὰ τῶν σκύλων! Οἱ σπασμένες ταφόπλακες, τὰ ἀνθρώπινα ὀστέα, καὶ οἱ πεταμένοι ἀρχαῖοι ὀγκόλιθοι ἀπὸ ψαμμόλιθο στὸ πίσω μέρος τῆς αὐλῆς τοῦ ναοῦ, ὅπου στοιβάζονται τὰ ἀπορρίμματα, συνιστοῦν ἓνα σύνολο, ποὺ ὄχι μόνον καλύπτει αἰσθητικά, ἀλλὰ καὶ χαρακτηρίζει τοὺς ταγοὺς τῆς Ρωμοσύνης.

Μάριος Μαρμανέας

ΤΟ ΜΗΔΕΝ, ΤΟ ΑΠΕΙΡΟΝ, ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ, Η ΜΟΝΑΣ

Τέσσερεις ανύπαρκτες έννοιες

Εἰς μνήμην τοῦ καθ. Ν. Κριτικοῦ

“Οταν πετύχαμε στο Ε. Μ. Πολυτεχνείο, την πρώτη ημέρα στὰ μαθηματικά ὁ καθ. Νίκος Κριτικός μᾶς κοίταξε προσεκτικά καὶ εἶπε: «Κύριοι, τί σημαίνει ποσό; Τί μονάδα; Τί ἀριθμός;» Κι ἔμεῖς οἱ «ἄριστοι» μείναμε ἄναυδοι· κι ἔτσι συνέχισε μὲ ἀπαλή φωνή: Ποσὸ εἶναι σύνολο ὕλης - ἐνέργειας, ὁμοιόμορφο καὶ καθορισμένο· ὁ καπνὸς δὲν εἶναι. Μονάδα δὲ αὐθαίρετο τμήμα τοῦ ἐκάστοτε ποσοῦ πλατεῖα ἀποδεκτὸ καὶ ἀριθμὸς ὁ λόγος ποσοῦ πρὸς μονάδα (᾽Αρ. = π:μ). Σταμάτησε γιὰ λίγο... καὶ ἄρχισε ἡ ἀμφισβήτηση (= «ἀγχιδασίη», Ἡράκλειτος, ἀπ. 9)· καὶ ἔτσι μπήκαμε στὰ βαθεῖα νερὰ τῆς φιλοσοφίας τῶν μαθηματικῶν.

ΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΜΑ. Τὸ Σύμπαν λειτουργεῖ καὶ ἐκφράζεται, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἑλληνες σοφοὺς, χαοτικά καὶ μὲ συστήματα κλασματομορφῶν (fractals). Διεξοδικὰ ἔχουμε ἤδη ἀναφερθῇ^{1,2}, ἀλλ’ ἂς θυμηθοῦμε τοὺς ὁρισμούς: Χάος = ἀταξία, πολυπλοκότης, ἀλλὰ καὶ νομοτέλεια. Fractals = ἐνδιάμεσες καταστάσεις ὕλης, ἀενάως ἐπαναλαμβανόμενα στοιχεῖα μικρότερα ἢ μεγαλύτερα.

Κι ἔμεῖς ἀντιλαμβανόμαστε μόνο τὸν κόσμον μας, «κόσμον τόνδε»³, ἀπὸ τοὺς πολλούς, νη-διάστατους, ἀντιῦλης κ.ἄ. Καὶ ὄχι τὴν οὐσία του ἀλλὰ τὰ φαινόμενα καὶ ὄχι ὅλα⁴. Δὲν μπορεῖ ὁ ἐγκέφαλός μας – ἀκόμα – νὰ νοήσῃ χαοτικές καταστάσεις ἢ κλασματομορφές. Ὅ,τι μηνύματα τοῦ στέλνουν οἱ αἰσθήσεις καὶ οἱ συσκευές, τὰ μετατρέπει ἢ σὲ «ἀπλᾶ» σχήματα (κύβους, τρίγωνα, γραμμές) μὲ βάση τὸ σημεῖο (•) ἢ σὲ ἀριθμούς μὲ βάση τὴ μονάδα (1). Γιὰ νὰ καθορίσῃ δὲ τὰ μεγέθη «ἐφεῦρε» τὰ ὁριακὰ «ἀπείρως μεγάλο», τὸ ἀπειρον (∞) καὶ τὸ «ἀπείρως μικρό», τὸ μηδέν (0). Κι αὐτὲς εἶναι οἱ βάσεις τῶν ἐφηρμοσμένων μαθηματικῶν, τὰ (ἀναπόδεικτα) ἀξιιώματα.

ΤΑ ΟΡΙΑ. Ἡ ἀντίληψη τῆς φύσεως ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴ διαδικασία τῶν ὁρίων (limes)· δηλαδὴ σὲ ὅλες μας τὶς αἰσθήσεις σχηματοποιούμε τὰ προσλαμβάνοντα αἰσθήματα. Λ.χ. μέσα στὴν ὀχλαγωγία ξεχωρίζουμε τὴ φωνὴ τοῦ συνομιλητοῦ μας, ἐνῶ τὸ μαγνητόφωνο δὲν τὴ διακρίνει· στὴ μουσικὴ ὁριοθετοῦμε διαφορὰ ἡμιτονίου (do, do#, re...). Ἐπίσης βλέπουμε σχηματικά τὰ ἀντικείμενα· λ.χ. ἓνα δένδρο τὸ νοοῦμε κυρίως ὡς περίγραμμα, σὲ δεύτερο ἐπίπεδο ὡς φῶς - σκια καὶ τέλος μὲ χρωματικὲς διαβαθμίσεις.

Στὰ μαθηματικά συμβολίζουμε $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = a$ ἢ $f(x) \rightarrow a$ γιὰ $x \rightarrow +\infty$ καὶ δια-

βάζουμε «ἡ συνάρτηση $f(x)$ τείνει στὸ a , ὅταν τὸ x τείνει στὸ σὺν ἄπειρο»⁵. Ἔτσι κάθε ὄριο $= \lim(fx)$ πλησιάζει ἀενάως, ἀλλὰ δὲν φθάνει ποτὲ τὸ φανταστικὸ σύννορο. Παράδειγμα, τὸν Πυθαγόρειο ἀριθμὸ $\Phi = 1,618034...$ τὸν πλησιάζουμε, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸν φθάσουμε ποτέ.

Αὐτὸς δύνανται νὰ ληφθῇ εἴτε ὡς ὁ λόγος δύο συνεχόμενων ὄρων τῆς σειρᾶς 1,

$$2, 3, 5, 8, \dots, 89, 144, \dots \quad (144:89 = 1,61798) \quad \text{εἴτε ὡς } \Phi = \frac{\sqrt{5}+1}{2} \quad \text{εἴτε ὡς κλασματικὸ ὄριο } \Phi = \text{ὄρ} \left(1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \dots}} \right).$$

ΤΟ ΑΠΕΙΡΟΝ. Ἡ ἔννοια τοῦ ἀπείρου (∞) εἶναι ἓνα μαθηματικὸ ἀξίωμα, μία παραδοχὴ ὅτι εἶναι τὸ ὄριο τοῦ ἀθροίσματος ὅλων τῶν φυσικῶν ἀριθμῶν ($\text{ὄρ}\Sigma_N = \infty$). Ἀλλὰ ὡς ὄριο εἶναι κι αὐτὸ ἀνύπαρκτο, ἀφοῦ σὲ ὁποιοδήποτε ἄπειρο μπορούμε νὰ προσθέσουμε καὶ ἄλλους ἀριθμούς. Λ.χ. θὰ μπορούσαμε νὰ γράψουμε $\infty + \infty$ ἢ ∞^2 ἢ ∞^∞ , ἔννοιες χωρὶς κανένα νόημα, μία οὐτοπία, ἓνα φάσμα ἀνύπαρκτο.

Τὸ ἐπίθετο «ἄπειρος, ον» ἢ «ἀπείρων» (Ὅμηρος) < ἀπέρας τὸ χρησιμοποιοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες γιὰ νὰ δηλώσουν τὸ ἀχανές δηλαδή τὸ πολὺ μεγάλο καὶ κυρίως τὸ ἀτέρμονο, τὸ ἀέναιο, τὸ κυκλικόν: «δακτύλιος ἀπείρων». Καὶ τὸ ἔδωσαν στὸ «ἀνόητον» (=μὴ ἀντιληπτό) Σύμπαν, ἀλλ' ὄχι στὸν δυνάμενο νὰ κατανοηθῇ «κόσμον» μας¹:

1. Ἀναξίμανδρος: Ἀρχὴ (= Σύμπαν) τὸ ἄπειρον κινούμενον... ἅπαντας κόσμους...

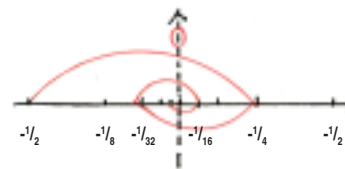
2. Ἡράκλειτος: «Κόσμον τόνδε (τὸν ἴδιο μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους)...

3. Ἐμπεδοκλῆς 46: «κόσμον μὲν ἓνα οὐ τὸ (Σύμπαν) εἶναι ἀλλ' ὀλίγον» καὶ ὁ Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης σαφέστατα: «Τὸ μὲν πᾶν ἄπειρον, τὸν δὲ κόσμον πεπεράνθαι».

ΤΟ ΜΗΔΕΝ. Γνωρίζουμε ὅτι ὅταν $v \rightarrow \infty$ τότε $\frac{1}{v} \rightarrow 0$. Ἰδιαιτέρα

$$\text{ὄρ}(-1)^v \cdot \frac{1}{2^v} = 0, \quad \text{ὅταν } v \rightarrow \infty. \text{ Στὸ ὑποτιθέμενο}$$

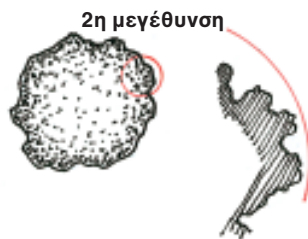
μηδὲν οἱ τιμὲς πλησιάζουν πότε ἀπὸ ἀριστερὰ καὶ πότε ἀπὸ δεξιὰ (Σχ. 1). Σὰν ἀντίστροφα ποσά, ὅταν δὲν ὑπάρχει τὸ ἄπειρον, οὔτε τὸ μηδὲν ὑπάρχει. Πράγματι σὲ ἓνα ἀσύλληπτα μικρὸν ἀριθμὸ θὰ ὑπάρχει ἀενάως ἓνας μικρότερος (fractal) μέχρι πλήρους ἐξαφανίσεως. Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τοῦ μηδενός, ἡ ἀνυπαρξία, τὸ κενὸ σύνολο (μηδὲν < μὴ + δὲ + ἔν = οὔτε κἂν ἓνα. Λατίν: nihil < ni + hilum < nit *lihus < νη + ἔλαχϋς = οὐδ' ἐλάχιστον!

Σχ. 1. Παράσταση $\text{ὄρ}(-1)^v \cdot \frac{1}{2^v} = 0$.

Οἱ Ἕλληνες φυσικοὶ ἀντὶ τῆς λέξεως «μηδέν» χρησιμοποιοῦσαν εἴτε τὸ «μὴ ὄν» εἴτε τὸ «οὐδέν». Ὁ Δημόκριτος «προσαγορεύει τὸν τόπον (χώρον) τῷ κενῷ (ῆτοι) τῷ οὐδενὶ καὶ τῷ ἀπείρῳ»⁶. Δηλαδή ἀνύπαρκτον = $0 = \infty$. Ὁ Ἀριστοτέλης, ἀναφερόμενος στὶς βασικὲς μαθηματικὲς ἔννοιες, τὶς θεωρεῖ ὡς «τὰ ἐν ἀφαιρέσει ὄντα» ἥτοι τελείως αὐθαίρετες («Περὶ ψυχῆς» Γ4). Ὁ Πλάτων ἀναφέρεται ἐκτενῶς στὸν «Σοφιστὴ» εἰς τὸ «ὄν». Εἰδικώτερα οἱ σοφιστὲς προσπάθησαν νὰ ξεκαθαρίσουν τὸ «ὄντως ὄν» ἀπὸ τὸ «μὴ ὄν», τὶς ἀληθεῖς ἔννοιες ἀπὸ τὶς ὑποθετικὲς/ψευδεῖς. Ἰδίως ὁ Γοργίας ἀναφέρει σαφῶς στὸ «Περὶ ὄντος» 67: «καὶ δὴ τὸ μὲν μὴ ὄν οὐκ ἔστιν. Εἰ γὰρ τὸ μὴ ὄν ἔστιν, ἔσται τε ἅμα καὶ οὐκ ἔσται(!)... ὅπερ παντελῶς ἄτοπον»· καὶ στὸ 69 κεφ.: «ὥστε οὐκ ἔστι πον τὸ ἄπειρον».

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ. Μέχρι τὰ μέσα τοῦ 20ου αἰ. τὸ σημεῖον ἐθεωρεῖτο ἡ δάσις τῆς γεωμετρίας, ὡς τὸ «νοητὸν στοιχεῖο τοῦ χώρου, χωρὶς διαστάσεις καὶ σχῆμα· ἄλλος ὁρισμός: «ἡ τομὴ δύο εὐθειῶν». Καὶ οἱ δύο εἶναι τόσο ἀμήχανοι, ὥστε τὰ νεώτερα (Modernes) μαθηματικὰ θεωροῦν τὸ «σημεῖον» ὡς ἀρχικὴ (= ὑποθετικὴ) ἔννοια καὶ δὲν τὸ ὁρίζουν⁷. Πράγματι, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει διαστάσεις εἶναι ἀνύπαρκτο. Καὶ ὅσο κι ἂν ἔχη ὄριο τὸ μηδέν, ὅταν τὸ μεγεθύνουμε θὰ εἶναι συνεχῶς ἓνα κυκλοειδὲς fractal (Σχ. 2).

Σχ. 2. Μεγέθυνση ἐνὸς «σημεῖου».

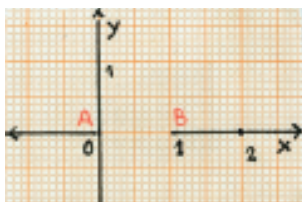
Οἱ Ἕλληνες χρησιμοποιοῦσαν ἀντὶ τῆς λέξεως «σημεῖον» (< σῆμα = σημάδι) τὴ «στιγμὴ» (< στίζω = τσιμπῶ μὲ λεπτότατη βελόνα) καὶ δὲν τὴ θεωροῦσαν ὑπαρκτὴ ἀλλὰ ὑποθετικὴ ἔννοια. Ὁ Ἀριστοτέλης βεβαιώνει: «ἡ στιγμή ὥσπερ ἡ στέρεσις» (= ἀνυπαρξία: «Περὶ ψυχῆς» Γ6) καὶ «οὐδ' ἡ στιγμή τῆς γραμμῆς διαίρεσις» («Φυσικά» 220α).

Η ΜΟΝΑΣ. Στὸν πρόλογο εἶδαμε, πὼς ὁ καθ. Κριτικὸς ὥριζε τὴν μονάδα ὡς αὐθαίρετο τμήμα πρὸς μέτρηση ὁμοειδῶν ποσῶν. Μποροῦν, ὅμως, νὰ ὑλοποιηθοῦν οἱ ἔστω αὐθαίρετες μονάδες; Ἐνα ἀπὸ τὰ συστήματα μονάδων, τὸ Παγκόσμιο Σύστημα (SI) ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 βασικὲς μονάδες, ἐξ ὧν τὸ μέτρον (m), τὸ χιλιόγραμμα μάζης (kg), τὸ δευτερόλεπτον (s). Ὅλες ὅμως, πλην τῆς πλήρους αὐθαιρεσίας των, ἀπέτυχαν νὰ καθορισθοῦν πλήρως, ἀφοῦ εἶναι ἀξιομειούμενα, καθότι ἡ φύση εἶναι ἀενάως μεταβαλλόμενη. «Ποταμῷ γὰρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δις τῷ αὐτῷ οὐδὲ οὐσίας δις...» (Ἡράκλειτος, ἀπ. 91).

1. Τὸ «μέτρον»⁸ ἀπέτυχε νὰ εἶναι τὸ 1:40.000.000 τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Γῆς (~40.010.000) καὶ ἡ «μέτρησή» του μὲ τὸ Κρυπτόν 86 ἀμφίδολη. Ἡ ταχύτης τοῦ φωτὸς ὡς παγκόσμια σταθερὰ καταρρίπτεται ἀπὸ τὴν ἔρευνα.

2. Ἡ μάζα μετριέται μὲ τὸ «βάρος» $B = m \cdot g$ (ὅπου $g = 9,81$ σὲ ἀνεφάρμοστες «ιδανικὲς» συνθῆκες, διαρκῶς μεταβαλλόμενο στὴ Γῆ, πολὺ μικρότερο στὴ Σελήνη καὶ ἐλάχιστο στὸ διάστημα).

3. Τὸ δευτερόλεπτο εἶναι ἴσον μὲ 1:86.400 τῆς ἀληθοῦς ἡμέρας. Ἀλλὰ αὕτη εἶναι μεταβλητὴ κι ἔτσι λαμβάνουμε μία αὐθαίρετη μέση ἡμέρα. Ἡ δυσκολία καθορισμοῦ του γίνεται ἀνυπερβλητὴ μὲ τὸ διαχωρισμὸ σὲ χιλιάδες «ἴσα» κομμάτια. Ἐπόμενον εἶναι νὰ διορθώνεται κάθε χρόνο ἡ παγκόσμια ὥρα μὲ ἀστρονομικὲς παρατηρήσεις.

Σχ. 3. Η «μονάδα» $AB \approx 1$.

Οί φυσικές μονάδες λοιπόν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπροσδιόριστες καὶ αὐθαίρετες, εἶναι οὐσιαστικῶς ἀνύπαρκτες. Ἀλλὰ καὶ ἡ μαθηματικὴ μονάς (=1) στὴν ἀριθμητικὴ εἶναι ἀκαθόριστη (ἓνα δέντρο: ποῖο δέντρο; μέχρι ποῦ τελειώνει κ.λπ.), στὴ δὲ ἀναλυτικὴ γεωμετρία (Σχ. 3) δὲν προσδιορίζεται, ἀφοῦ τὰ δύο ἄκρα τῆς A καὶ B εἶναι ὀριακὰ σημεῖα.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΣ.

Πολλοὶ Ἕλληνες φιλόσοφοι ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν ἔννοια τῆς Μονάδος, ὅπως ὁ Πλάτων πού τὴν ταύτιζε μὲ τὸ Ἐν («Φαίδων»), ὁ Ἀριστοτέλης καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ Πυθαγόρας. Βέβαια, ἐφ' ὅσον δὲν μᾶς ἄφησε κανένα γραπτὸ λόγο, μαθαίνουμε ἐμμέσως ἀπὸ τοὺς «Ἀνωτέρους Πυθαγορείους»⁶ τὰ ἐξῆς περιεργα: «ἀρχή (;) ἀπάντων μονάδα· ἐκ δὲ μονάδος ἀόριστον (;) δυνάδα (σελ. 449). «Ἐν καὶ πλῆθος» (= ἀντιδιαστολὴ πρὸς τὰ πολλὰ) (σ. 452). «Τὰ σώματα ἐξ ἀριθμῶν καὶ τὸν ἀριθμὸν εἶναι μαθηματικὸν ἀδύνατον ἐστὶ... οὐχ αἰγε μονάδες μέγεθος ἔχουσιν» (!) (σ. 454). Καὶ τέλος «τὴν μὲν μονάδα... ἐπὶ τὸ ποιητικὸν αἷτιον (= δημιουργίας), ὅπερ ἐστὶ νοῦς, ὁ Θεός» (!) (σ. 454).

Τὶ ἐννοοῦσε ὁ Πυθαγόρας μὲ τὰ ἀνωτέρω, πού μόνο μέσῳ τρίτων καὶ ἀποσπασματικὰ γνωρίζουμε; Ἄγνωστον. Πάντως ὁ ἐρευνητὴς Ἰππ. Δάκογλου στὸ τετράτομο πρωτότυπο ἔργο του⁹ ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ Πυθαγόρειος Μυστικὸς Κώδιξ κρύβεται μέσα στὴν ὑπερβατικὴ ἐξίσωση $0 + \infty = 1 = \Theta\text{Ε}\text{Ο}\Sigma$, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ ἀποδεικνύη. Ὅμως κατὰ τὴν «ἀριθμοσοφία» πού χρησιμοποιεῖ ὁ Ἰ.Δάκογλου, $\Theta\text{Ε}\text{Ο}\Sigma = 9 + 5 + 70 + 200 = 284 = 14 = 5$ καὶ $\Sigma\text{Η}\text{ΜΕΙ}\text{Ο}\text{Ν} = 383 = 14 = 5$. Ἄρα Θεός = Σημεῖον καὶ ἡ ἐξίσωση γίνεται $0 + \infty = 1 = \Sigma\text{Η}\text{ΜΕΙ}\text{Ο}\text{Ν} = \Theta\text{Ε}\text{Ο}\Sigma$ καὶ περιέχει τὶς τέσσερις ἀνύπαρκτες ἔννοιες, ταυτισμένες μὲ τὸν ἀνύπαρκτο θεὸ - δημιουργό¹⁰.

ΓΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ. Ἀποδείξαμε λοιπόν, ὅτι στὴν οὐσία τοὺς οἱ ἔννοιες αὐτὲς εἶναι φανταστικές. Ὅμως στὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες καὶ τὰ μαθηματικὰ τὶς χρησιμοποιοῦμε γιὰ ἐπίλυση προβλημάτων (ὅρια, φθίνουσες σειρές, ἀπειροστικὸς λογισμὸς, διαφορικός - ὀλοκληρωτικός, ἀριθμητικὴ, γεωμετρία κ.ἄ.). Ὁ κοινὸς νοῦς στὴν προσπάθειά του νὰ «ξεμπερδεύη» (ν' ἀπαλλαγθῇ ἀπὸ ἐνοχλητικὲς καταστάσεις) ἐπινοεῖ τέτοιου εἴδους ἔννοιες: θάνατος, θεός, ἀρχή, χρόνος... Ξεκαθαρίζοντας τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τὸ ψευδὲς θὰ βελτιώνουμε ἀενάως τὶς ἕως τώρα περιορισμένες πνευματικὲς ἱκανότητές μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κ. Καρμιράντζος, «Big-Bang - Χάος - Fractals», «Δ», τ. 230.
2. Κ. Καρμιράντζος, «Κοσμικὸ μὶσθῶμα "Σάγμα"», «Δ», τ. 231.
3. Ἡράκλειτος, fr. ἀπ. 30.
4. Ν. Καζαντζάκης, «Ἀσκητική», σ. 13.
5. Ν. Κριτικός, «Στοιχεῖα Ἀνωτ. Μαθηματικῶν», Ἐκδ. Ε.Μ.Π.
6. Diels - Kranz, «Προσωκρατικοί», Δημόκριτος, (Διδ. 37).
7. «Kleine Enzyklopedie Mathematic», ἐκδ. Παγουλάτος.
8. Κ. Καρμιράντζος, «Τὸ γαλλικὸν μέτρον», «Δ», τ. 205.
9. Ἰ. Δάκογλου, «Ὁ Μυστικὸς Κώδικας τοῦ Πυθαγόρα», Ἐκδ. «Νέα Θέσις».
10. Κ. Καρμιράντζος, «4 μυστικὰ τῶν Ἑλλήνων», «Δ», τ. 243.

Κωστὴς Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων ΕΜΠ

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Βυζάντιο, Τουρκοκρατία, Νεοελληνικό κράτος

Για μία ακόμη φορά η Ἀρχὴ Προστασίας Προσωπικῶν Δεδομένων προκάλεσε τὴν μὴνιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλου. Αἰτία στὴ συγκεκριμένη περίπτωση στάθηκε ἡ ἀπόφαση τῆς Ἀρχῆς, ποὺ συνιστοῦσε στὴν ἑλληνικὴ Πολιτεία νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα, σὲ ὅσους μαθητὲς δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παρακολουθοῦν τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα, νὰ ἀπαλλάσσονται τῆς διδασκαλίας, δίχως νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ προσκομίσουν κάποιο πιστοποιητικὸ «μὴ ὀρθόδοξων» θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, παρὰ μόνο μία ἀπλὴ ὑπεύθυνη δήλωση τῶν γονέων τους. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος στάθηκε ιδιαίτερα σκληρὸς στὴν προσωπικὴ ἐπίθεση ποὺ ἐξαπέλυσε κατὰ τοῦ προέδρου τῆς Ἀρχῆς κ. Δαφέρμου, ἀποκαλώντας τον «γραινύλο» καὶ «προδότη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ».

Ὡστόσο ὁ πατριωτισμὸς τῆς Ὁρθοδοξίας ἀνατρέπεται καὶ διαψεύδεται ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα, ποὺ ἀποκαλύπτουν τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιξε ἡ ἀνάμιξη τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἐκπαίδευση τῶν Ἑλλήνων. Ἀντιπαρερχόμενοι τὸν μῦθο τοῦ «Κρυφοῦ Σχολειοῦ» διαπιστώνουμε, ὅτι ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὸ μέτρο ποὺ ἐπηρέαζε τὴν Παιδεία, ἀποσκοποῦσε πάντα στὴν ὑποταγὴ (πνευματικὴ καὶ ἐθνικὴ) τῶν Ἑλλήνων καὶ στὴ διαιώνισή μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο καθεστώτων δουλείας, ὅπως θὰ ἀποδειχθῇ σὲ σειρὰ ἐρευνῶν μας, ποὺ θὰ καλύψουν τὶς περιόδους τοῦ Βυζαντίου, τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τοῦ Νεοελληνικοῦ Κράτους.

Ἡ ἀντίσταση τῶν πανεπιστημίων καὶ ἡ κατάργησή τους

Ὡς ἦταν ἀναμενόμενο, οἱ σφαγὲς καὶ οἱ διωγμοὶ εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων στὸ Βυζάντιο καὶ ἡ ἀπαγόρευση ἢ περιορισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας ὠδήγησαν τὴ διανόηση τῆς αὐτοκρατορίας, δηλαδὴ τοὺς Ἑλληνες φιλοσόφους καὶ τοὺς ἑλληνικῆς παιδείας μετέχοντες ἄλλοεθνεῖς συναδέλφους τους, νὰ ἀναζητήσουν τρόπους διάσωσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἀπὸ τὸν σκοταδισμό, πρᾶγμα καθόλου εὐκόλο ἐφ' ὅσον ἡ ρωμαϊκὴ ἀρχουσα τάξη εἶχε δεχθῇ τὸν Χριστιανισμό ὡς ἐπίσημη θρησκεία τῆς αὐτοκρατορίας – μία πολιτικὴ ἐπιλογὴ ποὺ τὴ διευκόλυνε νὰ ἐξουσιάσῃ τὸ ἀσταθὲς πολυεθνικὸ μωσαϊκὸ τῶν «Ρωμαίων».

Σύμφωνα μὲ τὸν Παπαρηγόπουλο¹, στὴν ἐπανάσταση τοῦ Ἰσαυροῦ Ἰλλου

1. Κωνσταντῖνος Παπαρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 49, ἐκδόσεις «ΦΑΡΟΣ», Ἀθῆνα 1983.

(484 μ.Χ.) κατά τοῦ αὐτοκράτορα Ζήνωνα ὑποκινητὴς φαίνεται ὁ νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος Παμπρέπιος: «Τὸ παλιὸ θρησκευμα εἶχε ἀκόμη πολλοὺς ὁπαδοὺς στὸ κράτος. Οὕτε ὁ ἰσχυρὸς Θεοδόσιος οὕτε οἱ πολυάριθμοι διατάξεις τῶν διαδόχων του εἶχαν καταφέρει νὰ ἀνασύρουν τὶς προαιώνιες ρίζες του σ' ὅλη τὴν Ἀνατολή. Κυρίως ἔσχε μὲ τὴν τόλμη καὶ τὴν παιδεία πολλῶν ἐθνικῶν, πὺν τρέφονταν παντοτε μὲ τὰ ὄνειρα τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ δὲν ἀπελπιζονταν ὅτι θὰ ξαναδοῦν κάποτε νὰ θριαμβεύουν οἱ χαριτωμένοι μῦθοι τους πάνω στὰ ἐρείπια τοῦ ἀδιάκοπου ἐμφύλιου πολέμου τῶν Χριστιανῶν. Κύρια πηγὴ τῶν φαντασιώσεων αὐτῶν ἦταν καὶ τώρα ἀκόμη ἡ Ἀθήνα. Ἐδῶ ἄκμαζε στὰ χρόνια αὐτὰ ὁ Πρόκλος, πὺν ἐπωνομάστηκε μέγας· ἐδῶ ὁ Μαρίνος, ὁ μαθητὴς τῶν Ἰσιδώρου, ὁ Δαμάσκιος, ὁ Ἡραΐσκος, ὁ Γέσσιος, ὁ Ἀγάπιος, ὁ Ἀσκληπιάδης, ὁ Ἀμμόνιος, ὁ Ἐρυνθραῖος (...). Ἕνας ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους πὺν ἄκμασαν στὰ χρόνια αὐτὰ ἦταν καὶ ὁ Παμπρέπιος ἀπὸ τὶς Θῆδες τῆς Αἰγύπτου, πὺν ἦλθε στὴν Ἀθήνα καί, ἀφοῦ διωρίστηκε γραμματικὸς, δίδαξε ἀρκετὰ χρόνια καὶ διδάχτηκε τὴν ἀνώτατη σοφία ἀπὸ τὸ μεγάλο Πρόκλο (...). Ἀργότερα ὁ Παμπρέπιος ἀναμίχτηκε στὴν πολιτικὴ, παρακολουθώντας τὴν πολυτάραχη τύχη τοῦ στρατηγοῦ Ἰσαυροῦ². Στὴν ἐπανάσταση πὺν ἀκολούθησε, ὁ Ἴλλος ἔσπεψε αὐτοκράτορα τὸν πατρίκιό Λεόντιο στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἔξω ἀπὸ τὴν Ταρσό. Ὁ ἴδιος ἔγινε ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ καὶ μάγιστρος, δηλαδὴ πρόεδρος τῆς κυβένησης, διωρίστηκε ὁ Παμπρέπιος. Ἐδρα τῶν ἐπαναστατῶν ἦταν ἡ Ἀντιόχεια. Ὁ Ἴλλος ἐπίσης ὑποσχέθηκε ἀνεξιθρησκεία καὶ συγκρότησε στρατὸ 70.000 ἀνδρῶν. Καὶ ὁ Παπαρρηγόπουλος σημειώνει: «Λέγεται πῶς, ἂν ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος τῆς Ἀθήνας μελετοῦσε τὴν ἀνθρώπινη ἐθνικὴ θρησκευτικὴ φύση, φαινόταν νὰ ἔχη πλησιάζει τὸν σκοπὸ του³. Τελικὰ ὁ Ἴλλος ἠττήθηκε ἀπὸ τὸν στρατηγὸ τοῦ Ζήνωνα Ἰωάννη τὸ Σκύθη, ἐνῶ ὁ Παμπρέπιος βρῆκε οἰκτρὸ θάνατο ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ Ἰλλου, ὁ ὁποῖος θεωρώντας τὸν ὑπεύθυνον γιὰ τὴν ἀποτυχία του, τὸν γκρέμισε ἀπὸ τὰ τεῖχη τοῦ κάστρου, στὸ ὁποῖο εἶχαν καταφύγει κυνηγημένοι.

Ὁ Παπαρρηγόπουλος ἀναφέρει ἀκόμα μία «συνωμοσία» φιλοσόφων στὰ χρόνια πὺν αὐτοκράτορας ἦταν ὁ Ζήνων: «Ὁ Σεβηριανὸς ἀπὸ τὴ Δαμασκὸ, μαθητὴς καὶ αὐτὸς τῶν σχολῶν τῆς Ἀθήνας, ἀπέκτησε πολλὴ φήμη στὴν Κωνσταντινούπολη λόγῳ τῆς ἐπιστήμης του. Λέγεται μάλιστα ὅτι ὁ Ζήνων τοῦ εἶχε προτείνει τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα, ἂν δεχόταν τὸ ἅγιο δάπτισμα. Ὁ Σεβηριανὸς ὅμως ὄχι μόνο δὲν δέχτηκε ἀλλὰ καὶ μὲ κάποια σκευωρία προσπάθησε νὰ ἀναγκάσῃ τὸν βασιλεῖα ν' ἀνορθώσῃ τὴν εἰδωλολατρία, ἀφοῦ μελέτησε ἴσως καὶ τὴν καθάρειά του, γιὰ τὸ οἱ λεπτομέρειες αὐτοῦ τοῦ γεγονότος δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστές⁴.

Μόλις ὁ Ζήνων πληροφορήθηκε τὰ σχέδια τῶν φιλοσόφων, διέταξε ἀμέσως τὴ δίωξή τους. Ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς – καθηγητὲς οἱ περισσότεροι τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας, ὅπως ὁ Σεβηριανός, ὁ Ἡραΐσκος, ὁ για-

2. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 50.

3. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 51.

4. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 51.

τρὸς Γέσσιος, ὁ Γαζαῖος Ζώσιμος, ὁ Ἀγάπιος καὶ ἄλλοι φιλόσοφοι, καταδιώχτηκαν. Ὁ Γέσσιος, ποὺ εἶχε γίνεи πολὺ πλούσιος ἀπὸ τὴν ἱατρικὴ ἀλλὰ αὐτό, ἀπ' ὅ,τι φαίνεται, δὲν ἀλλοίωσε τὴν προσωπικότητά του, παρουσιάστηκε πιὸ τολμηρὸς ἀπ' ὅλους, καὶ τιμωρήθηκε μὲ θάνατο, προσθέτοντας ἔτσι καὶ τὸ δικό του ὄνομα στὸ μακρὺ κατάλογο τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων καὶ φιλοσόφων, ποὺ ἀντιστάθηκαν στὸν σκοταδισμό μὲ τίμημα τῆ ζωῆ τους.

Ἡ τελευταία κίνηση τῶν νεοπλατωνικῶν φιλοσόφων συνέβη ἐπὶ Ἰουστινιανου τοῦ 529 μ.Χ. μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐξοντωτικὴ νομοθεσία τοῦ τελευταίου, ποὺ πρόσταζε νὰ βαπτισθοῦν χριστιανοὶ ὅλοι οἱ ὑπῆκοοι τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας – πλὴν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀποφασισμένος νὰ ξεριζώσῃ διὰ παντὸς τοὺς ἑλληνικοὺς τρόπους, ἐπέβαλε τὴ θανατικὴ ποινὴ σὲ ὅσους ἐνέμεναν στὴν «ἐλληνικὴ πλάνη». Μὲ τὸν ἴδιο νόμο ἀπαγόρευε στοὺς Ἑλληνες φιλοσόφους νὰ διδάσκουν. Τὸ σχετικὸ ἐδάφιο τοῦ νόμου ποὺ θέσπισε εἶναι τὸ ἀκόλουθο: «[...]/ *Θὰ παρεμποδίσουμε δὲ κάθε μάθημα ποὺ διδάσκεται ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ πάσχουν ἀπὸ τὴ νόσο τῶν ἀνόσιων Ἑλλήνων*, ἔτσι ὥστε νὰ μὴν προσποιοῦνται ὅτι διδάσκουν ὅσους φοιτοῦν κοντά τους, διαφθείροντας τίς ψυχὰς τῶν μαθητῶν μὲ δῆθεν ἀλήθειες. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀπολαύσουν σίτιση ἀπὸ τὸ δημόσιο ταμεῖο⁵ αὐτοὶ ποὺ δὲν ἔχουν ἐλευθερία λόγου, οὔτε θὰ διεκδικήσῃ κανεὶς γιὰ χάρη τους ἄδεια ἀπὸ τὰ θεῖα γράμματα ἢ τοὺς πραγματικὸς τύπους. Γιατὶ ἐδῶ, ἂν φανῇ κανεὶς τέτοιος ἄνθρωπος καὶ δὲν τρέξῃ σὲ τίς ἅγιες ἐκκλησίες μας μαζί μὲ τοὺς συγγενεῖς του, ὅποιος ἔχει, δηλαδὴ μαζί μὲ τὰ παιδιά καὶ τίς γυναῖκες του, θὰ τιμωρηθῇ μὲ τίς προαναφερθεῖσες ποινές. Οἱ περιουσίες τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν θὰ δοθοῦν στὸ δημόσιο, ἐνῶ οἱ ἴδιοι θὰ παραδοθοῦν στὴν ἐξορία [...]. Θεσπίζουμε τοὺς ἴδιους νόμους καὶ γιὰ τοὺς ἀλιτήριους Ἑλληνες καὶ γιὰ τοὺς μανιχαίους, τῶν ὁποίων μέρος εἶναι οἱ βορβορίτες» («Ἰουστινιάνειος Κώδικας», 1.11.10).

Μὲ ἡγέτῃ τὸν Θωμᾶ, κοιαίστωρα τοῦ Ἱεροῦ Παλατίου καὶ πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς Κωδικοποίησης τῆς Αὐτοκρατορικῆς Νομοθεσίας, οἱ Ἑλληνες διανοούμενοι προσπάθησαν νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανό. Ἀπέτυχαν ὅμως καί, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, συνελήφθησαν ὅλοι καὶ ἐκτελέστηκαν. Τὴν κίνησή τους ἀκολούθησε διωγμὸς κατὰ παντὸς Ἑλλήνα διανοουμένου, ποὺ κράτησε δύο χρόνια.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ὁ αὐτοκράτωρ σχεδίαζε νὰ δώσῃ τὸ τελειωτικὸ χτύπημα στὸν πολιτισμό, στὴν Ἀθήνα «ἡ νεοπλατωνικὴ φιλοσοφία ἐμψυχώθηκε ἰδιαίτερα στὸ τέλος τοῦ 5ου καὶ σὲ τίς ἀρχὲς τοῦ 6ου αἰῶνα μὲ τὸν ὀνομαστὸ Πρόκλο, ποὺ δίδαξε ἐδῶ ἐκεῖνα τὰ χρόνια. “Ὁ Πρόκλος”, λέει ὁ Κουζέν στὸ σύγγραμμά του μὲ τὸν τίτλο “Καθολικὴ Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας”, “ἦταν ὁ πιὸ σπουδαῖος γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ ἄφησε σχόλια γιὰ τὸν Εὐκλείδη καὶ τὸν Πτολεμαῖο, ποὺ περιλαμβάνουν τὰ τελειότερα ἴσως συμπεράσματα τῆς ἀρχαίας μαθηματικῆς ἐπιστήμης. Γνώριζε ἐπίσης λεπτομερικὰ ὅλα τὰ τότε

5. Ἀναφορὰ στοὺς σοφιστὲς, τοὺς δασκάλους ρητορικῆς καὶ φιλοσοφίας τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς, οἱ ὁποῖοι σιτίζονταν δωρεὰν στὸ Πρυτανεῖο.

θηρησκεύματα, τὰ ὁποῖα σεβόταν τόσο πολύ, ὥστε ἀποκαλοῦσε τὸν ἑαυτό του ἱεροφάντη ὅλου τοῦ κόσμου»». Καὶ συνεχίζει ὁ Παπαρρηγόπουλος: «Ἡ νεοπλατωνικὴ λοιπὸν φιλοσοφία στὸ τέλος τοῦ 5ου καὶ στίς ἀρχές τοῦ 6ου αἰῶνα εἶχε σπουδαίους ἐρμηνευτὲς καὶ ἀντιπροσώπους. Οὔτε περιοριζόταν ἡ δραστηριότητά της μόνο στὸ θεωρητικὸ κόσμο. Ἄν ἦταν ἔτσι, ἡ μοναρχία τῆς Κωνσταντινούπολης μποροῦσε νὰ ἀδιαφορήσῃ γι' αὐτὴ καὶ νὰ τὴν ἐμψυχώσῃ μάλιστα, ὅπως ἔκανε πολλὲς φορὲς πρὶν μὲ τὸ νὰ διατηρήσῃ τὴ σπουδὴ τῆς ἀρχαίας ἐπιστήμης καὶ κυρίως νὰ τὴν ἀναπτύξῃ»⁶. Ὁ Παπαρρηγόπουλος στὴ συνέχεια θὰ παραδεχθῇ πὼς τὰ πανεπιστήμια τῆς ἐποχῆς – ποὺ διατηροῦσαν τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία ζωντανή – ἦταν ἐπικίνδυνα ὀχυρὰ τῶν Ἑλλήνων. «Εἶδαμε ὅμως ὅτι ἐπὶ Ζήνωνος οἱ ὁπαδοὶ τῆς νεοπλατωνικῆς φιλοσοφίας ἐπιχείρησαν νὰ καταλάβουν καὶ αὐτοὶ τὴν βασιλεία. Καὶ αὐτὸ ἴσως μποροῦσε νὰ μὴ θεωρηθῇ σπουδαῖο γεγονός· γιατί ἡ ἀνανέωση τῶν σχεδίων τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἡ ἀνόρθωση τῆς καθαρῆς εἰδωλολατρίας, ἡ κατὰ μέτωπο ἀντιπαράταξη στὸ χριστιανισμὸ καὶ ἡ κατατρόπωσή του ἦταν πράγματα ὀλοφάνερα ἀκατόρθωτα. Ἀλλὰ πολλὲς φορὲς ἐξηγήσαμε, ὅτι ἡ φιλοσοφικὴ διδασκαλία ἐπιχείρησε νὰ ἐπηρεάσῃ ἔμμεσα τὴ διαμόρφωση τοῦ Χριστιανισμοῦ»⁷.

Πῶς νὰ ἐρμηνεύσῃ κανεὶς τὴν ὁμολογία ἐνὸς ὑπέρμαχου τοῦ «ἐλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ», ὅπως ὁ Παπαρρηγόπουλος περὶ «ἐπηρεασμοῦ στὴ διαμόρφωση τοῦ Χριστιανισμοῦ»; Καὶ γιατί ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία ἐπηρεάζε ἀρνητικὰ τὸν Χριστιανισμό; Ὁ ἴδιος ἀπαντᾷ ὅτι «χάλαγε» τὸ δόγμα, παράγοντας αἰρέσεις: «Αὐτὴ ἡ ἔμμεση, ἡ πλάγια ἐπίδραση τῆς φιλοσοφικῆς διδασκαλίας πάνω στὸν Χριστιανισμό ἦταν ἐπικίνδυνη· γιατί ὑπέσκαπτε ἀδιάκοπα τὸ θεμέλιο λίθο τῆς ὀρθοδοξίας, πολλαπλασίαζε τὶς αἰρέσεις καὶ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα ὅχι μόνο τὴ φοβερὴ ταραχὴ τῶν πνευμάτων ἀλλὰ καὶ πολιτικὲς ἀνωμαλίες καὶ στάσεις»⁸.

Ἕνας θεός, ἓνα κράτος, μία ἐξουσία

Ὅσο ἀποκαλύπτεται καὶ ἡ ἀληθινὴ αἰτία τοῦ προβλήματος σχετικὰ μὲ τὴν ἐπικινδυνότητα τῶν αἰρέσεων ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Παπαρρηγόπουλο. Οἱ αἰρέσεις, λέει, προκαλοῦσαν πολιτικὲς ἀνωμαλίες καὶ στάσεις. Ἄρα τὸ ζήτημα πλέον μπαίνει στὴ σωστή του δάση, τὴν πολιτική. Ἡ Ρώμη, γιὰ νὰ ἐπιβιώσῃ ὡς πολυεθνικὸ κράτος, ἔπρεπε νὰ ἀμβλύνῃ τὶς διαφορὲς μεταξὺ τῶν ὑπηκόων της. Τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας τὸ εἶχε πολὺ λυμένο, ἐφ' ὅσον στίς ἀνατολικὲς ἐπαρχίες καὶ κυρίως στὰ ἀστικά κέντρα ὠμιλοῦνταν σχεδὸν ἀπ' ὅλους ἡ Ἑλληνικὴ. Δημοκρατία δὲν εἶχε – παρὰ μόνο μία ἀδύναμη σύγκλητο – ὅποτε ὁ ἓνας μονάρχης (ὁ αὐτοκράτωρ), βρισκόμενος στὴν κορυφὴ τῆς ἐξουσιαστικῆς πυραμίδας, ἔπρεπε νὰ ἐφεύρῃ καὶ μία κοινὴ κοσμοθεωρία γιὰ ὅλους τοὺς ὑπηκόους του, ὥστε πέρα ἀπὸ τὴν τυπικὴ ιδιότητα τοῦ Ρωμαίου πολίτη, ποὺ εἶχε

6. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 125.

7. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 125.

8. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 125.

Ὁ ἅγιος Θεοδόσιος, ὁ αὐτοκράτορας πὺν νομοθέτησε τὴν ἐξαφάνιση τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Στὴν ἀνάγλυφη παράσταση τῆς ἐποχῆς παρουσιάζεται ἔνοπλος νὰ συντρῖβῃ ἑλληνικὸ ναό. Τὰ διατάγματά του κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ θεμελίωσαν νομικὰ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ Μεσαίωνα.

παραχωρηθῇ σε ὅλους⁹, νὰ ἀποκτηθῇ καὶ κοινὴ συνείδηση. Ἡ συνείδηση τοῦ Ἑλληνάνθρωπου πολίτη, ποὺ εἶχε καλλιεργηθῇ ἀπὸ τὰ ἑλληνιστικά χρόνια καὶ μετὰ, δὲν συνέφερε τὴ Ρώμη, διότι ὡς ἀνθρωπότυπος συνυφασμένος μὲ τὴ φιλοσοφία καὶ τὴν ἐλευθερία δὲν ἔκανε καλὸ ὑπῆκοο, ἀλλὰ πολίτη. Ὁ αὐτοκράτωρ ὅμως δὲν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ πολίτες ἀλλὰ ἀπὸ ὑπηκόους, ποὺ νὰ εἶναι ἀφωσιωμένοι σὲ ἓνα Θεό, ἓνα βασιλιᾶ καὶ ἓνα Κράτος. Στὴν περίπτωση τῆς Ρώμης, τὸ ἰουδαϊκὸ θεοκρατικὸ μοντέλλο τοῦ παγκόσμιου ἐξουσιασμοῦ ἦταν τὸ κατάλληλο καὶ ὄχι τὸ ἑλληνικόν. Ἔτσι εἰσῆχθη καὶ τὸ θρησκευτικὸ δόγμα ὡς θεόπνευστο, ἀπόλυτο καὶ ἀλάθητο, ὥστε νὰ μὴν μπορῇ νὰ ἀμφισβητηθῇ ἀπὸ κανέναν.

Μὲ τὸ θρησκευτικὸ δόγμα νὰ ἐγγυᾶται τὴν ταύτιση ἀπόψεων μέσα στὴν πολυεθνικὴ αὐτοκρατορία ὁ μονάρχης τῆς Νέας Ρώμης πέτυχε αὐτὸ ποὺ ἀπὸ τότε ἀποτελεῖ τὸ ἰδανικὸ κάθε φασιστικοῦ καθεστώτος. Ἐνας ἀρχηγός, ἓνα κράτος, ἓνα ἔθνος καὶ στὴν περίπτωση τῆς Ρώμης καὶ ἓνας θεός! Πῶς ἀλλιῶς θὰ ἐπιδίωκε ὡς ἓνα ἔθνος αὐτὴ ἡ ἐτερόκλητη λαοθάλασσα ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τὴν Μεσοποταμία; Ἡ Ρώμη πρώτη, μὲ τὸν Ἰουδαϊσμο-χριστιανισμό σὲ ρόλο «ἰδεολογίας» τῆς τότε Νέας Τάξεως Πραγμάτων, ἐπέβαλε τὴν παγκοσμιοποίηση, ποὺ σήμερα πάλι βλέπουμε νὰ κἀνῃ τὴν ἐμφάνισή της.

Σὲ ἐκείνη τὴ φάση ἦταν ἀναγκαία ἀκόμη καὶ ἡ ἀπαγόρευση τῆς ἐπιστήμης, διότι λειτουργοῦσε ἐνάντια στὰ συμφέροντα τῆς αὐτοκρατορίας. Οἱ θετικὲς ἐπιστῆμες ἀνέτρεπαν τὸ θεόπνευστο (κρατικὸ) δόγμα καὶ ἀπειλοῦσαν τὴν Πίστη, διότι ἐξέφραζαν ἀπορίες καὶ ἀμφισβήτηση. Καὶ ὅπως ἐννοεῖ ὁ Παπαρηγόπουλος, κάθε ἀμφισβήτηση τῆς ὀρθόδοξης Πίστεως ἔθετε σὲ κίνδυνο τὴν ἐνότητα τῆς αὐτοκρατορίας. Καὶ συμπληρώνει ὁ Φωτιάδης: «Καὶ μέσα στὴν ὑπερεθνικὴ αὐτὴ συγκρότησή του, ὅπως ὁ μοναδικὸς συνδετικὸς κρίκος του εἶναι ἡ θρησκεία, βλέπει στὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ κόσμον τὸν ἀμείλιχτο ἐχθρό του¹⁰».

Ἀπὸ ποιοὺς λόγους κινδύνευε ἡ Ρώμη ἐκείνη τὴν περίοδο; Μὰ φυσικὰ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες φιλοσόφους, ποὺ μὲ τὶς ιδέες τους καὶ μὲ τὸν Ὁρθὸ τους Λόγο προκαλοῦσαν «φοβερὴν ταραχὴ πνευμάτων, πολιτικὰς ἀνωμαλίας καὶ στάσεις». Ἀρα ὁ πολιτισμός, ἡ ἐπιστῆμη καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ἔπρεπε νὰ πεθάνουν, γιὰ νὰ ζήσῃ ἡ Ρώμη μὲ τὴ νέα της κρατικὴ θρησκεία, τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ Πίστη.

Σχετικὰ μὲ τὸν νόμο τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ποὺ ἐδάφιο τοῦ παραθέσαμε καὶ ὁ ὁποῖος στράφηκε κατὰ μέτωπον ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ὁ Παπαρηγόπουλος σωστὰ ἐπισημαίνει, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς δὲν νομοθέτησε ποτὲ τὸ κλείσιμο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἄλλων φιλοσοφικῶν σχολῶν. Κάτι τέτοιο ὄντως δὲν ἀναφέρεται. Ὡστόσο, ἡ σαφέστατη ἀπαγόρευση στοὺς Ἕλληνες φιλοσόφους καὶ ἐπιστήμονες νὰ διδάσκουν εἶχε ὡς ἔμμεσο ἀποτέλεσμα καὶ τὸ τέλος τῶν σχολῶν ἐκείνων, ποὺ διατηροῦσαν ζωντανὴ «τὴ νόσον τῶν ἀνοσίων

9. Τὸ 212 μ.Χ. ὁ αὐτοκράτωρ Καρακάλλας ἔδωσε σὲ ὅλους τοὺς ὑπηκόους του τὸ δικαίωμα τοῦ Ρωμαίου πολίτη.

10. Δημ. Φωτιάδης, «Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821», τόμος α', σελίδα 82, ἐκδόσεις «Μέλισσα».

Ἑλλήνων». Ἐτσι τὸ ἔτος 529 μ.Χ. οἱ περίλαμπρες σχολὲς τῆς Ἀθήνας, τὸ λίκνο τοῦ Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ, ἐκλείσαν καὶ παραδόθηκε ἡ ἀνθρωπότητα στὰ σκοτὰ δια τοῦ Μεσαίωνα. Ὁ Μαλάλας ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἰουστινιανός: «*θεσπίσας πρόσταξιν ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας, κελεύσας μηδένα διδάσκειν φιλοσοφίαν μήτε νόμιμα ἐξηγεῖσθαι*», δηλαδή ὅτι ἀπαγορεύτηκε ἡ διδασκαλία τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς νομικῆς ἐπιστήμης. Καὶ ἄλλος ἀνώνυμος χρονογράφος ἰσχυρίστηκε περὶ πού τὸ ἴδιο, γράφοντας ὅτι «*ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς πέμψας εἰς Ἀθήνας, ἐκέλευσε μηδένα τολμᾶν διδάσκειν φιλοσοφίαν καὶ ἀστρονομίαν*», προσθέτοντας στὶς ἀπαγορευμένες ἐπιστῆμες καὶ τὴν ἀστρονομία¹¹. Ἑπτὰ φιλόσοφοι τῶν Ἀθηνῶν, οἱ ὁποῖοι προφανῶς δὲν δέχτηκαν οὔτε τὴ βάρβαρη – πού πρόσταζε ὁ νόμος – ἀκολούθησαν τὸ δρόμο τῆς ἐξορίας καὶ βρῆκαν ἀρχικὰ καταφύγιο στὴν Περσία τοῦ Χοσρόη. Αὐτοὶ ἦταν: Δαμάσκιος ὁ Σύριος, Σιμπλίκιος ὁ Κίλικας, Εὐλάμπιος ὁ Φρύγας, Πρισκιανὸς ὁ Λυδός, Ἑρμείας καὶ Διογένης ἀπὸ τὴ Φοινίκη καὶ Ἰσίδωρος ὁ Γαζαῖος. Οὔτε καὶ ἐκεῖ ὅμως ἔμειναν γιὰ πολὺ καιρὸ παρὰ τὴν προστασία πού τοὺς παρέιχε ὁ Πέρσης μονάρχης. Ἐπέστρεψαν κρυφὰ στὴν Εὐρώπῃ καὶ μετὰ πέρασαν στὴ βόρειο Ἀφρική. Ἐκεῖ ἀποχώρησαν στὴν ἔρημο, στὴν ὁποία καὶ ἔμειναν μέχρι τὸ θάνατό τους. Ὁ Παπαρρηγόπουλος ἀναρωτιέται ρητορικά: «*Τὸ μόνο λοιπὸν ζήτημα εἶναι, ἂν ὁ Ἰουστινιανὸς ἔκανε καλὰ ἢ ὅχι ὅταν ἐμπόδισε τὴ διδασκαλία ἀπὸ τοὺς Ἑθνικοὺς. Καὶ ἐμεῖς σήμερα δὲν μποροῦμε νὰ κατακρίνουμε αὐτὴ τὴν πολιτικὴν του, γιατί ποτὲ κανένας ἡγεμόνας δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὑποχρεωμένος νὰ μισθοδοτῇ καὶ νὰ προστατεύῃ ἀνθρώπους, πού διδάσκουν δόγματα πού ἀνατρέπουν τὴ θρησκεία πού ἐπικρατεῖ καὶ συντελοῦν στὴν ἡθικὴ ἀναταραχὴ τῶν πνευμάτων καὶ στὴν πολιτικὴ ἀναρχία τοῦ κράτους*»¹².

Μὲ τὸ κλείσιμο τῶν σχολῶν τῆς Ἀθήνας ἔσθλησε κάθε σπουδὴ στὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ Ἕλληνες θυθίστηκαν στὴν ἀμάθεια, ἐνῶ οἱ βίαιοι ἐκχριστιανισμοὶ μὲ τίς ὑποχρεωτικὰς βαφτίσεις συντελοῦσαν καὶ στὸ σθῆσιμο τῆς ἐθνικῆς ἑλληνικῆς συνείδησης. Τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων ἀφωρίσθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ὡς συνώνυμο τοῦ ἀλλόπιστου καὶ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ κράτους: «*τούτους, λέγω, πάντας ὡς Ἕλληνας δεχόμεθα, ἥτοι ὡς πάντῃ ἀδαπίστους, διότι αὐτοὶ ἢ τελείως δὲν ἐδαπίσθησαν ἢ ἐδαπίσθησαν μὲν, ὅχι ὅμως ὀρθῶς*»¹³. Ὅποιος δηλαδή εἶναι ἀδάπτιστος εἶναι Ἕλληνας, ὅποιος δὲ βαπτιστῇ παύει νὰ εἶναι Ἕλληνας καὶ εἶναι Ρωμαῖος (Ρωμῖος), Χριστιανός. Ἐτσι ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα στὴ θέση τοῦ ὀνόματος «Ἕλλην» ἐπιβάλλεται ὡς ἐθνικὸ ὄνομα τὸ Ρωμαῖος, τὸ ὁποῖο ὁ λαὸς πρόφερε «Ρωμῖος». Ἄν καὶ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος δὲν σθῆνῃ, ὡστόσο ζῇ πλέον ὑπὸ τὸ θεοκρατικὸ ρωμαϊκὸ καθεστὼς τῆς πνευματικῆς καὶ ἐθνικῆς δουλείας. Καὶ ὅπως ἐπισημαίνει ὁ Παπαρρηγόπουλος: «*Ὁ ἴδιος ὁ λαὸς δὲν τόλμησε νὰ διατηρήσῃ τὸ πατροπαράδοτο ὄνομα καὶ οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν πού ἀνέκαθεν ἀπο-*

11. Τὰ δύο ἀποσπάσματα τῶν χρονογράφων Μαλάλα καὶ Ἀνωνύμου στὸν Κ. Παπαρρηγόπουλο, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 126.

12. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 127.

13. «Ἐρμηνεία στὸν Κανόνα Ζ' τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου».

τελοῦσαν τὴ μητρόπολη τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους κατάντησαν νὰ ὀνομάζουν τοὺς ἑαυτοὺς τους *Ρωμαίους*». Ἡ Ἑλληνικὴ ἀναγκαστικὰ θὰ ἐπιδιώσῃ ὡς κρατικὴ γλῶσσα, ἐφ' ὅσον ἡ πλειοψηφία τῶν ὑπηκόων εἶναι ἑλληνόφωνοι, ἀλλὰ θὰ μετονομαστῇ καὶ αὐτὴ σὲ ρωμαϊκὴ. Ἡ Στ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας (691 μ.Χ.) θὰ ἐπικυρώσῃ τὸ ὀριστικὸ διαζύγιο μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνικῆς Παιδείας, ἀφορίζοντας πρῶτα τὶς ἐπιστῆμες ὡς μαγικὲς πρακτικὲς: «...νὰ μὴ γίνωνται *Κληρικοί καὶ Ἱερεῖς μάγοι, ἢ ἐπαιδοί, ἢ μαθηματικοί, ἢ ἀστρολόγοι...*»¹⁴. Ὁ Κανὼν ΟΑ' ἐπίσης τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου συνεχίζει τὸν ἀφορισμὸ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας: «*Καθὼς οἱ ἀφρονέστεροι ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐσυνήθισαν, ὡς γράφει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, νὰ μάχωνται μὲ τοὺς ἐναντίους αὐτοῖς καὶ νὰ καταπιάνουσι τὰς πόλεις καὶ τὰς ὁδοὺς καὶ ἄλλα τοιαῦτα νὰ κάμουν συνήθη εἰς τοὺς νέους σοφιστὰς τοιοντοτρόπως καὶ οἱ τοὺς πολιτικὸν νόμους διδασκόμενοι Χριστιανοὶ ἐματαχειρίζοντο τὰ ἑλληνικὰ ταῦτα ἔθιμα, καὶ εἰς τὰ θέατρα ἐκρίνοντο, περὶ τοῦ τίς νὰ γένη τυχὸν πρῶτος ἐξ αὐτῶν καὶ τὰς ὀνομαζομένας κυλίστρας ἔκαμινον ἢ φορέματα ἔξω ἀπὸ τὴν κοινὴν τῶν πολλῶν συνήθειαν ἐφόρουν· ταῦτα δὲ πάντα προστάζει ὁ παρὼν Κανὼν νὰ μὴ κάμνουσιν, οὔτε ὅταν ἀρχινοῦν νὰ μανθά-νουν τοὺς νόμους οὔτε ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τὸ μέσον τῆς μαθήσεως, οὔτε ὅταν φθάσουν εἰς τὸ τέλος αὐτῆς. Ὅποιος δὲ εἰς τὸ ἐξῆς τοῦτο ἤθελε κάμνῃ, νὰ ἀφορίζεται*». Καὶ ὁ Παπαρρηγόπουλος ἀναγκάζεται νὰ παραδεχθῇ: «*Τὰ δύο στρατόπεδα λοιπὸν, ποὺ ἦταν ἀντίθετα ὅσο ἡ ἀνατολὴ ἀπὸ τὴ δύση, σὲ ἓνα μόνο συμφωνοῦσαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ χωριστῇ ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία ἀπὸ τὸ Χριστιανισμό*»¹⁵.

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς στερημένος ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία, ἀφ' ἑνὸς μὲν λησμόνησε τὴν καταγωγὴ τῶν ἐθίμων, ποὺ τόσο ἔνθερμα διατηροῦσε¹⁶, ἀφ' ἑτέρου κατέστη πλήρης δεισιδαιμονιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰς καλλιεργοῦνταν ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησίαν: «*Τὴν πίστην λοιπὸν τὴ διαδέχτηκε ἡ δεισιδαιμονία· μὲ τὸ συνδυασμὸ μάλιστα τῆς ἀργίας καὶ τῆς δεισιδαιμονίας παρέλυσαν ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος, πολὺν περισσότερο ἀφοῦ ἡ ἐκπαίδευση ὀρισκόταν κυρίως στὰ χέρια τῶν μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκτὸς ἀπὸ λίγες ἐξαιρέσεις ἀνέθρεψαν τὴ νεολαίαν μὲ ἐκεῖνες τὶς δοξασίες*»¹⁷.

Στέφανος Μυτιληναῖος

[Σὲ ἐπόμενο τεῦχος: Οἱ δειλὲς ἀπόπειρες ἀναβίωσης τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας στὸ ὕστερο Βυζάντιο καὶ οἱ νέες κατασταλτικὲς ἐπεμβάσεις τοῦ Σκοταδισμού.]

14. «Πηδάλιον», οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὑπὸ Ἀγαπίου Ἱερομόναχου καὶ Νικόδημου μοναχοῦ, οἱ κανόνες τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Κανὼν ΞΑ', Συμφωνία, σελίδα 274, ἐκδόσεις Παπαδημητρίου.

15. Κ. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 34.

16. Γιά παράδειγμα μὲ τὸν κανόνα ΞΕ' τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἡ Ἐκκλησία ἀφώρισε τὶς τελετὰς τοῦ Πυρός, ποὺ συνέχισαν νὰ γίνωνται ὡς γιορτὲς πρὸς τιμὴν τοῦ ἉΓίου Γεωργίου (φωτιὲς στοὺς δρόμους καὶ πέρασμα ἀπὸ πάνω τους) καθὼς καὶ τὰ πρωτομαγιάτικα στεφάνια ἀπὸ λουλουδία. Ὡστόσο παρὰ τὶς ἀπειλὰς τὰ ἔθιμα αὐτὰ συνεχίζονται μέχρι καὶ σήμερον.

17. Κ. Παπαρρηγόπουλος, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τόμος πέμπτος, σελίδα 252.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΗΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΑΣΗ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ

Μια σπουδαία αρχαιολογική ανακάλυψη ήλθε στο φῶς αὐτὸν τὸν καιρό. Στὴν Β.Α. περιοχή τῆς πρώην Ἀμερικανικῆς Βάσεως στὴν Νέα Μάκρη καὶ κοντὰ στὸ παραθαλάσσιο ἐκκλησάκι τῆς ἁγίας Κυριακῆς (θέση Μπρεξίδα γιὰ ὅσους γνωρίζουν τὴν περιοχή) ἡ Β' Ἐφορεία Προϊστορικῶν καὶ Κλασσικῶν Ἀρχαιοτήτων τοῦ ΥΠΠΟ, μὲ τὴν ἀμέριστη συμβολή καὶ τοῦ Δήμου τῆς Νέας Μάκρης, ἀνεκάλυψε σπάνια ὅσο καὶ ἐκπληκτικὰ εὐρήματα τοῦ 2ου π.Χ. αἰῶνος. Τὰ πρῶτα εὐρήματα ἀνεκαλύφθησαν τὸ 1967-68 καὶ ἔκτοτε οἱ ἔρευνες σταμάτησαν. Πρόσφατα μὲ κονδύλι 150 ἑκατ., πὺν χορήγησε ἡ Ε.Ε. στὸν Δήμο τῆς Νέας Μάκρης, ξανάρχισαν οἱ ἐργασίες καὶ ἔφεραν στὸ φῶς τὰ ἐν λόγω εὐρήματα. Μολονότι δὲν ἔχουν εἰσέτι ὀλοκληρωθῇ οἱ ἀνασκαφές, πληροφορούμεθα ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Νέα Μάκρη» (τεῦχος 3ο), ὅτι μέχρι τοῦδε ἤλθαν εἰς φῶς εὐρήματα πὺν ἀνήκουν σ' αἰγυπτιακὸ ἱερό, πὺν ἀνήγειρε ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς καὶ θεωρεῖται ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα ἱερὰ πὺν σώθηκαν στὴν Ἑλλάδα.

Οἱ ἀνασκαφές ἔφεραν στὸ φῶς τὰ κάτωθι εὐρήματα:

1. Τμῆμα τοῖχου τοῦ περιδόλου τοῦ ἱεροῦ καὶ πλακόστρωτο διάδρομο, πὺν ὠδηγοῦσε στὸ δόρειο πρόπυλο. Νότια δὲ τούτου δρεθῆκε ὀρθογώνια θαμνιδωτὴ κατασκευὴ ἀπὸ κροκαλοπαγῆ λίθο.
2. Νότια τῆς ὀρθογώνιας θαμνιδωτῆς κατασκευῆς δρεθῆκαν ὀρθογώνιοι χώροι, πὺν ἀνήκουν σὲ διαμερίσματα ἱεροῦ. Στούς χώρους αὐτοὺς δρεθῆκε τὸ στρώμα

Αἰγυπτιακὴ Σφίγγα, ἕνα ἀπὸ τὰ πολύτιμα εὐρήματα τῆς Μπρεξίδας.

καταστροφής του κτιρίου με κεραμίδες όροφής.

3. Στόν άνωτέρο χώρο βρέθηκαν άρράβδωτοι σπόνδυλοι με τις δάσεις τους, κιονόκρανα ίωνικού ρυθμού και πλήθος λύχνων μεγάλου μεγέθους του 2ου αιώνας, με ανάγλυφες προτομές του Σαράπιδος και της Ίσιδος.

4. Στο διαμέρισμα με τó μεγαλύτερο άριθμό λύχνων βρέθηκε μαρμάρινη σφίγγα και δίπλα της άκέραιο μαρμάρινο άγαλμα της Ίσιδος. Τοúτο φέρει μακρόν χιτώνα και ιμάτιο δεμένο στό στήθος με τόν χαρακτηριστικό ίσιακό κόμβο.

5. Νότια άπό αυτά τά διαμερίματα άποκαλύφθηκε ó πλακόστρωτος διάδρομος, πού καταλήγει στό νότιο πρόπυλο του ίερού. Τοúτο είναι μεγαλύτερο και μεγαλύτερο άπό τó δόρειο, με μαρμάρινη κλίμακα και μαρμάρινο κατώφλι, στό όποίο διατηρήθηκε ó χάλκινος στροφέας της θύρας.

6. Στο νότιο πρόπυλο βρέθηκαν στή θέση τους τέσσερις μαρμάρινες δάσεις άγαλμάτων: δύο έσωτερικά του προπύλου και δύο έξωτερικά. Δίπλα στις δύο έσωτερικές δάσεις βρέθηκαν δεξιά και άριστερά άπό τήν είσοδο δύο ύπερμεγέθη μαρμαρίνα άγάλματα: τó ένα είναι άνδρικό, πανομοιότυπο με αυτό πού είχε βρεθί τó 1968 και άλλο είναι ένα ύπερμεγέθες, άκέραιο, μαρμάρινο, γυναικείο άγαλμα της Ίσιδος, πού στό δεξί της χέρι κρατεί στάχνα.

Ή Β΄ Έφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Άρχαιοτήτων έκτιμά ότι:

1. Τά άρχαιολογικά μνημεία άνήκουν στόν 2ο π.Χ. αιώνα και ίδρύθηκαν άπό τόν Ήρώδη τόν Άττικό, ό όποιος ως γνωστόν κατήγετο άπό τόν Μαραθώνα.

2. Πρόκειται για ένα άπό τά σπουδαιότερα αίγυπτιακά ίερά, πού σώθηκαν στήν Άττική.

3. Μέχρι τουδε άποκαλύφθηκαν τó δόρειο και τó νότιο πρόπυλο του ίερού. Πρός τó παρόν δέν έχει έρευνηθί ή βαθμιδωτή κατασκευή στό μέσο των διαμερισμάτων.

4. Πιστεύεται, πώς όταν ολοκληρωθί ή άνασκαφή θά βρεθούν και άλλα άρχαιολογικά στοιχεία και θά άποτελέσει ένα άπό τούς σημαντικότερους άρχαιολογικούς χώρους της Άττικής.

Σημειώνουμε, ότι στό παρελθόν έχουν κυκλοφορήσει ποικίλες φήμες για άρχαιολαθροθηρίες στήν Άμερικανική Βάση. Διατηρούμε ώρισμένες έπιφυλάξεις σ' ό,τι άφορά στά εύρήματα της Μπρεξίδας. Κι αυτό γιατί ένδέχεται νά όργιάσουν οί έντόπιοι και ξένοι «φοινικιστές». Έξ άλλου έχουμε και τήν περίπτωση του ώκεανολόγου Ζάκ Κουστώ, ό όποιος είχε ποντίσει στά παράλια της Κρήτης σύγχρονες πλάκες με «πεπαλαιωμένες» σημειτικές έπιγραφές. Έπομένως έχουμε κάθε λόγο νά έπαγρυπνούμε για τήν άπόδειξη της ίστορικής αλήθειας.

Ποιά ήτο ή θεά Ίσιδα;

Ή Αίγυπτος έθεωρείτο ως ή «ίερή τράπεζα του Έλληνικού Πολιτισμού». Κατά τήν Έλληνική Άρχαιολογία (*Μυθολογία*) ή πανέμορφη Ίώ, κόρη του Ίνάχου και ίέρεια στό ναό της Ήρας, στις περιπλανήσεις της ανά τόν κόσμο, για νά μήν τήν κλέψι ό Δίας, έφθασε στήν Αίγυπτο. Έκεί θαυμάσθηκε για τή σεμνότητα, τήν όμορφιά και τήν έξυπνάδα της και οί Αιγύπτιοι τήν λάτρεψαν σαν θεά Ίσιδα. Άργότερα όταν τήν άνέκαλυνε ό Δίας, κοιμήθηκε μαζί της και γέννησε τόν Έπαφο. Άπό τόν Έπαφο γεννήθηκε ή Λίβυα, άπό δέ τήν Λίβυα και τόν Ποσειδώνα γεννήθηκαν ό Άγήνωρ και ό Βήλος. Άπό τόν Βήλο γεννήθηκαν οί δίδυμοι άδελφοί, ό Δαναός και ό Αίγυπτος, πού έδωσε και τó όνομά του στή χώρα του Νείλου [*ήτο χώρα κάτω άπό τήν έλληνική*

Τὸ ἀνευρεθὲν ἄγαλμα τῆς Ἰσιδας.

Αἰγυῖδα = χώρα πὺν κεῖται κάτω τοῦ Αἰγαίου (ὑπτίως)]. Ἡ Ἰσις μετέβη στὴν Αἴγυπτο, ὅπου ἔλαβε ἄνδρα τὸν Σάραπιν ἢ τὸν Τηλέγονον. Ἐκεῖ ἔμεινε ἐπίτροπος τοῦ δασιλείου καὶ ἔταξε νόμους καλοῦς. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθηκε καὶ «Θεσμοφόρος».

Ἐπίλογος: Ὡς τὴν τελικὴ ἀποτίμηση τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Μπρεξίδας χαιρετίζουμε τὴν ἀνεύρεση τῶν παραχωμένων ἀρχαιοτήτων ἐξαιτίας ἀφ' ἑνὸς τοῦ πανδαμάτορος χρόνου καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς μανίας τῆς ἰουδαιοχριστιανικῆς θρησκείας ἀπέναντι σὲ κάθε ἄλλη θρησκεία. Ἐλπίζουμε λοιπὸν νὰ μὴν ὑπάρξῃ καὶ ἄλλη παραποίηση τῆς ἀλήθειας ἐξ αἰτίας ὁποιοῦνδήποτε σκοπιμοτήτων. Ὅχι δέβαια ἀπὸ κάποιον Μπερνάλ ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἐντόπιους παραχαράκτες τῆς ἱστορίας, πὺν ὀδηγοῦν στὴν παραπληροφόρηση καὶ στὴν ἀπαξίωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, μὲ τὸ ἀζημίωτο δέβαια γιὰ αὐτοὺς. Διότι ὑπάρχουν ἀσφαλῶς κέντρα ἀποφάσεων, πὺν ὀδηγοῦν τίς δυνάμεις τοῦ σκότους, γιὰ νὰ σθῆσουν τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας. Τὸ θέμα λοιπὸν εἶναι σοδαρὸ καὶ πρέπει νὰ τὸ παρακολουθήσουμε.

Κ. Χ. Κωνσταντινίδης

Ἵποστράτηγος ἐ.ἀ.

«ΚΑΤΑΚΥΡΙΕΥΣΑΤΕ ΤΗΝ ΓΗΝ»

«*Η θεολογία κατέστρεψε τη γη*», αποφαίνεται ο Μητροπολίτης Περγάμου και πρόεδρος της Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν Ἰωάννης Ζηζιούλας. Σὲ συνέντευξή του (ἐφημ. «ΤΑ ΝΕΑ», 16 Σεπτεμβρίου 2002) φέρεται νὰ πιστεύῃ πὼς «*γὰρ τὴν παροῦσα οἰκολογικὴ κρίση εὐθύνεται ἱστορικὰ ἡ ἰουδαιοχριστιανικὴ θεολογία, ὅπως ἀναπτύχθηκε καὶ ἐρμηνεύθηκε κυρίως στὴ δυτικὴ Ἐκκλησία, μέχρι τοὺς νεώτερους χρόνους... Κυρίως στὸν προτεσταντικὸ χῶρο ἡ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ “ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τὴν γῆν” ἐρμηνεύθηκε ὡς δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἶναι ἐξουσιαστής τῆς κτίσεως*». Πράγματι μία μεγάλη ἀλήθεια – γεγονός πρωτόγνωρο – εἰπώθηκε ἀπὸ στόματος ἑνὸς σημαντικοῦ ἐκπροσώπου τοῦ χριστιανικοῦ δόγματος· δυστυχῶς ὅμως μία ἀλήθεια μισὴ καὶ πολιτικὰ στοχευμένη γιὰ νὰ πλήξῃ τὴν δυτικὴ σκέψις καὶ μόνο. Ἄς θυμίσουμε λοιπὸν στὸν σεβασμώτατο Μητροπολίτη τὴν ἄλλη μισὴ ἀλήθεια, ποὺ σκοπίμως μᾶλλον ἀπέκρυψε.

Πρὶν τὴν «*παροῦσα οἰκολογικὴ κρίση*» ὑπῆρξε ἡ κρίσιμος ἀφανισμοῦ τοῦ μὴ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ ἀργότερα τοῦ μὴ ἰσλαμικοῦ. Τὸ «*κατακυριεύσατε τὴν γῆν*» ὡς πρῶτα θύματά του εἶχε τοὺς Ἕλληνες καὶ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ· τρεῖς αἰῶνες ἀργότερα τὸν ἀραβικὸ κόσμον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Βορείου Ἀφρικῆς (διὰ σπάθης Μωάμεθ)· ἑπτὰ αἰῶνες ἀργότερα, τρίτο μεγάλο θῦμα του ἡ Ἀμερικὴ καὶ κατόπιν ὅλος ὁ ὑπόλοιπος κόσμος. Ἐκεῖνο τὸ «*κατακυριεύσατε τὴν γῆν*» ὑπηρετήθηκε καὶ ὑπηρετεῖται ὅχι μόνο ἀπ’ τὴν «*δυτικὴν Ἐκκλησίαν*», ὅπως θὰ ἤθελε ὁ ἐν λόγω Μητροπολίτης, ἀλλὰ ἐξίσου καὶ ἀπ’ τὸν Ὁρθόδοξο Χριστιανισμό, καὶ ἀπ’ τὸν – παγκόσμιον πλέον – Ἰσλαμισμό καὶ κυρίως ἀπ’ τὸν ἐβραϊκὸ Σιωνισμό.

Ὅμως μόνο τὸ «*ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τὴν γῆν*», αὐτὴ ἡ γιαχδικὴ ἐντολὴ, εἶναι ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς ἐπερχόμενης καταστροφῆς; Τί σημαίνει γιὰ τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον δόγμα ὁ πλανήτης γῆ; Δὲν εἶναι ἀπλούστατα ὁ καταραμένος τόπος, ὁ τόπος ἐξορίας τοῦ ἀνθρώπου, ὁ τόπος ποὺ ὥρισε ὁ Ἰεχωβά νὰ ἐκτίσουμε τὴν ἰσόδια ποιὴν μας ἢ, κατὰ μία ἄλλη ἰουδαϊκὴ ἐκδοχὴ (ἀναμένοντας τὴ Δευτέρα Παρουσία) ὁ «*χῶρος κράτησης*», τὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἀναμένει τὴ μεγάλη στιγμὴ τῆς τελικῆς δίκης, τῆς ὁριστικῆς κρίσης ζώντων καὶ νεκρῶν, ποὺ θὰ ἀνοίξῃ διάπλατα τὶς πόρτες τοῦ Παραδείσου καὶ τῆς Κολάσεως;

Ποτὲ δὲν ἀγαπήθηκε ὁ τόπος ἐξορίας ἀπ’ τὸν ἐξωρισμένο οὔτε τὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς ἀπ’ τὸν κρατούμενον· ἀπεναντίας εὗχονται καὶ ἀπεργάζονται τὴν καταστροφή τους. Γι’ αὐτὸ ποτὲ ὅσο ὑπάρχει κυρίαρχος Ἰουδαιοχριστιανισμός, Ἰουδαιοῖσλαμισμός καὶ Μωσαϊσμός ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ἀγαπήσῃ αὐτὸν τὸν καταραμένο τόπον, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπ’ τὴν γενέτειρά του γῆ· αὐτὴν ποὺ τοῦ χαρίζει ἀπλόχερα ὡς λατρευτὴ μάννα τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Ἐνα σχιζοφρενικὸ ὄν κατάντησε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὁ σκοταδισμός, τὸν ὁποῖον ὑπηρετεῖ καὶ ὁ ἐν λόγω ἱερωμένος. Αὐτὴ εἶναι ἡ τραγωδία του καὶ ἡ τραγωδία ὅλων μας.

Κι ἂν ὑπάρχῃ ἀκόμη στέρεος αὐτὸς ὁ τόπος, ἡ εὐλογημένη γῆ, εἶναι γιατί, παρὰ τὰ μαῦρα σύννεφα τῆς θεοκρατίας, κάποιες ἀκτῖνες τοῦ ἀπολλωνίου φωτὸς καταφέρνουν νὰ διαπερνοῦν, φωτίζοντας καὶ θερμαίνοντας τὶς κακοποιημένες ψυχές μας.

Παν. Α. Κουβαλάκης

ΠΟΤΕ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΚΕ Ο «ΑΦΡΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΣ»;

Διάλογος γιὰ τὸ φαινόμενο «Μαύρη Ἀθηνᾶ»

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ δημοσιεύματος στὸ τεῦχος 248-249 τοῦ «Δαυλοῦ» (Αὐγ. - Σεπτ. 2002), μὲ τίτλο «*Δύο χιλιάδες χρόνια “Ἀφροκεντρισμός”*». – *Μία ἱστορικὴ ἀπάτη - μηχανορραφία μὲ στόχο τὴν Ἑλληνικὴ Κληρονομιά*» τοῦ κ. Ἀναστασίου Κοδάτση, καθηγητοῦ Βιοχημείας καὶ Τοξικολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, παρατηρῶ τὰ ἑξῆς: Ὁ Ἀφροκεντρισμὸς δὲν ἀριθμεῖ 2000 χρόνια· εἶναι σφάλμα νὰ τοῦ δίδουμε διάστασι πού στερεῖται. Ἀνεπτύχθη τοὺς τελευταίους αἰῶνας (19ον καὶ 20όν), παράλληλα μὲ τὸν Ἰνδοευρωπαϊσμό.

Ὁ ἄδωδς Ζὰν Τερρασὸν (1670-1750) ἔγραψε «*A Critical Dissertation on the Iliad of Homer*» (Κριτικὴ Πραγματεία ἐπὶ τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὀμήρου), μία μετάφρασι Διοδώρου Σικελιώτου καὶ ἐπενόησε μυθιστόρημα, ἐνδιαφέρον ἴσως γιὰ τοὺς τέκτονες, μὲ τίτλο «*Sethos, histoire ou vie tirée des Monumens Anecdotes de l' ancienne Egypt*» (Σέθος, Ἱστορία ἢ Βίος προερχόμενος ἐξ Ἀπομνημονευμάτων Ἀνεκδότων τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου)· μία ψευδοῖστορία τοῦ 18ου αἰῶνος, ἀδόκιμη, ἀσήμαντη, ἀναξία ἀναφορᾶς. Κακῶς προεβλήθη ὡς κακόγουστο δείγμα Ἀφροκεντρισμοῦ. Ἡ ἀρχαία Αἴγυπτος στενῶς συνεδέετο μὲ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης προϊστορίας· ἦταν δὲ γεωγραφικὸ τμῆμα τῆς πρὸ τῆς καταδυσσεως τῆς Αἰγυπτοῦ. Πολλάκις ἐκάλουν οἱ Φαραῶ καὶ τοὺς Ἕλληνες Μακεδόνες πρὸς ὑπεράσπισί της.

Ὁ Ἰουδαῖος Ἀριστόβουλος, περιπατητικὸς φιλόσοφος ἀκμάσας περὶ τὸ 160 π.Χ., ἐπεχείρησε (διὰ τῶν «*Ἐξηγήσεων*» περὶ τῆς Πεντατεύχου;) νὰ προσεγγίσῃ τὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφία πρὸς τὰ ἰουδαϊκὰ δόγματα. Κατ' αὐτὸν «*αἱ θεωρίαι τῶν Πυθαγόρου, Σωκράτους καὶ Πλάτωνος συμφωνοῦν πρὸς τὰς Γραφὰς καὶ αἱ ἑλληνικαὶ θρησκευτικαὶ παραδόσεις προέρχονται ἐκ τοῦ Μωϋσέως*». Ὁ δειλαῖος, ἀγνοῶν τὰ «*Πελασγικά*» τοῦ Ἰακ. Θωμοπούλου, ἠγνόει ὅτι στὴν Πελασγικὴ Μωϋς σημαίνει γῆ, ἄρα Μωυσῆς εἶναι ὁ γῆινος. Ἐχάλκευσε πλαστοὺς στίχους δῆθεν τῶν Ὁρφέως, Λίνου, Μουσαίου, Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου. Τὸν ἀπατεῶνα αὐτὸν ἔσπευσαν νὰ ἀναγνωρίσουν οἱ ἀχαρακτήριστοι Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ Εὐσέβιος. Οἱ «*Ἐξηγήσεις*» θεωροῦνται πλέον ἔργο μεταγενέστερο τοῦ Β' αἰ. μ.Χ., ἀγνώστου ἀνθέλληγου, θέσαντος τὸ ὄνομα τοῦ Ἀριστοβούλου γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ γελοῖα ψεῦδη του, ὡς ἀρχαιότερα. Ἡ ἀναφορὰ τοιοῦτου ἔργου δὲν ἐξυπηρε-

τεῖ τὴν ἀλήθεια.

Περὶ τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Διοδώρου

Λάθος τοῦ κ. καθηγητοῦ εἶναι ἐπίσης ἡ φράσις (σ. 16154): «*Δυστυχῶς βασικὲς ἑλληνικὲς πηγὲς τοῦ ἀφροκεντρισμοῦ εἶναι δύο: Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Διοδωρος ὁ Σικελιώτης*». Οὐδὲν ψευδέστερον τούτου. Βεβαίως ὁ Ἡρόδοτος ἔγραψε π.χ. E58: «*αὐτοὶ οἱ Φοίνικες ποὺ ἀφίχθησαν μὲ τὸν Κάδμο, ἀπὸ τὸν ὁποίους κατήγοντο οἱ Γεφυραῖοι* (σημ. ὁμιλεῖ γιὰ τοὺς «*τυραννοκτόνους*» ὁμοφυλοφίλους), *κατοικήσαντες αὐτὴν τὴν χώρα καὶ ἄλλα πολλὰ διδασκάλια εἰσήγαγον στοὺς Ἕλληνας καὶ μάλιστα τὰ γράμματα, μὴ ὑπάρχοντα πρὶν στοὺς Ἕλληνας ὡς ἐγὼ νομίζω...*».

Παρατηροῦμε τρία τινά, ὅτι: (1) Περαινεῖ διὰ τῆς φράσεως «*ὡς ἐγὼ νομίζω*», μὴ ὦν βέβαιος· (2) Ὁ Πλούταρχος μεταξὺ τῶν διδλίων τῶν «*Ἡθικῶν*» του περιλαμβάνει τὸ «*Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας*» (ἔκδ. Loeb Heinemann, τόμος X) σ. 8-129, (3) Ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Λιδύη ἐγέννησαν τοὺς Ἀγήνορα καὶ Βῆλο. Οἱ Ἀγήνωρ καὶ Τηλέφασσα (ἡ Ἀργιόπη κατὰ Ὑγῖνον) ἐγέννησαν τοὺς Κάδμο, Φοίνικα, Κίλικα καὶ τὴν Εὐρώπη. Τὸ ὄνομα Ἀγήνωρ εἶναι ἑλληνικὸ καὶ προήλθεν ἐκ τοῦ ἄγαν καὶ ἀνῆρ ἢ ἄγων καὶ ἀνῆρ (ἡγέτης) ἢ ἄγει νῶ Pā (ἡγείται διὰ νοῦ Pā, δηλ. σύμφωνα μὲ τὸν νοῦν, θέλησιν τοῦ θεοῦ Pā). Ὡσαύτως τὰ ὀνόματα καὶ τῶν ὡς ἄνω 4 παίδων. Κάδμος, κατὰ τὴν Πελασγική, σημαίνει ὑψηλὸς τόπος, ἐξ οὗ καὶ Καδμεία ἢ ἀκρόπολις τῶν Θηβῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ μήτηρ του Λιδύη προέρχεται ἐκ τῆς ἑλληνικῆς λέξεως λίθον, ποὺ σημαίνει σύλφιον. (4) *Φοίνικες* ἐκαλοῦντο οἱ Κρητες, ποὺ ἐπεξεργάζοντο τὴν πορφύρα στὴν πόλι τῆς Κρήτης Γεωργιούπολι καὶ τὸν ὁμώνυμο ποταμὸ τῆς, κατάλληλο γιὰ τὴν ἐπεξεργασία τῆς. Ἐκ τῆς πορφύρας ἐξήγετο τὸ φοινικοῦν χρῶμα καὶ τούτου ἕνεκεν οἱ Κρητες ἐπεξεργαστές τῆς ἐκλήθησαν *Φοίνικες*. Παράλλῃως ἄλλη τάξις Κρητῶν ἦσαν οἱ παλαισταὶ ἀκροβάται ἐπὶ ταύρων (*ταυροκαθάψια*), ποὺ δὲν τοὺς ἐφόνευαν. Ἐκλήθησαν παλαισταί, Παλαισάτοι, Παλαιστίνιοι, Φιλισταῖοι. Μετὰ τὴν ἔκρηξι τοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας ἐκαλύφθη ἡ Κρήτη ὑπὸ σποδοῦ καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διαπεραιωθοῦν εἰς Παλαιστίνην, χώραν ἑλληνικὴν μέχρι τοῦ Joshyā (Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ), ὡς ἀπεκάλυψε ὁ Jahyda στὸν πρόλογο τοῦ διδλίου του «*Hebrew is Greek*». Οὕτω οἱ Φοίνικες καὶ Παλαισάτοι - Φιλισταῖοι - Παλαιστίνιοι, ἐξ ὧν ἐκλήθη ὁ τόπος Παλαιστίνη, ἦσαν Ἕλληνες. (5) Ὅταν ἐκάθη ἡ Εὐρώπη, ὁ ἐν Φοινίκη τῆς Ἰλλυρίας Ἀγήνωρ ἐκάλεσε τοὺς 3 υἱοὺς του καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ βροῦν τὴν ἀδελφή τους· κι ἂν δὲν τὴν εὔρουν, νὰ μὴν ἐπανέλθουν. Συνεπῶς μὴ εὔρων τὴν Εὐρώπη, δὲν θὰ ἐπέστρεφε στὸν οἶκον τους. Οἱ ἀδελφοὶ του μετέβησαν εἰς Κιλικίαν καὶ Φοινίκην, ἐξ ὧν ἐκλήθησαν οἱ τόποι. Ὁ Κάδμος μὲ τὴν Ἀρμονία ἔφυγαν ἐκ Θηβῶν καὶ κατέληξαν εἰς τοὺς Ἑγχελεῖς, ποὺ πολέμοῦσαν κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν. Ἐδόθη χρησμὸς, ὅτι θὰ ἐνικοῦσαν οἱ Ἑγχελεῖς, ἐὰν ἡγοῦντο αὐτῶν ὁ Κάδμος καὶ ἡ Ἀρμονία. Τοῦτο ἔπραξαν καὶ ἐνίκησαν. Ὁ Κάδμος ἐδασίλευσε τῶν Ἰλλυριῶν καὶ ἐγέννησεν υἱόν, τὸν Ἰλλυριόν (6) Τὸ λεξικὸν τοῦ Σουῖδα στίς λέξεις «*Φοινικία γράμματα*» δίδει 3 ἐκδοχάς: «*Λυδοὶ καὶ Ἰωνες ἀπὸ Φοίνικος*

τοῦ Ἀγήνορος τοῦ εὐρόντος (ἐδῶ σημειῶνω τὴν ἀ' ἀντίφασιν, ὅτι δὲν εἶναι τοῦ Κάδμου ἀλλὰ τοῦ Φοίνικος). Εἰς αὐτοὺς ἀντιλέγουν οἱ Κρήτες ὅτι εὐρέθησαν ἀπὸ τῇ συνήθεια νὰ γράφουν σὲ πέταλα φοινίκων. Ὁ Σκάμων δὲ εἰς τὴν δευτέραν τῶν εὐρημάτων, ἀπὸ τὴν Φοινίκην ὠνομάσθησαν τὴν τοῦ Ἀκταίωνος. Λέγεται ὅτι αὐτὸς στερούμενος ἀρρένων τέκνων, ἀπέκτησεν τὰς θυγατέρας Ἀγλαυρον, Ἐρσην, Πάνδροσον καὶ Φοινίκην, ἥ ὅποια ἀπέθανε παρθένος γι' αὐτὸ καὶ Φοινικικὰ ὠνόμασε ὁ Ἀκταίων τὰ γράμματα, ἐπιθυμῶν νὰ περιποιήσῃ τιμὴν στὴν θυγατέρα του» (Περὶ σφόδρα ὅρα «Δανλόν», τ. 137, Μάιος 1993, σ. 7981-7990, ἄρθρο: «Ἡ προέλευσις Κάδμου καὶ Ἀλφειοῦ»).

Ὁ Διόδωρος Σικελιώτης, ποὺ πρῶτος συνέγραψε παγκόσμιον ἱστορίαν καὶ κατὰ τοῦ ὁποίου βάλλουν οἱ ἀνθελληνικοὶ κύκλοι ὑποούλως, σὲ ὠρισμένα σημεῖα τοῦ ἔργου του ἔχει ἀδυναμίες, τίς ὁποῖες ἐκμεταλλεύονται οἱ «φίλοι» μας. Τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι θὰ ἀπεμπολήσωμε καὶ τοῦ Ἡροδότου καὶ Διοδώρου τὸ μέγα ἱστορικὸ ἔργο. Ἀπάντησι στοὺς Σιωνιστές, ποὺ ὑποθάλλουν τὸν Ἀφροκεντρισμό, δίδει ὁ Διόδωρος γιὰ τὴν Αἴγυπτον, γράφων: «οἱ υἱοὶ τοῦ Ἥλιου (σημ. καὶ τῆς Ρόδου) γεννηθέντες διάφοροι τῶν ἄλλων, κατὰ τὴν παιδείαν ὑπερεῖχαν καὶ μάλιστα στὴν ἀστρονομίαν· εἰσηγήθησαν δὲ καὶ γιὰ τὴν ναυτιλίαν πολλὰ καὶ ἐτακτοποίησαν τὴν διάκρισιν εἰς ὥρας (ἡμέρας)· εὐφρέστατος δὲ ἀναδειχθεὶς ὁ Τενάγης, ἐκ φθόνου ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Ὅταν ἔγινε γνωστὴ ἡ ἐπιβουλὴ, αὐτοὶ ποὺ μετέσχον τοῦ φόνου ἔφυγαν. Ἐκ τούτων ὁ Μάκαρ ἀφίχθη στὴ Λέσβον, ὁ Κάνδαλος στὴν Κῶ· ὁ Ἀκτὶς στὴν Αἴγυπτον ἀποπλεύσας ἔκτισε τὴν ὀνομαζομένην Ἡλιούπολιν, ἀπὸ τὴν προσηγορίαν τοῦ πατρὸς του, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔμαθαν ἀπ' αὐτὸν τὰ θεωρήματα τῆς ἀστρονομίας. Ὅστερα δὲ, ἀφοῦ ἔγινε κατακλυσμός στοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐξ αἰτίας τῆς κατακλυσμιαίας βροχοπτώσεως οἱ πλεῖστοι ἀνθρώποι ἐχάθησαν καὶ ὁμοίως καὶ τὰ γραπτὰ μνημεῖα συνέδη νὰ φθαροῦν γι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν βρῆκαν τὴν εὐκαιρίαν οἱ Αἰγύπτιοι, ἰδιοποιήθησαν τὰ περὶ τῆς ἀστρονομίας, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἔνεκα τῆς ἀγνοίας των οὐδόλως προέδωκαν τὰ δικαιώματα στὰ γράμματα, ἐνίσχυσαν τὴν πίστιν ὅτι αὐτοὶ (Αἰγύπτιοι) πρῶτοι ἀνεκάλυψαν τοὺς ἀστέρες. Ὅμοίως δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἂν καὶ ἔκτισαν στὴν Αἴγυπτον τὴν πόλιν ποὺ ὠνομάζετο Σαῖς, ἔτυχον τῆς ὁμοίας ἀγνοίας γιὰ τὸν κατακλυσμό».

Μὲ αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν, συνδυαζόμενη μὲ τὴν συνομιλίαν τοῦ Σόλωνος στὴν Σαῖδα, ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Ἕλληνες πρὸ 11.500 ἐτῶν τουλάχιστον ἔδωσαν τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὸν πολιτισμὸν στὴν Αἴγυπτον καὶ κατεῖχον τὴν γραφὴν. Τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπωφελήθησαν οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τὰ ἐνεφάνισαν ὡς ἰδικὰ των.

Οἱ ἀσήμαντοι Χαίηγκ Ντιόπ καὶ Μπέν Γιόχαναν

Ὁ γνωρίζων τὰ κείμενα Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου θεωρεῖ τουλάχιστον ἀστεῖον, ὅτι δύναται τις νὰ στηρίξῃ ἐπὶ τῶν κειμένων του τὴν ἀρχὴ τοῦ Ἀφροκεντρισμοῦ, ὡς ὁ κακῶς ἐπικαλούμενος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ ἀσημαντος Σενεγαλέζου ψευδοανθρωπιστῆς Χείγκ Ντιόπ καὶ οἱ ἀδάσιμοι, γε-

λοιτοί, ὄψιμοι καὶ ἀνθελληνικοὶ ἰσχυρισμοὶ του. Τὸν ἄλλο ἄσημο Μπέν Γιοχανάν δὲν ἔδει νὰ ἀναφέρῃ δις ὁ κ. Κοδάτσης, καθὼς καὶ τὴν ἄγνωστη τὸ 1993 διάλεξι του σὲ κολλέγιο τῶν ΗΠΑ ἢ τὸ βιβλίο του «Ἀφρική ἢ Μάνα τοῦ Πολιτισμοῦ». Οὐδὲ δέβαια τὸ βιβλίο τοῦ George James «Stolen Legacy» («Κλεμμένη Κληροδοσία») ἀξίζει ἀναφορᾶς, πὺν ἰσχυρίσθηκε ὅτι ὑπῆρχε ἐχθρικό δῆθεν πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ λοιπὲς ἀφελεῖς καὶ τερατώδεις ἀναφορὲς του, πὺν μεταφέρει ὁ κ. Κοδάτσης καὶ στεροῦνται παντελῶς σοδαρότητος. Θεωρῶν ὁ κ. καθηγητῆς, ὅτι ἐπέδρασε τὸ «Stolen Legacy» οὐσία, φέρει παρὰδειγμα τὸν προαναφερθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἀστεῖο Ben Johanan. Ἡ ἐπανάληψις τοιούτων ἰσχυρισμῶν δλᾶπτει καὶ οὐδόλως προάγει τὴν σκέψι τοῦ Ἑλλήνου, διανοομένου ἐκ φύσεως καὶ φέροντος κληρονομία διακεκριμένη.

Τέλος, ἀναφερόμενος στὸν Martin Bernal καὶ τὸ βιβλίο του «Black Athena» («Μαύρη Ἀθηνᾶ») ἐλάχιστα γράφει, ἀλλὰ λίαν ἐπικίνδυνα ὅπως ἡ φράσις: «Κεντρικὴ ἰδέα στοῦ ἔργου τοῦ Μπερνάλ εἶναι ὅτι ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ὀφείλει πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματά του στὶς ἐπιρροὲς πὺν δέχθηκε ἰδίως ἀπὸ τὴ Φοινίκη καὶ τὴν Αἴγυπτο. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ, λέει ὁ Μπερνάλ, τὸ ἀποδέχονταν σχεδὸν πλήρως πολλοὶ Ἑλληνες συγγραφεῖς ὅχι μόνον τῆς ὕστερης ἀρχαιότητος, ὅπως ὁ Διόδωρος Σικελιώτης, ἀλλὰ καὶ τῆς κλασσικῆς περιόδου ὅπως ὁ Ἡρόδοτος, πὺν ἀναγνωρίζει τὴν πρωτοκαθεδρία τῆς Αἰγύπτου ἰδίως στὸν τομέα τῆς θρησκείας καὶ λατρείας τῶν θεῶν...». Βεβαίως καὶ ἡ ὥς ἄνω ἀναφορὰ ἀπὸ τὸν κ. καθηγητὴ ἐκθέτει σὲ κίνδυνον τοὺς ἀναγνώστες, πὺν ἀγνοοῦν ἢ δὲν ἔχουν μελετήσῃ Διόδωρο καὶ Ἡρόδοτο καὶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀπαντήσουν καὶ νὰ ἀντικρούσουν.

Ἡ ἀκαδημαϊκὴ δεοντολογία καὶ ὁ Μπερνάλ

Στὸ τέλος περὶ Μπερνάλ (σ. 16157) ὁ κ. Κοδάτσης γράφει: «στὶς παραδοξολογίες τοῦ Μπερνάλ ἀπάντησαν πολλοὶ ἐξέχοντες συγγραφεῖς καὶ ἰδίως ἡ Μαίρη Λέφκοβιτς μὲ τὸ βιβλίο της «Μαύρη Ἀθηνᾶ, Μῦθοι καὶ πραγματικότητα». Τὸ βιβλίο αὐτό, τὸ σύγγραμμα τοῦ φίλου μου κ. Κ. Βαμβακᾶ «Οἱ θεμελιωτὲς τῆς Δυτικῆς Σκέψης» καὶ τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ «Δαυλοῦ» ἀποτέλεσαν τὴ δάση καὶ βιβλιογραφικὴ μου ἐνημέρωση γιὰ τὰ γραφόμενά μου στὸ σημείωμα αὐτὸ καὶ τὸ δηλώνω αὐτὸ γιὰ λόγους ἀκαδημαϊκῆς δεοντολογίας». Βεβαίως σεβαστὴ ἡ ἀκαδημαϊκὴ δεοντολογία, ἀλλὰ ὅχι μερικῶς ἐφαρμοζομένη. Ἀναφέρει «τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ «Δαυλοῦ», πὺν ἀποτέλεσαν τὴ δάσι τῆς βιβλιογραφικῆς του ἐνημερώσεως, ὅμως παρέλειψε ἀντιδεοντολογικῶς νὰ ἀναφέρῃ τὸ μετὰ μακρὰν καὶ ἐμπεριστατωμένην μελέτη τῶν 605 σελίδων τῆς «Μαύρης Ἀθηνᾶς» πόνημά μου, δημοσιευθὲν στὸ τεῦχος 110 τοῦ «Δαυλοῦ», (Φεβρ. 1991, σελ. 6337-6352), ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἀθηνᾶ, ἡ σοφία τοῦ Διὸς καὶ τὸ βιβλίο ἢ «Μαύρη Ἀθηνᾶ». Ἡ ἀποκορύφωση τοῦ διεθνοῦς σκοταδισμού». Βέβαια, ἡμῶν τὴν παρὰλειψιν καὶ τῆς ἐλαχίστης ἀναφορᾶς περὶ τούτου ὑπὸ τοῦ κ. Κοδάτση ὁ ἐκδότης, παραθέσας εἰκόνα τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ «Δαυλοῦ», (ἀρ.

110, Φεβρουάριος 1991) καὶ ὑπόμνησιν, ὅτι πρὸ 11 ἐτῶν εἶχα ἀντικρούσει τὸ πρῶτο τόμο τῆς «Μαύρης Ἀθηνᾶς».

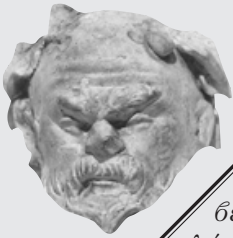
Ἐπικαλεῖται τὰ «Αἰγυπτιακὰ Μυστήρια» ὡς δῆθεν πηγὴ τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς παγκοσμίου διανοήσεως κατὰ τὸν ἄσχετον Μπέν Γιοχανάν, Μάρκους Μόσια Γκαρβέν καὶ Τζέιμς. Ἐφόσον τὰ σχετικά ἔλαβε καὶ ἐκ δημοσιευμάτων τοῦ «Δαυλοῦ», δὲν πρόσεξε προφανῶς στὸ τεῦχος 215 τοῦ «Δαυλοῦ» (Νοέμβριος 1999, σελ. 13603-13607), τὸ ἀποκαλυπτικὸ ἄρθρο μου ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἀποκρυπτογράφηση τῆς ἐλληνικῆς μυστηριακῆς φράσεως “Κόνξ-ὄμ-πάνξ”». Ἔχει διαδοθῇ σ’ ὁλόκληρο τὸν πλανήτη, στὸ ὅποῖον τὸ πρῶτο ἐρμηνεύθη ἡ πρωταρχικὴ εἰσαγωγικὴ φράσι τῶν ἐλληνικῶν μυστηρίων «κόνξ-ὄμ-πάνξ». Ἡ πρώτη αὐτῇ ἐλληνικῇ μυστηριακῇ φράσι ἐχρησιμοποιεῖτο κατὰ τὴν ἑναρξί τῶν τελετῶν τῶν Ἐλευσινίων, Καδειρίων, Διονυσιακῶν, Ὀρφικῶν κ.λπ. μυστηρίων. Αὐτὴ διεδόθη σ’ ὅλη τὴ γῆ καὶ διεσώθη μέχρι σήμερα στὴν Ἰνδία ὡς «κάνσα - ὄμ - πάνσα» ποὺ προφέρεται ὑπὸ τῶν Βραχμάνων, στοὺς Μάγιας ὡς «κόνεξ-ὄμον-πάνεξ», ἀποτελοῦσα ἐξορκισμό τῶν Μάγιας. Ἀρχαιοτάτη εἶναι ἡ ἐλληνικὴ ἀποτελούμενη ἐξ ἐλληνικῶν λέξεων καὶ 10 γραμμάτων, ἡ ἰνδικὴ ἐκ 12 γραμμάτων καὶ ἡ τῶν Μάγιας ἐκ 14 γραμμάτων (ὄρα «Δ», τ. 215, σ. 13603-13607). Ἄρα τὰ Μυστήρια δὲν προήλθαν ἐξ Αἰγύπτου.

Περαιτέρω ὁ κ. Κοδάτης μᾶς πληροφορεῖ (σ. 16159), ὅτι «σήμερα ἔχουμε “2ο γύρο ἐν ἐξελίξει”... καὶ ἂν δὲν λάθομε τὰ μέτρα μας, θὰ πάθουμε ὅτι πάθαμε καὶ στὸ “Μακεδονικό”: θὰ ξυπνήσουμε ἡττημένοι»... Περὶ τοῦ 2ου γύρου, δηλ. τοῦ δευτέρου τόμου τῆς «Black Athena» τοῦ Μ. Bernal τί κάνει ὁ κ. Κοδάτης; Τὸν πληροφορῶ ὅτι τὸν μελετῶ ἀπὸ διετίας καὶ προχωρῶ στὴν ἀντίκρουσί του. Τί πράττει ὅμως τὸ Πανεπιστημιακὸ κατεστημένο, ἡ Ἀκαδημία καὶ οἱ κρατικοὶ ἀρχαιολόγοι, φιλόλογοι, γλωσσολόγοι καὶ οἱ ἐμφανιζόμενοι ὡς πνευματικοὶ ταγοὶ;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ἰάκωδος Θωμόπουλος, «Πελασγικά» 1910.
2. Διόδωρος Σικελιώτης, ἔκδ. Loeb Heinemann.
3. Ἡρόδοτος, Ἱστορία Ε 58, ἔκδοσις «Πάπυρος».
4. Πλούταρχος Ἡθικά, «Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας», τ. 10ος., παρ. 854-874, ἔκδ. Loeb.
5. Λεξικὸν Σούδας, λ. «Φοινικήια γράμματα».
6. Martin Bernal, «Black Athena», τόμος Α', Free Association Books 1987.
7. «Δαυλός», τ. 137, Μάιος 1993, σ. 7981-7990· ἄρθρον «Ἡ προέλευσις Κάδμου καὶ Ἀλφειῶτον».
8. «Δαυλός», τ. 110, Φεβρ 1991, σ. 6337-6352· ἄρθρον «Ἀθηνᾶ, ἡ σοφία Διὸς καὶ τὸ διδλίο ἢ “Μαύρη Ἀθηνᾶ”».
9. «Δαυλός», τ. 245 Μάιος 2002, σ. 15851-858· ἄρθρο «Ὁ ἀντίλογος τῆς σιωπῆς», (λεξ. Τέση Σαλῆ).
10. Joseph Isaak Jahuda, «Hebrew is Greek».
11. J. N. Casavis, «The Greek Origin of Freemasonry» (Ἡ Ἑλληνικὴ Προέλευσις τοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ), ἔκδ. The Square Press 29-03 = 23rd Avenue, New York 1955.

Κωνσταντῖνος - Εὐστάθιος Γεωργανᾶς

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Παλιά μου τέχνη

Τρελλαίνομαι για «**ἀνασυστάσεις μονῶν**»! Ξέρετε ἐσεῖς τώρα. Βρίσκουμε ἕνα παλιομονάστηρο, πὺν οὔτε ὁ Γιαχὺ δὲν τὸ ξέρει, καὶ τσοῦπ! τὸ ἀνακαινίζουμε καὶ τὸ μεγαλώνουμε σὲ τέτοιο σημεῖο, πὺν νὰ ἐξαφανίσωμεν τὰ γύρω ἀρχαιοελληνικὰ ἱερά. Τραβᾶμε καὶ δέκα χιλιάδες κυδικὰ οἰκολογικὸ μπετόν στὸν περιβάλλοντα χώρο, μπᾶς καὶ μᾶς ξεφύγη κανένα κιονόκρανο καὶ – μὴ τὴν εἶδατε, μὴ τὴν ἀπαντήσατε τὴν Κοιλιάδα τῶν Μουσῶν στὸν Ἑλικῶντα τῆς Βοιωτίας. Ὑἱοὶ δὲν εἶναι, σεβασμιώτατε Θηδῶν καὶ Λεβαδείας; Σιγὰ τώρα, πὺν θὰ ἰδρῶση τ' αὐτὶ σου για μερικὲς ἀρχαιοελληνικὲς παλιοπέτρες. Ἐκεῖνο πὺν μετροῦ εἶναι ἡ ἀνασύσταση τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ὅπου οἱ δοῦλοι τοῦ Κυρίου, ὅπως ὁ περινούστατος Ἀρσένιος, θὰ θεῶνται τὸν Κύριον ἐν μέσῳ νεφελῶν. Βέβαια δὲν γνωρίζω, ἂν τὰ ὁράματα θὰ προέρχωνται ἀπὸ τὴν βαθύτατη πίστη ἢ τὴν ἀγαμία, πὺν, ὡς γνωστόν, βαρᾶ κατακούτελα.

Ὅμως, σεβασμιώτατε, χαίρω χαρὰν μεγάλην, διότι συνεχίζετε τὸ ἔργο εὐκλεῶν προγόνων σας, ὅπως ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἢ ὁ ζηλωτὴς τῶν Τεχνῶν Ἀλάριχος, πὺν, ἔχοντες ἄλλην αἰσθητικὴν ἀντίληψιν, φρόντισαν νὰ ἐξαφανίσουν ὅ,τιδήποτε ἑλληνικὸν ἠδύναντο. Τώρα βεβαίως θὰ μοῦ πῆς, ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἦταν ἐγκληματίας καὶ διεστραμμένος, ἐνῶ ὁ Ἀλάριχος τρισδάρδαρος τοῦ κερατᾶ. Ὑἱοὶ! μὴν τὰ θέλουμε κι ὅλα δικά μας. Ὅλοι ἔχουν τὰ κουσούρια τους. Ὅμως ἐσεῖς, ἅγιος ἄνθρωπος, πῶς διάολο συνέδη καὶ σᾶς διέφυγεν, ὅτι «**ὁλόκληρος ἡ Κοιλιάδα τῶν Μουσῶν τῆς Βοιωτίας**» εἶναι ἀρχαιολογικὸς χώρος δάσει τοῦ ΦΕΚ 453/Β/18-7-1985; Προφανῶς ἐκ παραδρομῆς συνέδη ὅ,τι συνέδη. Δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι σεῖς, ἅγιος ἄνθρωπος, δώσατε ἐντολὴ γιὰ μιὰ ἀρχαιολογικὴ καταστροφὴ τέτοιου μεγέθους. Ἐκτὸς κι ἂν εἴστε «ἀντάρτης» ἀρχιερεὺς καὶ διαφωνῆτε κάθετα μὲ τὸν ἐλληνοχριστιανικὸ πολιτισμό, στὸν ὅποιον μᾶς ἔχει ταράξει ἐσχάτως ὁ κ. Χριστόδουλος. Καί, ὡς γνωστόν, ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς προῦπηρξε τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐκτὸς πιά κι ἂν ὁ κ. Χριστόδουλος μὲ τὸν ὅρο «Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμός» ἐννοεῖ ὅ,τι συνέδη μετὰ ἀπὸ τὸ 300 μ.Χ., διαγράφοτας τὴν ἀρχαιότητα. Ὅποτε, τύχη ἀγαθὴ εἴστε ἐντὸς γραμμῆς, πὺν ἔλεξαν καὶ οἱ παλαιοὶ κομμουνισταί, οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν Ὁρθοδοξίαν (φτοὺν κακὰ) τῆς Μόσχας.

Ἀλλά, γιὰ νὰ ποῦμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο, διόλου δὲν πρωτοτυπεῖτε. Εἶναι παμπάλαια αὐτὴ ἡ μέθοδος τοῦ νὰ ξεθεμελειώνης ἕνα ἀρχαῖο ναὸ καὶ μὲ τὸ οἰκοδομικὸ του ὑλικὸ νὰ κτίξης ἕνα μοναστήρι, ἕνα ναῖδριο ἢ μίαν ἐκκλησία. Τί στὸ καλὸ τόσο συμπλεγματικοὶ καὶ κομπλεξικοὶ εἶναι οἱ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας ἢ φοβοῦνται ἀπεριορίστως τὴν ἀναδίωσιν τῆς πατρῴας θρησκείας; Ἀν πάντως δὲν συμβαίνει κάποιον ἐκ τῶν δύο, τότε εἶναι ἀπλῶς πολὺ «χειρώνακτες». Μὰ τὸν Δία!

Γιῶργος Πετρόπουλος

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

Ἡ ὕπαρξη καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν «Πυθαγόρειων
Ἀκολουθιῶν» στὶς σύγχρονες θεωρίες καὶ
δεδομένα. – Πρόβλεψη, σύμπτωση καὶ
συγχρονισμὸς ἀριθμῶν καὶ γεγονότων.
– Ἀπὸ τὰ Μαθηματικὰ τῶν Γαλαξιῶν στὰ
Μαθηματικὰ τῶν Χρηματιστηριακῶν Ἀξιῶν.

Στὸ 248-249 τεῦχος τοῦ «*Δαυλοῦ*», σελίδες 16131-16137, ἐδημοσιεύθη πολὺ ἐνδιαφέρον ἄρθρο τοῦ κ. Δ. Κ. Μαργέτη, σχετικὰ μὲ τὴν ἀνακάλυψη ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων τῶν ἀριθμητικῶν ἀκολουθιῶν ποὺ σήμερα φέρουν τὸ ὄνομα: «Ἀκολουθία τοῦ *Fibonacci*» καὶ «Ἀκολουθία τοῦ *Lucas*». Δύο ἀκολουθίες ποὺ σχετίζονται ἄμεσα μὲ τὸν «Χρυσὸ Ἀριθμὸ» (ἢ «*Χρυσή Τομή*») τῶν Πυθαγορείων ἥτοι τῶν ἀριθμῶν

$$\phi = \frac{1+\sqrt{5}}{2} \quad (1)$$

Ὁ «*Δαυλὸς*» ἔχει φιλοξενήσει πολλὰ ἄρθρα σχετικὰ μὲ τὶς Πυθαγόρειες θεωρίες καὶ τὸν ἄνω «Χρυσὸ Ἀριθμὸ» (ἄρθρα καὶ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Ἱπ. Δάκογλου⁽²⁾, εἰς 4 τόμους, ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τὴ μεγαλύτερη καὶ πλέον ἐμπεριστατωμένη ἀνάλυση τῶν γεωμετρικῶν ἐφαρμογῶν τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ· ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Θ. Μανιᾶ· ἄρθρα τοῦ κ. Κ. Καρμιράντζου κ.ἄ.). Συνήθως τὰ ἄρθρα ἀναφέρονται στὴν παρουσία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ σχεδὸν σὲ ὅλα τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀρχαῖα κτίσματα (Παρθενῶν, Πυραμίδες Αἰγύπτου κ.λπ.) ὡς καὶ στὴν ὕπαρξή του σὲ φυσικὰ δημιουργήματα καὶ φαινόμενα.

Ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Δ. Κ. Μαργέτης, ἡ Α' Πυθαγόρεια Ἀκολουθία, ποὺ σήμερα ἀποκαλεῖται «Ἀκολουθία τοῦ *Fibonacci*», εἶναι ἡ ἀριθμητικὴ σειρά:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 35, \dots \quad (2)$$

ἐνῶ ἡ Β' Πυθαγόρεια Ἀκολουθία εἶναι ἡ σειρά:

$$1, 3, 4, 7, 11, 18, 24, 47, \dots \quad (3)$$

Τὸ κοινὸ χαρακτηριστικὸ τῶν εἶναι, ὅτι ὁ λόγος ἐκάστου ὅρου πρὸς τὸν προηγούμενόν του τείνει πρὸς τὸν Χρυσὸ Ἀριθμὸ ϕ . (Περισσότερα στοιχεῖα καὶ λεπτομέρειες δίδονται στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Μαργέτη). Ἐνῶ εἶναι ἀναμφισδήτητο, ὅτι τουλάχιστον ἡ Α' Ἀκολουθία ἦταν γνωστὴ στοὺς Πυθαγόρειους, εἶναι ἐπίσης γεγονὸς ὅτι οἱ ἄνω ἀκολουθίες ἐγιναν γνωστὲς καὶ διεδόθησαν ἢ μὲν Α' Ἀκολουθία ἀπὸ τὸ βιβλίον «*Liber Abaci*» τοῦ μαθηματικοῦ Leonardo da Pisa – ἐγράφε μὲ τὸ ψευδώνυμο Fibonacci –

πού εξέδότη το 1202 και 1228 στη Φλωρεντία και επανεξεδόθη στα μέσα του 1800. Μία από τις καινοτομίες του βιβλίου του 1202 ήταν η χρήση από τον Fibonacci των αραβικών αριθμών αντί των ρωμαϊκών αριθμητικών συμβόλων, που εν συνεχεία επεκράτησαν στην Ευρώπη. Η δὲ Β' Ἀκολουθία παρουσιάσθη τὰ μέσα του 1800 σὲ ἔργο τοῦ μαθηματικοῦ Ed. Lucas. Ὁ ἴδιος ἔχει ἀνακαλύψει καὶ ἄλλες ιδιότητες καὶ θεωρήματα ἀριθμῶν.

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἱστορική τοποθέτηση τῶν ἄνω ἀκολουθιῶν εἶναι ἀναμφισπόητο, ὅτι οὔτε οἱ ἀρχαῖοι μαθηματικοὶ ἀλλὰ οὔτε ὁ ἴδιος ὁ Fibonacci οὔτε ὁ Lucas μποροῦσαν νὰ φανταστοῦν καὶ νὰ κατανοήσουν τὴν ἔκταση καὶ τὸ μέγεθος τῆς παρουσίας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἄνω ἀκολουθιῶν στὴ Φύση καὶ τὰ δημιουργήματά της, ὥς καὶ στὶς ἀνθρώπινες τέχνες καὶ τὰ ἀνθρώπινα δημιουργήματα. Οἱ Πυθαγόρειοι πάντως εἶχαν ἐπίγνωση τῶν «*μυστικῶν ἢ καὶ ἀπόκρυφων*» δυνατοτήτων τῶν ἀριθμῶν, τοὺς ὁποίους, ὥς γνωστόν, ἐθεώρουν ὡς δημιουργοὺς τῶν πάντων καὶ ὁλοκλήρου τοῦ σύμπαντος. Σήμερα οἱ ἴδιοι ἀριθμοὶ ἀνευρίσκονται στὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, ἀκόμη καὶ τὴν ἀνθρώπινη ψυχολογία. Πάντως ἦταν γνωστὴ ἡ ὑπαρξὴ τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ, κυρίως στὴ μορφή τοῦ Πυθαγόρειου μέτρου:

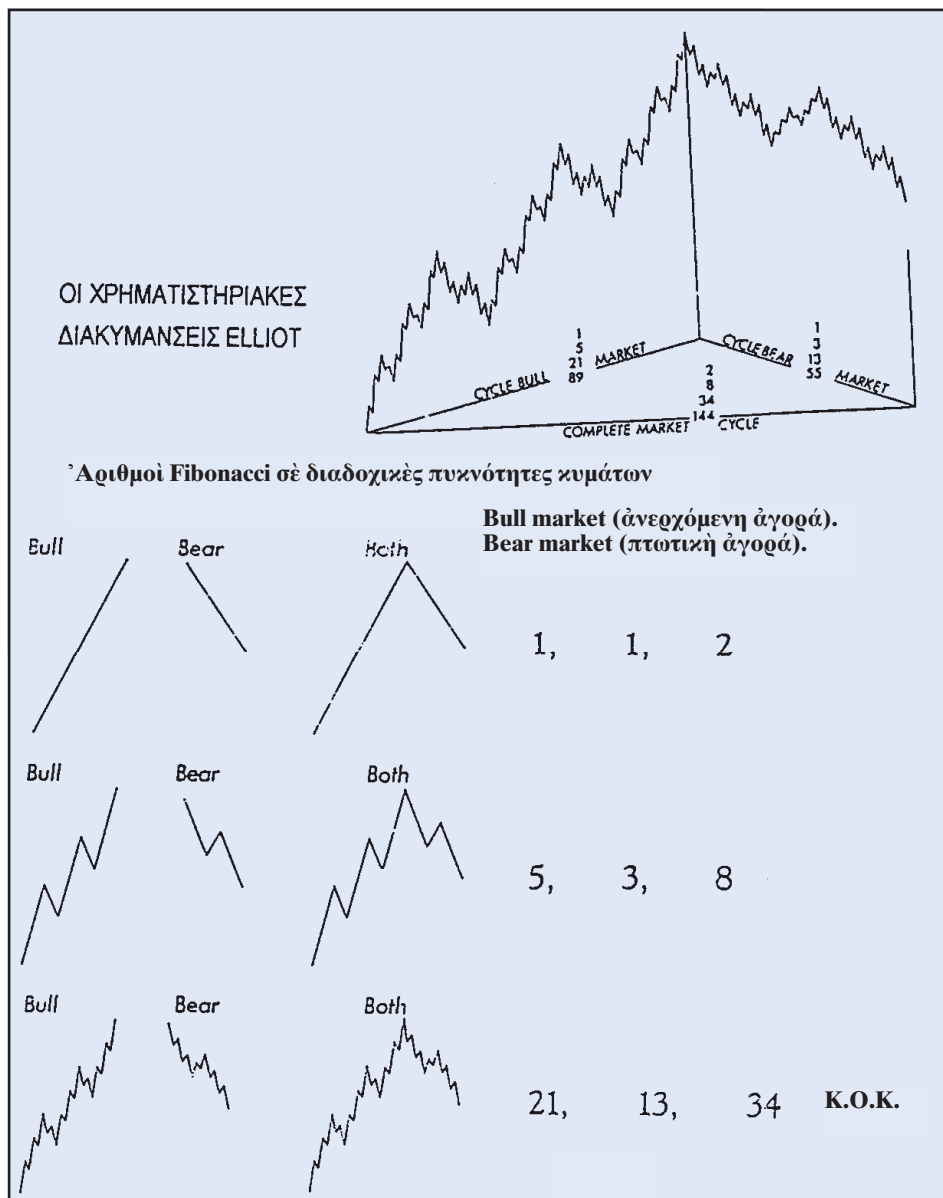
$$2\phi^2 = [(1+i\phi)(1-i\phi), (i=\sqrt{-1})] \quad (4)$$

Στὸ ἡλιοκεντρικὸ πλανητικὸ σύστημα⁽²⁾ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ οἱ γεωμετρικὲς σχέσεις τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ ἐθεωροῦντο ὡς οἱ τέλειες ἀρμονικὲς σχέσεις κτισμάτων καὶ κατασκευῶν.

Ἡ «Ἀκολουθία Fibonacci» ἀνευρίσκεται σὲ πλεῖστα ὅσα φυσικὰ δημιουργήματα καὶ κατασκευὲς ὡς π.χ. στὴν ἀνάπτυξη καὶ φυλλοταξία δένδρων, σὲ σχήματα φύλλων, φρούτων, λουλουδιῶν, στὴ γενετικὴ διαδοχὴ τῶν κουνελιῶν, στὰ ἐλικοειδῆ σχήματα ὀστράκων, λουλουδιῶν, ἀκόμη καὶ τῶν γαλαξίων. Ἡ ἀνθρώπινη ἀρχιτεκτονικὴ, ἡ ζωγραφικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ μουσικὴ, μιμούμενες τὴ μητέρα - φύση, ἐφαρμόζουν τὴν ἄνω ἀκολουθία καὶ τὶς σχέσεις τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ σὲ πλεῖστα ὅσα ἔργα καὶ δημιουργήματα⁽¹⁾⁽⁶⁾. Στὶς μοντέρνες φυσικὲς ἐπιστῆμες ἡ ἄνω ἀκολουθία ρυθμίζει τρόπους ἀνακλάσεως τοῦ φωτός, τὶς διαδοχικὲς καταστάσεις ἡλεκτρονίων στὸ ἀέριο ὕδρογόνο κ.λπ. Προσφάτως ἀνεκαλύφθη ὅτι προσδιορίζει καὶ δημιουργεῖ μιὰ ἰδιαίτερη κατάσταση ὑγρῶν κρυστάλλων, πού παρουσιάζεται ὡς νέα μορφή ὕλης⁽⁷⁾. Ἐπίσης ἔχει ἐφαρμογὴ καὶ σὲ ἄλλες σύγχρονες θεωρίες⁽⁴⁾.

Οἱ ἀριθμοὶ τῆς «Ἀκολουθίας Fibonacci» ἀποκαλοῦνται καὶ «εὐγενεῖς ἀριθμοὶ» («noble numbers»), ἕνας ὅρος πού ἀποδίδεται σὲ ἀριθμοὺς πού ἡ κατανομή τους σὰν «συνεχὲς κλάσμα» λήγει στὸν ἀριθμὸ 1 (σημειωτέον, ὅτι ὁ Χρυσὸς Ἀριθμὸς ἀναλύεται σὲ συνεχὲς κλάσμα, πού περιλαμβάνει μόνο τὸν ἀριθμὸ 1).

Ὅσον ἀφορᾷ στὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ἥδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Leonardo de Vinci εἶχαν εὑρεθῇ σχέσεις ἀρμονικῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, τοῦ προσώπου, τῶν δακτύλων κ.λπ. με ἀναλογίαις τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ. Ἡ «Ἀκολουθία τοῦ Fibonacci» παρουσιάζεται ἐπίσης σὲ προβλήματα κατανομῆς, πού ἔχουν ἐφαρμογὴ σὲ οἰκονομικὰ ἀλλὰ καὶ κοινωνικὰ θέματα⁽⁴⁾. Πολλὰ δεδομένα τῶν ἀνθρώπινων αἰσθήσεων καὶ ἀντιλήψεων καὶ πολλὰ σγεγονότα ὁμαδικῆς ψυχολογίας κατανέμονται με βάση τὴ σχέση τῶν ἀριθμῶν τῆς ἀκολουθίας. Προσφάτως ἐκδοθὲν ἐκλεκτὸ ἐλληνικὸ βιβλίο⁽⁸⁾ περιέχει σημαντικὰ στοιχεῖα καὶ λεπτομέρειες γιὰ τὶς ἀκολουθίες «Fibonacci»

Διάγραμμα Α. (Βλέπε στο κείμενο.)

και «Lucas», για τον Χρυσό Άριθμό ως και άλλα ενδιαφέροντα θέματα «Ιερής Αρχιτεκτονικής», μοντέρων μαθηματικών κ.λπ. Το γενικότερο θέμα εφαρμογών της «Ακολουθίας Fibonacci» είναι τόσο ενδιαφέρον, ώστε υπήρχε ιδιαίτερο επιστημονικό περιοδικό «Θεωρίας και Προβλημάτων Fibonacci». Επίσης, έχουν οργανωθεί διεθνή συνέδρια με κύριο αντικείμενο τη θεωρία και τις εφαρμογές της ως άνω ακολουθίας. Σημειωτέον, ότι το πρώτο σχετικό διεθνές συνέδριο έλαβε χώρα στο Πανεπιστήμιο Πα-

τρῶν τὸ 1984 μὲ εὐρεῖα καὶ διεθνῇ συμμετοχῇ⁽⁴⁾.

Ἐξειδικευμένο σύγγραμμα τῆς σύγχρονης θεωρίας ἀριθμῶν καὶ τῶν ἐφαρμογῶν τῆς, ἀναφέρει: «...ὅπως οἱ ἀριθμοὶ *Fibonacci* ἔτσι καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς ἀκολουθίας *Lucas* παίζουν σοβαρὸ ρόλο στὶς θεωρίες μὴ γραμμικῆς δυναμικῆς καὶ σὲ προβλήματα συγχρονισμοῦ...»⁽⁷⁾. Τὸ θέμα συμπτώσεων καὶ συγχρονισμῶν ἔχουν διερευνήσει καὶ ἀναλύσει δύο κυρίως μεγάλοι ἐπιστήμονες: σχετικὰ μὲ τὶς συμπτώσεις γεγονότων ὁ Arthur Koestler καὶ σχετικὰ μὲ τοὺς συγχρονισμοὺς καὶ τὴν ψυχολογία τοῦ ἀνθρώπου ὁ Karl Jung (βλ. «Δαυλός», τ. 211, Ἰούλιος 1999, σελ. 13347-13354).

Πλὴν τοῦ Χρυσοῦ Ἀριθμοῦ ἓνας ἄλλος ἀκόμη ἀριθμὸς παίζει πρωτεύοντα ρόλο στὶς φυσικὲς ἐπιστήμες. Εἶναι ὁ ἀριθμὸς 137, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἀντίστροφο τιμὴ τῆς «σταθερᾶς λεπτῆς ὕψους» τῆς συγχρόνου ἀτομικῆς θεωρίας, ὁ «μυστηριώδης ἀριθμὸς τῆς φυσικῆς» κατὰ τὸν Richard Feynman. Σχετικὰ μὲ τὴν «Ἀκολουθία *Lucas*» παρατηροῦμε, ὅτι οἱ πρῶτοι ἀριθμοὶ τῆς 1, 3, 4, 7, 11 εἶναι τὰ 3 ψηφία τοῦ ἀριθμοῦ 137, ἐνῶ τὸ ἄθροισμα τετραγώνων τῶν δύο ἄλλων, ἦτοι $4^2 + 11^2$ μᾶς δίδει πάλι τὸν ἀριθμὸ 137. Ἔτσι οἱ ἀρχικοὶ ἀριθμοὶ τῆς ἀκολουθίας μᾶς «ὑποδεικνύουν» τὸν ἀριθμὸ 137. Ὁ ἴδιος ἀριθμὸς ἐμμέσως παρουσιάζεται στοὺς πρῶτους ἀριθμοὺς τῆς «Ἀκολουθίας *Fibonacci*».

Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίδραση τῶν ἀριθμῶν στὰ φυσικὰ συμβάντα καὶ δεδομένα καὶ τὸν μυστικισμὸ ποὺ περιβάλλει τὸ θέμα, γράφει ὁ διάσημος φυσικὸς καὶ συγγραφεὺς Paul Davies⁽³⁾ «...Πράγματι, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐξαίρετους στοχαστὲς καὶ φιλοσόφους, συμπεριλαμβανομένων τῶν Αἰνστάιν, Πάουλι, Σραϊντινγκερ, Χάϊζεμπεργκ, Ἔντινγκτον καὶ Τζήνς ἀποδέχονται κάποιο μυστικισμὸ, χωρὶς νὰ εἶναι βέβαια αὐτὸς ὑποκατάστατο τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας...». Κατὰ τὸν Κάρολ Γιούνγκ «...τόσον οἱ ἀριθμοὶ ὅσον καὶ οἱ συγχρονισμοὶ (ἀριθμῶν ἢ γεγονότων) ἐπιβάλλουν σεβασμὸ ἢ ἀκόμη καὶ φόβο καὶ περιβάλλονται ἀπὸ μυστήριον». Φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ «μυστήριον τῶν ἀριθμῶν καὶ συμπτώσεων» ἀρχίζει πλέον νὰ ἐρμηνεύεται καὶ ἐπεξηγῆται μὲ τὴν πρόοδο τῶν σύγχρονων ἐπιστημῶν.

Ὑπάρχει, βέβαια, ἰδιαίτερος λόγος, ποὺ τὰ ἀνωτέρω ἀναφέρονται στὸ παρὸν κείμενο. Κατὰ περίεργη συγκυρία τὸ γνωστὸ ἀγγλικὸ ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ «New Scientist» στὴν ἐβδομαδιαία ἔκδοσή του τῆς 31ης Αὐγούστου 2002 – μίᾳ ἡμερομηνία ποὺ χρονικὰ συμπίπτει μὲ τὴν ἔκδοση Αὐγούστου - Σεπτέμβρη 2002 τοῦ «Δαυλοῦ» – ἔχει ὡς κύριον ἄρθρο καὶ θέμα ἐξωφύλλου τὸ πῶς «Ζοῦμε μὲ τοὺς ἀριθμούς»⁽⁵⁾. Στὴ σελίδα 29 τοῦ περιοδικοῦ ὁ τίτλος τοῦ ἁρθροῦ εἶναι: «Γνωρίζω, τί θὰ κάνης τὸ ἐπόμενο καλοκαίρι», τίτλος ποὺ ὑπονοεῖ μιὰ νέα ἀνθρώπινη ἱκανότητα πλήρους προβλέψεως τῶν μελλοντικῶν γεγονότων. Τὸ ἄρθρο ἔχει γραφῇ ἀπὸ τὸν διακεκριμένο μαθηματικὸ, καθηγητὴ καὶ συγγραφέα John Casti, ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ γαλαξίων τοῦ σύμπαντος, χρηματιστηριακῶν ἐξελίξεων ἀκόμη καὶ τῆς ἀνδρικῆς μόδας μποροῦν νὰ ἀποδοθοῦν στὴν ὑπαρξὴ καὶ ἐπίδραση ὠρισμένων ἀριθμῶν καὶ στὶς διακυμάνσεις ἑνὸς γραμμικοῦ συστήματος καμπυλῶν, ποὺ βασίζονται στὴ λεγόμενη «κυματικὴ ἀρχὴ τοῦ Elliot». Περὶ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '30 ὁ Ράλφ Νέλσον Ἐλλιοτ, ἐρευνώντας τὰ αἷτια τοῦ μεγάλου «κράχ» τοῦ Χρηματιστηρίου Ν. Ὑόρκης τοῦ 1930, κατέληξε στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ χρηματιστηριακὴ ἀγορὰ ὑπόκειται σὲ διαδοχικὲς ρυθμικὲς μεταπτώσεις, ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ πρότυπο τῶν ἀριθμῶν τῆς «Ἀκολουθίας *Fibonacci*» (βλέπε σχετικὸ περιληπτικὸ **Διάγραμμα Α**). Ὑπάρχουν βέβαια πολλὰ ἄλλα μακροοικονομικὰ μοντέλλα προβλέψεως οἰκονομικῶν ἐξελίξεων καὶ τὸ ὅλο θέμα τῶν «προβλέψεων» ὑπόκειται σὲ συνεχῆ μαθηματικὴ ἀνά-

λυση και βελτίωση. Ἀποδεικνύεται πάντως, ὅτι τὸ σύστημα χρηματιστηριακῶν προβλέψεων τοῦ Elliot εἶναι ἀρκετὰ ἐπιτυχές καὶ ἐξηγεῖ τὶς πρόσφατες χρηματιστηριακές διακυμάνσεις ἐκ τῆς χρεωκοπίας μεγάλων ἀμερικανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀπὸ καιροῦ ἐκδίδεται περιοδικὸ χρηματιστηριακῶν προβλέψεων μὲ τὸν τίτλο «*Elliot Wave Theorist*»⁽⁴⁾. Κατὰ τὸν ἐκδότη του ἡ ὑπαρξὴ τῶν ἀριθμῶν τῆς «Ἀκολουθίας Fibonacci» στὸ ὑπόβαθρο τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων σαφῶς ἀποδεικνύει τὴν ἄμεση σχέση μετὰ τῶν «ἀριθμῶν τῆς φύσεως» καὶ τῆς ἀνθρώπινης διαγωγῆς. Ὡς γνωστό, οἱ χρηματιστηριακές ἀγορές ἐπηρεάζονται ἄμεσα ἀπὸ τὶς ἀντιδράσεις καὶ τὴ μαζικὴ ψυχολογία τῶν ἐπενδυτῶν. Οἱ διακυμάνσεις τῆς ἀγορᾶς κατοπτρίζουν τὶς συνεχῶς μεταβαλλόμενες ἀποφάσεις καὶ τὴν ψυχολογία ἀνθρώπων ομάδων. Ὁ Elliot ἐπίστευε ὅτι ἡ «Ἀκολουθία Fibonacci» εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια κλειδιά, πὺν ρυθμίζουν καὶ ἐπενεργοῦν στὶς λειτουργίες ὁμαδικῆς ψυχολογίας.

Φαίνεται καθαρὰ ὅτι οἱ ἀνθρώπινες ομάδες ἐνεργοῦν ὑποσυνείδητα κατὰ τρόπον πὺν «*μιμεῖται τὰ πρότυπα τῆς φύσεως*», ὅπως γράφει ὁ John Casti. Πιστεύει, ὅτι τὰ «*κύματα τοῦ Elliot*» μποροῦν νὰ ἀποδώσουν καὶ νὰ περιγράψουν πολ- λές ἄλλες ἀνθρώπινες δραστηριότητες, οἰκονομικές, πολιτικές, ἀγοραστικές κ.λπ. Διερωτᾶται, μήπως ἡ γενικώτερη ἀνθρώπινη διαγωγή καὶ ἐξέλιξη προσδιορίζεται ἐκ τῶν προτέρων ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ἀριθμοὺς τῆς φύσεως, μήπως δὲν ὑπάρχει τελικῶς ἐλεύθερη ἀνθρώπινη βούληση καὶ ἐλεύθερη ἐπιλογή, μήπως σύντομα φθάσουμε καὶ στὴν πρόγνωση ὅλων τῶν μελλοντικῶν γεγονότων!!

Ἡ γνώμη τοῦ γράφοντος τὸ παρὸν εἶναι, ὅτι τὰ ὡς ἄνω συμπεράσματα εἶναι πολὺ πρόωρα καὶ πιθανῶς ὑπερβολικά, τουλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ στὶς μικρές ομάδες καὶ στοὺς μεμονωμένους ἀνθρώπους. Οἱ ἤδη ὑπάρχουσες στατιστικὲς θεωρίες καὶ θεωρίες πιθανοτήτων καλύπτουν πολλὰ θέματα προγνώσεων καὶ προβλέψεων, ἀλλὰ ἀποδέχονται τὴν ὑπαρξὴ σημαντικῶν ἀποκλίσεων καὶ ἐκτροπῶν. Ἡ πλήρης ἀριθμητικὴ ἀπεικόνιση καὶ συνεκτίμηση τῶν δεδομένων κοινωνικῶν καὶ ἄλλων ἀνθρώπινων γεγονότων δὲν εἶναι συνήθως δυνατὴ. Ἡ πλήρης «*ἀριθμητικὴ δομὴ*» τῶν γεγονότων σχετικὰ μὲ μελλοντικές προβλέψεις σπάνια εἶναι πλήρως γνωστή. Πρὸς τὸ παρὸν αὐτὸ πὺν μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε εἶναι, ὅτι ὑπάρχουν «*εἰδικοί ἀριθμοὶ*» τῆς φύσεως, πὺν ἐλέγχουν τόσο τὰ φυσικὰ δημιουργήματα καὶ γεγονότα ὅσο καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμβάντα, ἀκόμη καὶ τὴν ἀνθρώπινη διαγωγή. Δὲν εἶναι μήπως ὁ ἄνθρωπος ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δημιουργήματα τῆς φύσεως, πὺν μᾶς περιβάλλει;

Ἐπομένως, ἀντιστρέφοντας τὶς ἀνακαλύψεις τοῦ Elliot, μήπως εἶναι δυνατόν ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δράση καὶ γενικώτερα τὴν ἀνθρώπινη διαγωγή νὰ ἀνακαλύψουμε τὰ βασικά δεδομένα, τοὺς νόμους ἢ τὶς «*προδιαγραφές*» τῆς φύσεως πὺν μᾶς περιβάλλει; Μήπως χωρὶς τὰ συνήθη τεχνικά καὶ μεγαλεπήβολα μηχανικά πειράματα μποροῦμε νὰ ἀνακαλύψουμε ἐπιπρόσθετους τρόπους «*λογικῆς καὶ φιλοσοφίας τῆς φύσεως*» καὶ τοὺς πιθανοὺς βασικοὺς σχεδιασμοὺς καὶ βασικὴ διαγωγή τῆς φύσεως; Ὁ γράφων τὸ παρὸν ἔχει ἐξετάσει τὰ ἄνω θέματα σὲ προηγούμενα τεύχη τοῦ «*Δαυλοῦ*» (βλ. τ. 198 / Ἰουνίος 1998· τ. 203/Νοέμβριος 1998· τ. 205/Ἰανουάριος 1999· τ. 211/Ἰούλιος 1999 κ.λπ.).

Ἀναφέραμε πρὸ ὀλίγου τὴ χρονικὴ συγκυρία τῆς παρουσίας τῶν ἄρθρων τοῦ «*Δαυλοῦ*» σχετικὰ μὲ τὶς Πυθαγόρειες Ἀκολουθίες καὶ τοῦ ἁρθρου τοῦ «*New Scientist*» σχετικὰ μὲ τὴ χρηματιστηριακὴ θεωρία Elliot, πὺν βασίζεται στὶς ἴδιες ἀκολουθίες.

Υπάρχει όμως και κάποια άλλη παράξενη σύμπτωση στο περιοδικό «Δαυλός». Το άρθρο για τις Πυθαγόρειες Ακολουθίες έχει γραφεί στις σελίδες 16131 μέχρι 16137 του «Δαυλοῦ». Ο τελευταίος αριθμός αποτελείται από τα ψηφία του αριθμού 137 και τα ψηφία του αριθμού 16. Σημειωτέον ότι:

$$137 = 1+1+2+3+\dots+16 \quad (5),$$

μία ακόμη απροσδόκητη σύμπτωση με τον αριθμό 137 και τον αριθμό της Χρυσής Τομής, τον ϕ , που περιγράφει το άρθρο του «Δαυλοῦ». Στην ανακοίνωση και περιγραφή των λεγόμενων υπό του γράφοντος το παρόν «φιλοσοφικῶν ἐξισώσεων» τῆς Φύσεως και τῶν «ἀριθμοσυνδέσμων» («Δαυλός», τ. 198, Ἰούνιος 1998, σελ. 12331-12341) εἶχαμε ἀναφέρει στὴν περιγραφὴ τῆς «37ης φιλοσοφικῆς ἐξισώσεως» τὴν παρουσία και τῶν δύο αὐτῶν ἀριθμῶν ϕ και 137 τόσο στὰ δεδομένα τοῦ Ἥλιου σὲ συνδυασμὸ με τὰ δεδομένα τοῦ πρωτονίου ὅσο και στὰ δεδομένα τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Ἔτσι οἱ ἀριθμητικοὶ συνδυασμοὶ τῶν «κνυμάτων τοῦ Elliot» πηγάζουν, ὡς φαίνεται, ὅχι μόνο ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τῆς «Ἀκολουθίας Fibonacci» ἀλλὰ ἀπὸ πολὺ βαθύτερους ἀριθμητικὸς συνδυασμοὺς, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ λογικὸ ὑπόβαθρο και τὴν ἀρχὴ ὅχι μόνο τῆς «φυσικῆς» ἀλλὰ κυρίως τῆς «Φιλοσοφίας τῆς Φύσεως». Μιᾶς φιλοσοφίας ποῦ, ὡς εἶναι σχεδὸν βέβαιο, ἦταν ἀρκετὰ γνωστὴ στοὺς ἀρχαίους Πυθαγόρειους ἔστω και χωρὶς τὰ σύγχρονα φυσικομαθηματικὰ δεδομένα. Ἡ δύναμις τῶν ἀριθμῶν τῆς φύσεως παραμένει μὲν ἀκόμη ἀρκετὰ μυστηριώδης, ἀλλὰ ἤδη ὑπόκειται σὲ ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση και διερεύνηση, μακριὰ ἀπὸ ἀπόκρυφους μυστικισμοὺς, θρησκευτικὸς δογματισμοὺς και πνευματικὸς σκοταδισμοὺς. Τὰ πάντα συνδεδεμένα μεταξὺ τους μέσω τῶν ἀριθμῶν και τῆς ἀπλῆς φιλοσοφικῆς σκέψης ἀπὸ τὶς χρηματιστηριακὰς προβλέψεις τοῦ Ralph Elliot και τὸν τρόπο γενετικῆς ἐξέλιξης τῶν κουνελιῶν μέχρι τὰ ἀρμονικὰ γεωμετρικὰ δεδομένα τῆς κατασκευῆς τοῦ Παρθενῶνα και τῶν Πυραμίδων. Δεδομένα ποὺ σήμερα μποροῦν νὰ ἐπεκταθοῦν σὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἡλιακὸ μας σύστημα και στὶς εὐρύτερες λογικὰς ἐννοιες και φυσικὰς καταστάσεις ὁλόκληρου τοῦ σύμπαντος.

Π.Γ. Ἀναλυτῆς

(© 2002, P. G. Analytis)

Βιβλιογραφία

1. Cook, Theodore Andrea, «The Curves of Life», Dover Publications Inc., New York, NY (1914), 1979.
2. Δαζόγλου, Ἰπποκράτης, «Ο Μυστικός Κώδικας τοῦ Πυθαγόρα», Τόμοι I ἕως IV, ἐκδ. «Νέα Θέσις», Ἀθήνα, 1990.
3. Davies, Paul, «Mystery at the End of the Universe», Ἄρθρο στὸ βιβλίον «Book of the Cosmos», Persesus Publishing Co, Cambridge, MA, USA, 2000.
4. Garland Trudi, Hammel, «Fascinating Fibonacci. Mystery and Magic in Numbers», ἐκδ. Dale Seymour Publications, California, USA, 1987.
5. Περιοδικὸ «New Scientist» 31 August 2002, Ἄρθρο στὶς σελ. 29-32 «I know what you'll do next summer» ὑπὸ John Casti, Vol. 175, No 2358, New Scientist, 151 Wardour St., London W1F 8WE, England.
6. Ghyka, Matila, «The Geometry of Art and Life», ἐκδ. Dover Publications Inc., New York, NY (1946), 1977.
7. Schroeder, M.R. «Number Theory in Science and Communication», 3rd Ed., Springer - Verlag, Berlin, etc. (1984, 1986) 1987.
8. Εὐαγγελόπουλος, Δημήτρης, «Ἱερὴ Γεωμετρία», ἐκδόσεις «Ἀρχέτυπο», Ἀθήνα - Θεσσαλονίκη, Ἰούνιος 2002.
9. Analytis, P., «The Digital Philosophy and the Design Conditions of Nature», ἐκδ. PGA, Athens, 1996, και ἄλλα ἔργα τοῦ ἴδιου.

«ΑΝΤΙΣΤΑΘΗΤΕ ΣΤΗΝ ΑΠΟΒΛΑΚΩΣΗ!»

**Κοιμώμαστε γεμάτοι πνευματική ἔνδεια
πάνω στους ἀνεκτίμητους θησαυρούς μας**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΑΠΡΕΠΗ ΤΕΝΟΡΟ ΖΑΧΟ ΤΕΡΖΑΚΗ

Ὁ τενόρος Ζάχος Τερζάκης ἀνήκει στους λιγοστούς Ἕλληνες καλλιτέχνες τῆς Ὁπερας, πού ἔχουν νά ἐπιδείξουν λαμπρή διεθνή καρριέρα στὸν ἰδιαίτερα δύσκολο αὐτὸ χῶρο. Στὴν εἰκοσιπενταετῇ πορεία του στὸ μελόδραμα ἐρμήνευσε περισσότερους ἀπὸ 60 διαφορετικούς ὀπερατικούς ρόλους σὲ ἑξί διαφορετικὲς γλώσσες, στὰ σπουδαιότερα λυρικά θέατρα τοῦ κόσμου, ἀπ' τὴν Ἀμερική ὡς τὴν Ἰαπωνία καὶ ἀπ' τὴ Νορβηγία ὡς τὴν Αἴγυπτο.

Ἕνας ἄνθρωπος πού ἔχει τὸ χάρισμα νά συνδυάζει τὴν καλλιτεχνική του φύση μὲ τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν φιλοσοφία. Ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ ὡς καλλιτέχνης ὀπερας καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη ὡς γεωλόγος μὲ ἀρκετὲς ἔρευνες στους τομεῖς τῆς γεωθερμίας, τῆς ἡφαιστειολογίας, τῆς σπηλαιολογίας καὶ σπουδὲς στὴ βιολογία καὶ τὴν ἱατρική, συνθέτει τὸ κορυφαῖο ἀρχαιοελληνικὸ ζητούμενο: τὸν ἐνισμὸ Τέχνης καὶ Ἐπιστήμης. Μὲ τὴ βαθιὰ του Ἑλληνικὴ Παιδεία, ὅπου κι ἂν θρίσκειται, δὲν παύει νά φανερώνη στὸ κοινὸ του τίς γνήσιες ἀξίες τῆς ἐλληνικότητος, πάνω στίς ὁποῖες φύτρωσε καὶ θέριψε ὄχι μόνο ἡ εὐρωπαϊκὴ κουλτούρα ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ σύγχρονος πολιτισμός. Ἡ καλλιτεχνική του «φλέβα» δὲν ἐξαντλήθηκε στὴν ἀπλὴ ἐκτέλεση, ἀλλὰ πέρασε στὴ μουσικὴ σύνθεση καὶ τὴ σκηνοθεσία. Ἀπὸ πέρσι ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τραγούδι ἀσκεῖ ἐπιπρόσθετα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπευθύνου σκηνοθεσίας στὸ μουσικὸ θέατρο τῆς πόλης Κόμπλενς τῆς Γερμανίας, τῆς χώρας ὅπου διαμένει μόνιμα ἀπὸ τὸ 1978.

Τὴν Ἑλλάδα ἐπισκέπτεται συχνά, ἀφοῦ συμμετέχει ὡς τενόρος σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα πού ἀνεβαίνουν στὸ Μέγαρο Μουσικῆς καὶ στὴν Ἑθνικὴ Λυρικὴ Σκηνή· καὶ κυρίως, γιὰ νά συναντήσῃ καὶ νά συνεργασθῇ μὲ ἀγαπημένους τους Ἕλληνες δημιουργοὺς ὅπως τὸν Μίκη Θεοδωράκη, τὸν Γιάννη Μαρκόπουλο, τὸν Ἀργύρη Κουνάδη καὶ τὸν Χάρη Βρόντο, ὡς βασικὸς ἐκτελεστής τῶν ἔργων τους.

Ὁ Ζάχος Τερζάκης, λίγες μέρες μετὰ τὸ τέλος τῶν παραστάσεων τῆς «Λυσιστράτης» τοῦ Μίκη Θεοδωράκη στὸ ἀρχαῖο θέατρο τῆς Ἐπιδαύρου, μᾶς παραχώρησε τὴν παρακάτω συνέντευξη:

Στὴ Μουσικὴ ἐνίζονται ὅλες οἱ Μοῦσες

ΣΥΝΤ.: Κύριε Τερζάκη, τὴ μουσική, αὐτὴ τὴν πηγαία ἐκφραση τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ἔχετε κατανοήσει πῶς τὴ συνέλαβε ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα;

ΖΑΧΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ: Τὰ μοναδικὰ νοήματα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς μουσικῆς θὰ τὰ ἀγγίξουμε, ἂν ἀνατρέξουμε στὴν Προϊστορία - Μυθολογία μας. Εἶναι ἓνα τεράστιο πεδίο ἐρεῦνης, πὺν ξεπερνᾷ τὴν σύγχρονη δυτικὴ ἀντίληψη περὶ μουσικῆς, ὡς τέχνης τῆς μελωδίας, τοῦ ρυθμοῦ, τῆς ἀρμονίας, τῆς ἐνορχηστρώσεως κ.λπ., πὺν σὰν καθαρότατα Ἑλληνικὲς λέξεις καὶ μόνον ἔχουν υἱοθετηθῇ παγκοσμίως. Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα ἀπὸ τὰ δάθη τῆς Προϊστορίας μας, ταυτίζει τὴ Μουσικὴ μὲ τὴν «ὀλότητα» τῶν λειτουργημάτων τῶν Μουσῶν, ἀπ' ὅπου καὶ ἡ λέξις «Μουσικὴ» ἀλλὰ καὶ «Μουσεῖον». Δὲν συνιστοῦσε μόνον τὴν τέχνη τῶν τόνων, ἀλλὰ ὅλα σχεδὸν τὰ εἶδη τῶν τεχνῶν, ἰδίως τὴν παράσταση καὶ τὸν χορὸ ἀλλὰ καὶ τὴν γνώση. Ἡ Μουσικὴ ἐξέφραζε ὁλόκληρο τὸν ἄνθρωπο στὴν ἠθικὴ του ἐξέλιξη.

ΣΥΝΤ.: *Ἐδῶ καὶ εἰκοσιπέντε χρόνια ὑπηρετεῖτε τὴν ὄπερα, ἓνα εἶδος τέχνης πὺν ἔχει περισσότερη ἀπήχηση στὴν Εὐρώπη, ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἐλάχιστα γνωστὴ, καὶ ἡ ἀποψή μας γι' αὐτὴ φθάνει σὲ ἀκρᾶς περιπτώσεις μέχρι καὶ τὴ λαιδορία...*

Ζ.Τ.: Εἶναι καθαρὰ θέμα Παιδείας. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀπολαύση κανεὶς μίαν ὄπερα, ἓνα μελόδραμα ἐλληνιστῇ, ἂν δὲν ἔχη προηγουμένως «μυηθῇ». Ἡ ἀδιαφορία τοῦ κοινοῦ εἶναι ποσοστιαίως μεγαλύτερη στὴν Ἑλλάδα κυρίως γιὰ λόγους ἀγνοίας, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι ὁ περισσότερος ἐνημερωμένος Εὐρωπαῖος εἶναι καὶ κατ' ἀρχὴν λάτρης τοῦ εἶδους.

Τὸ Μελόδραμα εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς πλέον ὥριμες καὶ πλούσιες τέχνες, πὺν συνδυάζει μουσικὴ, χορὸ καὶ θέατρο. Θὰ τὴν συναντήσουμε σὰν εἶδος μέχρι καὶ τὴν Ἀπὸ Ἀνατολή. Τὸ Ἰαπωνικὸ ΚΑ-ΜΠΟΥ-ΚΙ π.χ. σηματοδοτεῖ μὲ τίς τρεῖς συλλαβές του ἀκριδῶς αὐτὸ τὸ τρίπτυχο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Μελοδράματος. Τὰ στοιχεῖα ὅμως αὐτά, ἂν καὶ εἶναι συνδεδεμένα μὲ τὴ χώρα προελεύσεως (ἀνατολίτικη μουσικὴ, χορὸς καὶ θεατρικὴ ἐκφραση), ἀσκοῦν μιὰ γοητεία παράλληλα μὲ διάφορα δρώμενα, πὺν θὰ συναντήση κανεὶς σὲ ὅλο τὸν κόσμο σὲ διάφορα ἐπίπεδα ὅπως π.χ. θρησκευτικὸ, ἐθνικὸ, φολκλορικὸ κ.λπ. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἐμφυτὴ παγκόσμια ἀνάγκη καλλιτεχνικῆς ἐκφράσεως, πὺν περιλαμβάνει καὶ τὰ εἰκαστικά. Παρ' ὅτι οἱ Ἕλληνες στὴν πλειοψηφία τους ἀγνοοῦν πράγματι ἡ ἀκόμη στομπάρουν τὴν ὄπερα, ἐν τούτοις ἔχουν στενὴ σχέση μαζί της. Τὸ μελόδραμα εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀρισμοῦ ἐλληνικὸ δημιούργημα καὶ ἡ ἐπικράτηση τῆς ἀγνοίας στὴ χώρα μας εἶναι κρίμα.

Μουσικὴ - Θέατρο - Λόγος

ΣΥΝΤ.: *Θὰ μπορούσαμε νὰ θεωρήσουμε τὴν ὄπερα ὡς ἐξέλιξη τῆς ἀρχαίας τραγωδίας;*

Ζ.Τ.: Πράγματι, μετὰ τὰ ζοφερά σκοτάδια τοῦ Μεσσαίωνα, μὲ τὴν Ἀναγέννηση (= ἐπιστροφή στὴν κλασσικὴ Ἑλληνικὴ Παιδεία) γίνεται ἀμέσως μιὰ προσπάθεια μίμησης τῆς ἀρχαίας Τραγωδίας. Ἀλλὰ πῶς; Τὰ διασωθέντα κείμενα δὲν παρέχουν πληροφορίες οὔτε γιὰ τὴ μουσικὴ οὔτε γιὰ τὸ χορὸ. Οἱ φιλότιμες προσπάθειες τῶν Εὐρωπαίων ἔδωσαν ζωὴ σὲ πολλὰ ἀρχαῖα ἐλληνικά θέματα. Γεννιέται ἓνα νέο εἶδος θεάτρου, ἀλλὰ μὲ συγκριτικὰ φτωχὴ μουσικὴ, περιορισμένη ρυθμικὴ ποικιλία καὶ ἀφάνταστα ἀπελπιστικὴ ὑποκριτικὴ, πὺν συχνὰ ἀγγίζει τὰ ὅρια τοῦ γελοίου.

Στὴν ἀρχαία μουσικὴ ὅμως, ἂν κρίνουμε ἀπὸ ὅ,τι ἔχει διασωθῇ μέχρι σήμερα στὴ δυζαντινὴ, τὴ δημοτικὴ καὶ τὴν παραδοσιακὴ μουσικὴ, ὑπῆρχε πληθώρα τονικῶν τάξεων καὶ κλιμάκων, ἡ ἀκριβὴς τονικὴ καὶ ἡχητικὴ ἀπόδοση τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ σήμερα ἀντικείμενο ἐντατικῶν ἐρευνῶν. Ὑπῆρχε πλοῦτος ἐναλλασσομένων χορευτικῶν ρυθμῶν (συγκρίνατε μόνον τὴν ποικιλία τῶν ἐλληνικῶν χορῶν σήμερα μὲ τὴ μονοτονία τῶν ξενόφερτων «μπίτ» τῶν 4/4 καὶ τῶν ὑποδιαρέσεων τους) καὶ τὸ κυριώτερο: Τὸ Θέατρο αὐτὸ καθ' αὐτὸ, ἡ Ὑποκριτικὴ Τέχνη, ὁ Λόγος!..

Καὶ ἐδῶ, ὅπως καὶ παντοῦ, εἴμαστε πάλι πρωτοπόροι. Ἡ ὄπερα σήμερα καὶ παγκο-

σμίως χωρίζεται στην προ – και μετά – Κάλλας εποχή. Ἡ ἀείμνηστη ἀοιδὸς πέραν τῶν φωνητικῶν τῆς δυνατοτήτων εἶναι ὁρόσημο, γιατί δίδαξε τὸ «θέατρο» στὴν ὄπερα, ἀπέδειξε καὶ ἀπαίτησε τὴ σωστὴ ἐρμηνεία. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σπύρος Σαμάρας πρωτοπόρος τοῦ Βερισμοῦ, τὸν ὁποῖον κατέκλεψαν οἱ Ἱταλοί· ἀκόμη καὶ ὁ Πουτσίνι.

Μέχρι τότε μία ὄπερα περιοριζόταν στὴν παρουσίαση ἐντυπωσιακῶν σκηνικῶν καὶ δυσκίνητων τραγουδιστῶν μὲ φανταχτερά κοστοῦμια. Ἀπὸ τότε γίνεται ἀναγκαία ἡ συνεργασία μὲ ἐξειδικευμένον σκηνοθέτη ὄπερας, πού θά φέρῃ τὸ μελόδραμα πλησιέστερα στοῦ ἀρχαίου δράματος καὶ τῆ λειτουργικότητά του. Γιατί σήμερα δὲν ἀρκεῖ πλέον νὰ ἔχῃς ὡραία φωνὴ καὶ ἔστω μία κάποια σκηνικὴ παρουσία. Ἀπαιτοῦνται σκηνικὲς ἐρμηνευτικὲς ικανότητες.

ΣΥΝΤ.: Οἱ Εὐρωπαῖοι δείχνουν ὑπερβολικὴ ἀγάπη γιὰ τὴν Ὅπερα. Εἶναι πραγματικὰ ἔτσι;

Ζ. Τ.: Ναί, ἀλλὰ καὶ πάλι σὲ ποσοστιαία σύγκριση καὶ μόνο. Γιὰ τοὺς μνημένους τοῦ εἴδους ἡ σχέση τους εἶναι πολλὲς φορὲς σχέση ἐξάρτησης· γιὰ ἄλλους στὴν ζωὴ καὶ κοινωνικῆς προδολῆς: «*Πᾶω στὴν ὄπερα, ἄρα εἶμαι καλλιεργημένος*». Γιὰ πολλοὺς ὅμως καὶ στὴν Εὐρώπῃ ἀποτελεῖ ἓνα μουσειακὸ εἶδος, ὅπως ἓνας ἀνεκτίμητος πίνακας π.χ. τοῦ Ροῦμπενες, πού τὸν θαυμάζεις μὲν, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θά τὸν ἐδάξῃς νὰ διακοσμήσῃ τὸ σπίτι σου, ἢ ἀπλούστατα δὲν θά πᾶς νὰ δῇς μιὰ τέτοια ἐκθεση, ἢ πᾶς ἀπὸ περιέργεια!..

Πρέπει, ὥστόσο, νὰ ποῦμε πὼς ἡ ὄπερα εἶναι ἓνα εἶδος τέχνης ἰδιαίτερα δαπανηρό. Ἐνα σωστὸ μουσικὸ θέατρο στὴν Εὐρώπῃ, ὄχι κατ' ἀνάγκη τοῦ διαμετρημάτος τῆς Σκάλλας τοῦ Μιλάνου ἢ τῆς Κρατικῆς Ὅπερας τῆς Βιέννης, χρειάζεται ἐπιδότηση καὶ ἐπιχορηγήσεις τῆς τάξεως τῶν 500% τουλάχιστον ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔχουν πωληθῇ ὅλα τὰ εἰσιτήρια!

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ ὑφεση ἐπιρρεάζει τὶς ἐπιχορηγήσεις γιὰ ἔργα ὄπερας. Ὡστόσο ὑπάρχουν φωτεινὲς ἐξαιρέσεις, ὅπως γιὰ παράδειγμα ἡ Πολωνία. Εἶμαι ἀπὸ τὸ 1986 συνεργάτης τοῦ μεγάλου Πολωνοῦ συνθέτη Κρ. Penderecki, τὸν ὁποῖον οἱ Πολωνοὶ στηρίζουν κυριολεκτικὰ μὲ τὸ ὑστέρημά τους. Παράδειγμα πρὸς μίμησην...

ΣΥΝΤ.: Τὴν τελευταία δεκαετία βλέπουμε μεγάλους Ἑλλήνες συνθέτες νὰ στρέφονται στὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα, νὰ μεγαλοφυεῖν καὶ νὰ χαίρουν μάλιστα πλατεῖās ἀποδοχῆς στὴν Εὐρώπῃ. Ποιά ἀνάγκη γέννησε αὐτὴ τὴ «μεγάλῃ στροφῇ»;

Ζ. Τ.: Προφανῶς ἀπὸ κάποια ἐσωτερικὴ, προσωπικὴ τους ἀνάγκη. Ἐπιτρέψτε μου νὰ ἀναφερθῶ μόνο σὲ Ἑλλήνες συνθέτες, στὰ ἔργα τῶν ὁποίων συνέπραξα πρωταγωνιστικά, χωρὶς νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα καὶ τὴ διάθεση νὰ τὰ κρίνω ἀπὸ μουσικῆς, δομικῆς ἢ μελοδραματικῆς σκοπιᾶς. Ὁ Μίκης Θεοδωράκης μὲ τὴν ἐπιτυχή στροφή του στὴν ἀρχαία τραγωδία («*Μήδεια*», «*Ηλέκτρα*», «*Ἀντιγόνη*», «*Λυσιστράτη*») κατέδειξε πὼς ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶναι μόνο τὸ συρτάκι, δηλαδὴ ἡ ζωντάνια τῆς νιότης καὶ ἡ δύναμη τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ τραγικότητα τῆς ἀνθρώπινης μοίρας. Ἔτσι νομίζω πὼς ἔφτασε στὴ ρίζα τῆς ἀρχαίας τέχνης. Τὸ ἴδιο ἡ ἐπιτυχὴς προσέγγιση τοῦ Ἀργύρη Κουνάδη μὲ τὶς «*Βάκχες*», ἀλλὰ καὶ τοῦ Χάρη Βρόντου μὲ τὴ θαρραλέα ἱστορικὴ ἀποκατάσταση τοῦ πρωταγωνιστοῦ τοῦ σκηνικῆ του καντάτα «*Ιουλιανὸς ὁ Παραβάτης*». Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ὁ Γιάννης Μαρκόπουλος μὲ τὴ «*Λειτουργία τοῦ Ὁρφέα*» προχώρησε ἀπ' τὸ στοιχεῖο τῆς πάλης τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτὸ στὴν πάλῃ μὲ τὶς δυνάμεις τῆς φύσης καὶ τὴ μοῖρα του. Ἡ «*Λειτουργία τοῦ Ὁρφέα*» συγκίνησε τὴν Εὐρώπῃ σ' ὅλες τὶς πόλεις πού ἀνέδρακε.

Κοιμώμαστε γεμάτοι πνευματικὴ ἔνδεια πάνω σὲ θησαυροὺς

ΣΥΝΤ.: Ὑπάρχουν λοιπὸν σημάδια πνευματικῆς ἀνάκαμψης στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα;

Ζ. Τ.: Ἀς μὴν κρίνουμε ἀπ' τὶς ἐξαιρέσεις· ἂν καὶ ἔχῃ εἰπωθῇ, ἀπ' τὸ Μίκη νομίζω, πὼς

**Ὁ Ζάχος Τερζάκης στὸ
ρόλο τοῦ «Ροδόλφου»
ἀπὸ τοὺς «Μποὲμ» τοῦ
Πουτσίνι.**

ἡ Ἑλλάδα ζῇ μέσα ἀπ' τὶς ἐξαιρέσεις της. Ἐμεῖς, οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες κοιμώμαστε πάνω σὲ ἀνεκτίμητους θησαυρούς. Κοιμώμαστε πάνω τους γεμάτοι πνευματικὴ ἔνδεια. Δυστυχῶς ἀπομακρυνόμαστε ὅλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὰ ὑγιή στοιχεῖα τῆς πνευματικῆς μας παράδοσης: ρέπουμε στὴν ἡμιμάθεια, φτωχαίνουμε τὴ γλῶσσα μας, καταστρέφουμε τὴ μουσικὴ μας. Μπήκαμε κι ἐμεῖς, ὅπως καὶ προηγουμένως ἀνέφερα, στὸ ρυθμὸ τοῦ «μπίτ» τῶν 4/4 καὶ τῶν ὑποδιαρέσεών του, στὸ «ἐν - δυό», ἐκτελώντας τὰ παραγγέλματα τῆς διεθνοῦς ἐξουσίας, ποὺ μᾶς ὀδηγοῦν στὴν ἀποδράκωση. Γι' αὐτό, τὸ σύνθημα ἔνα πρέπει νὰ εἶναι: Ἀντισταθῆτε στὴν ἀποδράκωση!

ΣΥΝΤ.: Στὴν Εὐρώπη εἶναι καλύτερα τὰ πράγματα;

Ζ. Τ.: Ἡ Εὐρώπη «γερνᾷ» τόσο δημογραφικὰ ὅσο καὶ πολιτισμικά. Ἀκοῦμε συνεχῶς γιὰ τὴν Εὐρώπη τῶν Πολιτισμῶν. Εἶδε κανεῖς νὰ προβληθῇ κάποιο στοιχεῖο ἀπ' τὴν ἰσπανικὴ, τὴ γαλλικὴ, τὴ σουηδική, ἃς ποῦμε, καλλιτεχνικὴ ἢ πολιτιστικὴ κουλτούρα; Μόνο αὐτὸ τὸ παγκοσμιοποιημένο «πόπ» κυριαρχεῖ σ' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τομεῖς εἴτε σὲ διαγωνισμοὺς τῆς Eurovision εἴτε σὲ παντὸς εἶδους φεστιβάλ. Ἡ Εὐρώπη δείχνει κουρασμένη, ἀνήμπορη νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀμερικανικὴ «εἰσβολή». Αὐτὴ ἡ ἀμερικανικὴ κουλτούρα, ἂν καὶ ἐντελῶς ἐπιφανειακὴ, ἔχει ἐν τούτοις τὴ ρώμη καὶ τὴν αἰσιοδοξία τοῦ νέου. Μπροστὰ σ' αὐτὰ τὰ ἀδιέξοδα ὁ μόνος δρόμος, ποὺ ἀνοίγει διὰ πλάτα στὸ μέλλον, εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός. Χρέος μας εἶναι νὰ ὑποδείξουμε αὐτὸν τὸν δρόμο ὄχι μόνο στὴν Εὐρώπη ἀλλὰ καὶ σ' ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

Παν. Α. Κουβαλάκης

A cartoon illustration of a yellow broom with a long handle and a silver trash can. The trash can is filled with various items of trash, including a red cup, a yellow banana, and a brown stick. The broom is positioned to the left of the trash can, as if it has just finished sweeping debris into it.

Σάρωθρον

Σάρωθρον

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

«Ο Φοῖβος»

Τὸ ἐν λόγῳ τριμηνιαῖο περιοδικὸ ἐκδίδεται ἀπ' τοὺς ὁμογενεῖς στὴν Αὐστραλία ὑπὸ τὴν εὐθύ-
νη τοῦ ὁμωνύμου «Ἑλληνοκεντρικοῦ Συνδέσμου». Ὅπως ἐπὶ λέξει ἀναφέρεται σ' αὐτό, «Ὁ
“Φοῖβος” εἶναι ἓνας ἀφιλοκερδὴς Ἑλληνοκεντρικὸς Σύνδεσμος, ἀναγνωρισμένος ἀπὸ τὶς
Αὐστραλιανὲς ἀρχές, πὸν μοναδικὸ σκοπὸ ἔχει νὰ ἀφυπνίσῃ, νὰ ἐνημερώσῃ καὶ νὰ ἐμφυνώσῃ,
μὲ μέσο τὴ γνώση, τὸν Ἑλληνισμὸ ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑλληνικὰ σκεπτόμενους Αὐστραλοὺς καὶ ξέ-
νους, σὲ ὅτι σκευωρεῖται εἰς βάρος τους ἀπὸ τὰ ἐκάστοτε, ἀμφιβόλον φύσεως, παγκόσμια κι-
νήματα, προϋπάρχοντα καὶ νέα. Παράλληλα στοχεύει στὴν ἔρευνα τοῦ ἀρχαίου καὶ προϊστο-
ρικοῦ κόσμου καὶ στὴν καλλιέργεια τοῦ πνεύματος, σύμφωνα μὲ τὶς προγονικὰς παρακα-
ταθήκες».

Μία προσπάθεια λοιπὸν ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὰ συνήθη «ἑλληνοχριστιανικὰ συμπλέγματα»
τῆς ὁκωληκόδρωτης πλέον ρωμιοσύνης, μὲ ξεκάθαρους στόχους καὶ μὲ ἄριστες προϋποθέσεις.
Με θεματολογία εὐστοχη καὶ συνεπῆ στίς παραπάνω ἀρχές, μὲ τὸ πνεῦμα τῶν κειμένων ἑλλη-
νικώτατο. Συγχαρητήρια ἀπὸ μέρους μας στὸν «Φοῖβο» καὶ στὴν συντακτικὴ του ἐπιτροπὴ, μὲ
τὴν εὐχὴ νὰ παραμείνουν προσηλωμένοι στίς ἀρχές πὸν διακηρύττουν, καθὼς εἶναι μᾶλλον βέ-
βαιο πὼς μιὰ τέτοια προσπάθεια θὰ ὑπονομευθῇ στὴν πορεία της μὲ πάμπολλους τρόπους καὶ
μέσα.

Παν. Α. Κουδαλάκης

Ἡ Γνώση θὰ καταργήσῃ τὴν πίστη;

Τελευταῖα διάβασα τὰ «Κοσμογραφήματα» τοῦ Γιώργου Γραμματικάκης. Στὴ σελ. 256 (ἐκδ.
2000) σ' ἐρώτηση δημοσιογράφου ἀν πιστεῖν στὸ Θεὸ δὲν ἀπαντᾷ κατ' εὐθεῖαν ναι ἢ ὄχι.
«Δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχει κάποιος σὲ κάποιο γαλαξία πὸν ρυθμίζει τὶς τύχες μας. Αὐτὸ εἶναι
ἀστεῖο. Θὰ ἔλεγα [ἐκφράση ἀγγλικῇ (I would say) ὑπεκφυγῆς, πολιτικάντικῇ, ὄχι θετικῇ], ὅτι
δρῶσθε πρὸς τὸ κοντὰ σὲ κείνο τὸ συναίσθημα πὸν συχνὰ ἔχει ὁ φυσικός. Ὁ Ἀἰνστάιν εἶχε πεῖ,
πολὺ σωστά (γιά μᾶς ὄχι σωστά), ὅτι “ὑπάρχει ἓνα κοσμικὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα. Εἶναι
συγκλονιστικὸ αὐτὸ τὸ συναίσθημα”. Ὅταν κοιτᾷς τὸ βράδυ τ' ἄστρα καὶ σκέφτεσαι τὸν κό-
σμο καὶ τὸ ἄπειρο καὶ εἶσαι ὁμαλὸς ἄνθρωπος, δηλαδὴ ὄχι θρησκευόμενος, τότε νιώθεις ἓναν
βαθὺ θαυμασμὸ καὶ τίποτα περισσότερο. Ὁχι «κοσμικὸ (!) θρησκευτικὸ συναίσθημα»!

Ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελίδα (255) φαίνεται, ὅτι ὁ κ. Γραμματικάκης εἶναι θρησκευόμενος
πρόσωπο: «Μοῦ ἀρέσουν ὠριμένες θρησκευτικὲς στιγμές, ὅπως ἡ Μεγάλῃ Παρασκευῇ ἡ κά-
ποια ἐκκλησιαστικὰ κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας». Εἶναι δυνατόν ἀπὸ θρησκευόμενους νὰ γνῇ ἀλή-
θεια; Μᾶς λέει στὸ διδλίο του, ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ κοινότητα δέχεται σήμερον τὴ θεωρίαν τῆς με-
γάλης ἐκρηξῆς. (Ὁ Εὐτύχης Μπιτσάκης κ.ἄ. τὴν ἀπορρίπτουν). Λέει λοιπὸν ἡ θεωρία ὅτι ὅλη
ἡ ὕλη τοῦ σύμπαντος [οἱ κοσμολόγοι, ἀστρονόμοι κ.λπ. δὲν πῆραν εἶδηση ὅτι ἡ ἔννοια σύμ-
παν (= σύν-ολο) εἶναι λανθασμένος ἀστρονομικός καὶ κοσμολογικός ὅρος, γιὰ ἐκφράζει κά-
τι τὸ πεπερασμένο], δηλαδὴ τοῦ ἁπλοῦς κόσμου εἶχε συγκεντρωθῇ σ' ἐλάχιστο χωρὸ. Ἐπια-
νε τὴν ἐκτασὴ ἐνὸς κόκκον ἄμμιον ἔχοντα ἁπλοῦς πικνότητα καὶ ἁπλοῦς θερμοκρασίαν! Ὅσα
μαθηματικὰ καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν οἱ μεγάλοι ἐγκέφαλοι, εἶναι δυνατό νὰ συλλάβῃ τὸ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ, Ὁ γυρολόγος

Ἔχουμε γνωρίσει τὸν Γιώργο Χουρμουζιάδη ὡς ἐξέχοντα πολιτικό καὶ ἐπιστήμονα. Τὸ ἀνασκαφικό του ἔργο καὶ ἡ ἐνασχόλησή του μὲ τὰ κοινὰ εἶναι γνωστά. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἦταν γνωστό εἶναι ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν πεζογραφία, κάτι ποὺ τὸ βιβλίο του «*Ὁ γυρολόγος - πεζολογήματα τῆς μοναξιάς*» μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ τὸν γνωρίσουμε καὶ ὡς λογοτέχνη.

Πρόκειται γιὰ διωματικά καὶ ἴσως αὐτοβιογραφικά κείμενα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὡς σημεῖο ἀναφοράς τὴν κοινωνικὴ πραγματικότητα καὶ τὴν πολιτικὴ κατάσταση στὴ χώρα μας κατὰ τὸν 20ο αἰῶνα. Εἶναι διηγήματα γραμμένα μὲ ἀνθρωπιά, συναισθημα, ἀγάπη καὶ ψυχικὸ θάρρος. Ὁ συγγραφέας μιλάει γιὰ τὸν ἔρωτα, τὴν οἰκογένεια, τὴ φιλία, τὴν ἐργασία, τὸν πολιτισμό, τὴν πολιτική, τὴν ἀρχαιολογία, τὴ φιλοσοφία κι ἕνα σωρὸ ἄλλα θέματα ποὺ μᾶς ἀγγίζουν, χρησιμοποιώντας ἔντονες εἰκόνες, παραστατικὲς ἀφηγήσεις καὶ συναισθηματικὲς ἀναπολήσεις. Διάχυτὴ εἶναι ἡ νοσταλγία γι' αὐτὰ ποὺ παρήλθαν καὶ ἡ ἀγωνία γι' αὐτὰ ποὺ δὲν ἦλθαν.

Καὶ ὅλα αὐτὰ ξεπηδοῦν μέσα ἀπὸ τὴ μοναξιά τοῦ συγγραφέα· τοῦ συγγραφέα ποὺ ζῇ μετὰ τῶν εἰκόνων τοῦ πραγματικοῦ καὶ τῶν ἰσκιῶν τοῦ φανταστικοῦ. Ὁ Γιώργος Χουρμουζιάδης διώνει καὶ γνωρίζει ἀριστοτεχνικά τὴν τέχνη αὐτὴ καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸν καταξιώνει ὡς αἰσθητικὸ καὶ πρωτοπόρο δημιουργό. Ὁ «*γυρολόγος*» εἶναι κατάθεση ζωῆς καὶ ψυχῆς καὶ ἀποτελεῖ προσφορά στὴ σύγχρονη ἑλληνικὴ λογοτεχνία.

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

ΚΩΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ Μυστήρια

Τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ Μυστήρια» τοῦ στρατηγοῦ ἐ.ἀ. καὶ γνωστοῦ συγγραφέα κ. Κ. Κωνσταντίνου οὐδὲμίαν σχέση ἔχουν μὲ «τὰ παρεισαγόμενα κατὰ τὰς τελετὰς μυστήρια, ἃ δεικνύουσι τὰ τῶν θεῶν πάθη καὶ περὶ ὧν οὐ θέμις τοῖς ἀμνήτους ἱστορεῖν», ἀλλ' ἀναφέρονται στὴ δημι-

ἀνθρώπινο μυαλὸ τὴν ὕλη τοῦ ἀπείρου συγκεντρωμένη καὶ συμπικνωμένη σ' ἕναν κόκκο ἄμμου; Πρὶν 15 δισεκατομμύρια χρόνια ἔγινε ἡ μεγάλη ἔκρηξη. "Ας μᾶς συγχωρήσουνε οἱ ἀστρονόμοι καὶ οἱ φυσικοὶ ἐμᾶς τοὺς ἐλεύθερα σκεπτόμενους καὶ ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ρωτήσουμε γιομάτοι ἀπορία: Γιατί δὲν ἔγινε ἡ ἔκρηξη πρὶν ἀπὸ 15 χιλιάδες ἑκατομμύρια χρόνια; Αὐτὸ λένε οἱ ἐνδείξεις; Ἀλλὰ οἱ ἐνδείξεις δὲν εἶναι ἀποδείξεις. Αὐτὴ τὴ θεωρία τὴ φανταστήκανε οἱ θρησκευόμενοι ἀστρονόμοι (Τζήνς κ.λπ.), γιὰ νὰ τὴν ταυτίσουνε μὲ τὴ Δημιουργία. Ξεχάσανε ὅμως ὅτι στὴ θρησκευτικὴ Δημιουργία ὁ Θεοῦλης ἔφτιαξε τὸν κόσμον «ἐκ τοῦ μηδενός». Πάντως κι ἔτσι ἀνταποδώσανε τὸ χρέος τους στὴν Ἐκκλησία γιὰ τὶς ὑπηρεσίες της καὶ τὴ δοθήειά της κατὰ τὴν ἀνοδό τους στὰ σκαλιὰ τῆς ἐπιστήμης.

«Κόσμον τόνδε οὔτε τις ἀνθρώπων οὔτε τις θεῶν ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰείζωνον ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρα» (Ἡράκλειτος)· δηλαδή, τὸν κόσμον αὐτὸ οὔτε κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους οὔτε κανεῖς ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἔφτιαξε, ἀλλὰ ἦταν πάντοτε καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι φωτιά αἰώνια ποὺ ἀνάβει μὲ μέτρο καὶ σβῆνει μὲ μέτρο. Φαντάστηκε ὁ Ἡράκλειτος τὴν αἰώνια γέννηση καὶ φθορά ἢ τὸ θάνατο τῶν ἀστρων. Οἱ προσωποκρατικοὶ φιλόσοφοι λοιπὸν διδάξανε, ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ἀγέννητος (ἀδημιούργητος δηλαδή), ἀπειρος καὶ ἄφθαρτος καὶ ὠρισμένοι ἀπὸ τοὺς μετέπειτα φιλοσόφους ἀμφισβήτησαν (Πρωταγόρας) ἢ ἀρνηθήκανε τὴν ὑπαρξη τῶν θεῶν (Δημόκριτος, Διαγόρας ὁ ἄθεος ἀπὸ τὴ Μῆλο, Θεόδωρος ὁ ἄθεος ὁ Κυρηναῖος, Εὐήμερος ὁ Μεσσηνίος). Ὁ Ἐπίκουρος δεχόταν τὴν ὑπαρξη τῶν θεῶν, οἱ ὁποῖοι ζοῦνε στὰ μετακόσμια χαϊρόμενοι τὴ μακαριότητά τους, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν πορεία τῶν φαινομένων καὶ τῶν ἀνθρώπων.

ουργία του Έλληνικού Πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς μαγιά καὶ ἀρχέτυπο παντὸς πολιτισμοῦ θ' ἀποτελεῖ πολύτιμο «κτῆμα ἔσσει» τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ συγγραφέας, ἀφοῦ κάνει μιὰ σύντομη ἀναφορὰ στὰ Ἑλευσίνια, στὰ Καβείριμα καὶ στὰ Βακχικά Μυστήρια – τὰ ὁποῖα «πρῶτος Ὁρφεὺς ὁ Θράξ ἐτεχνολόγησε», ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Σουΐδας – προχωρεῖ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ θεματός του, πού, ὅπως εἴπαμε, εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ Διὸς – Πολιτισμοῦ καὶ «τὸ Μυστήριον τῶν Διογενῶν», δημιουργῶν του: τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν, τοῦ Ἡρακλέους... Οἱ ἐπίσης διογενεῖς καὶ διόθερπτοι σοφοὶ καὶ φιλόσοφοι τῆς μυθικῆς, τῆς ἀρχαϊκῆς καὶ τῆς κλασικῆς Ἑλλάδος ἐμνοῦντο στὰ μυστήρια τῆς Γνώσης ἀπὸ κάποια θεὰ ἢ μούσα, στὴν ὁποία ἀναφέρονται μὲ ἀπόλυτο σεβασμὸ στὰ ἔργα τους (Ὁμηρος, Ἡσίοδος, Παρμενίδης...).

Πιστὸς στὴν παράδοση αὐτὴ καὶ ὁ συγγραφέας, τελειώνει τὸ ἔργο του μὲ μιὰν ὥδὴ πρὸς τὴ δική του μούσα ἢ τὸν δάσκαλό του Ἡράκλειτο, ὁ ὁποῖος αἰῶνες τώρα μνεῖ τὴν ἀνθρωπότητα στὴν ἔννοια τοῦ ξυνοῦ Λόγου ἢ Νόμου ἢ Ρυθμοῦ τοῦ Κόσμου αὐτοῦ, τὸν ὁποῖο κανένας θεὸς καὶ κανένας ἄνθρωπος δὲν ἐφτείαζε, ἀλλ' ἦτο, εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἄσβεστη φωτιά, πού ἀναβόσθηνει μὲ ρυθμὸ καὶ μέτρο:

«...Αἰῶνια ἦταν, χωρὶς κανεῖς νὰ τὸν ἔχη φτειάξει,
ἦταν, εἶναι καὶ θὰ ὑπάρχη...»

Σαράντος Πάν

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ: Στὸ προηγούμενος τεῦχος 250, στὸν πρόλογο τοῦ διαλόγου Ἑκκλησίας-«Δαυλοῦ» γιὰ τὶς δηλώσεις τοῦ Μίκη Θεοδωράκη («Δαυλὸς», τ. 248), σελ. 16173, στ. 10 ἀπὸ τὸ τέλος νὰ διαγραφῇ ὁ σύνδεσμος «καί», πού ἐτέθη ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀβλεψία καὶ ἐμφανίζει τὴν φράση ἀσύντακτη.

• Στὴν ὑπόσημείωση 3α τῆς σελίδας 16218 τοῦ προηγούμενου τεύχους 250 ἡ παραπομπὴ στὸν Θουκυδίδη ἀφορᾷ στὶς λέξεις «ὁ Περικλῆς ἦταν σφόδρα ἀντιλάκων» ἢ ὑπόλοιπη ὑπόσημείωση εἶναι σχόλιο τοῦ κυρίου Β. Μαυρομμάτη.

Ἄν δὲν εἶχε καταστραφῇ ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ σκέψη ἀπὸ τοὺς θυζαντινοὺς ρασοφόρους καὶ τὸ Ἰσλάμ, ἴσως νὰ μὴν ὑπῆρχε καθόλου θρησκεία, ἢ ἂν ὑπῆρχε θὰ ἔλειπε τὸ φανατικὸ μῖσος καὶ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τοῦ Μπούς. Ὁ Will Durant στὴν Παγκόσμια Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ λέει, ὅτι οἱ τρεῖς τελευταῖοι αἰῶνες ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερο δράμα τῆς Ἑκκλησίας (λόγῳ ἀπώλειας πελατῶν). Πότε θὰ γίνῃ ἡ ἐξαφάνιση τῆς θρησκείας εἶναι ἀδηλο. Ὅπως δὲν ὅταν οἱ ἀλήθειες διαδοθοῦν στὶς πλατεῖες μᾶζες ἢ ὅταν ὁ λαὸς πάψῃ νὰ εἶναι μᾶζα.

Στὴν παράταση τῆς ζωῆς τῆς θρησκείας φταῖνε πολὺ οἱ πολιτικοί, κυρίως ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, πού δὲν ἀπαλλάσσουν τὸ κράτος ἀπὸ τὴν περισφιγξὴ τοῦ ἱερατείου. Λένε ὅτι κάποτε ὁ Κολοκοτρώνης εἶπε δείχνοντας τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ Παλάτι: τοῦτο θὰ φάῃ ἐκεῖνο· πρῶτα πὺν ἔγινε, παρ' ὅλο πὺν ἄργησε. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως ὁ τετραπέρατος γέρος νὰ διστανότανε ὅτι κάποτε, ἔστω καὶ ὕστερα ἀπὸ αἰῶνες τοῦτο θὰ φάῃ ἐκεῖνη (τὴ Μητρόπολη). Ἡ γνώση θὰ φάῃ τὴν πίστη.

Χωρὶς θρησκεία λοιπὸν θὰ ἔλειπε ἡ τρομοκρατία τῶν ἡμερῶν μας καὶ ἴσως οἱ Ἀμερικάνοι, οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ ὅλοι οἱ δυνατοὶ τῆς γῆς ἀντὶ γιὰ πυραύλους, ἀεροπλανοφόρα κ.λπ. θὰ φτιάχνανε εἰρηνικὰ ἀγαθὰ γιὰ τὶς φτωχὰς χώρες. Ἡ μᾶλλον δὲν θὰ εἶχε γίνῃ αὐτό, ἂν ἦταν πραγματικοὶ Χριστιανοὶ δηλαδὴ φιλόανθρωποι οἱ σημερινοὶ ἀρχιποκριτὲς δυνατοί. Θὰ τοὺς εἶχαν μεταδώσει τὴν ἐπιστήμην, τὴν τεχνολογία καὶ τὴν ἐλευθέρην σκέψιν τοὺς καὶ θὰ εἶχαν ἀναπτύχῃ μόνον τοὺς καὶ θὰ ἦταν εὐτυχημένοι οἱ σημερινοὶ φτωχοί, τοὺς ὁποῖους ξεζουμίσανε μὲ τὴν ἀποικιοκρατία, πὺν ὡς προπομπὸς τῆς εἶχε τὶς ἱεραποστολὰς.

Γιῶργος Ταμβάκης
Φιλόλογος